

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

BAVUL

Hayat bir yolculuktur, yanınızda bulunsun.

Ağustos 2017

Sayı: 23

Fiyat: 7 TL

Ataol Behramoğlu

Nevşin Mengü

Şükrü Erbaş

Fatih Portakal

İclal Aydın

İsmail Saymaz

Manuş Baba

Müjdat Gezen

Necati Tosuner

Emre Kongar

Orhan Aydın

Sadi Celil Cengiz

küçük Iskender

Haydar Ergülen

Ali Lidar

Celil Oker

Caner Cindoruk

Esin Iris

Fatih Pınar

Alpay Erdem

Erk Acarer

Pınar Ergün

Deniz Yılmaz

Işıl Kocaoğlu

Evrin Kuran

Sinem Keyik

Ayşen Aksakal

Can Binali Aydın

Ece Zereycan

Ethem Onur Bilgiç

Hüseyin Sandık

Doğukan Alyaz

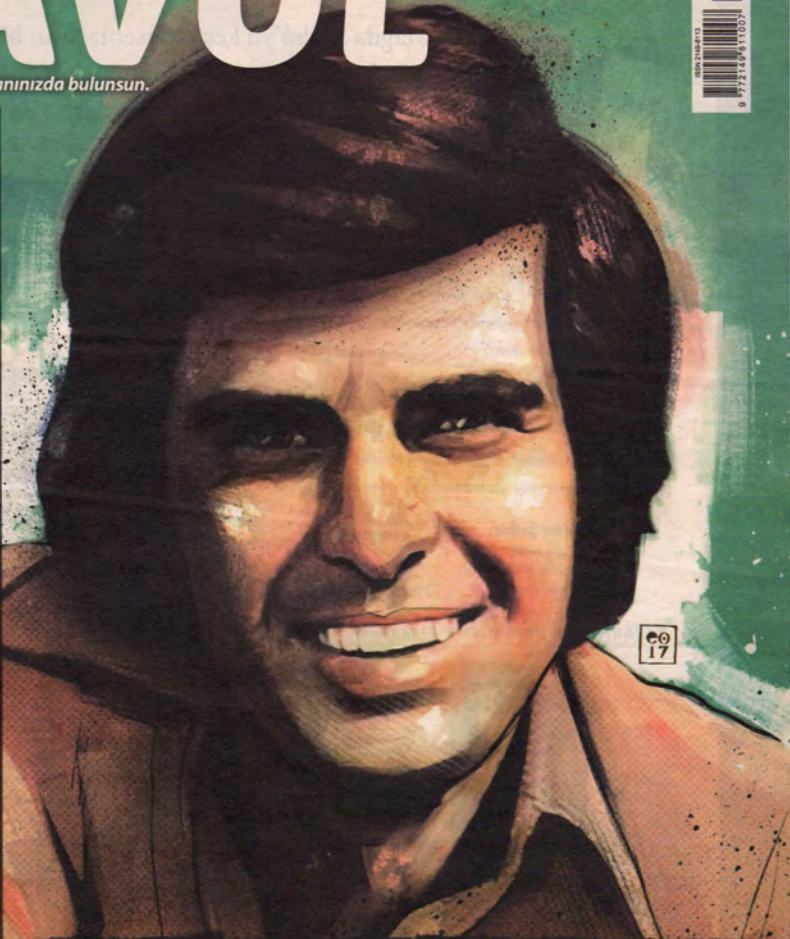
Meral Çınar

Umut Yiğit

Alişer Delek

Yeşim Coşkun

Önder Altın, Ahmet Ali & Akşamsefası

17

O iyi insanlar, o güzel atlara bindiler çekip gittiler.*

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://ranteey.org>

MAKAR KEMAL

Magda Szabó'yu keşfettiyseniz altın bir balık yakaladınız demektir. Yazmakta olduğu bütün kitapları alın, ileride yazacaklarını da.

- HERMANN HESSE

İza, babası ölünce yalnız kalan annesini yanına almak ister. Doktor kızıyla gurur duyan yaşlı kadın, sürdürdüğü taşra hayatını, anılarını, alışkanlıklarını, bir anlamda kimliğini bırakıp başkente taşınır. Ne yazık ki, yirminci yüzyılın ikinci yarısında, büyük bir hızla değişen Macar toplumunda, yalnızlık ve kuşak çatışması anlamına gelmektedir bu. Szabó *İza'nın Şarkısı*'nda, insani değerlere en bağlı, en idealist kişilerin bile yakınlarını anlamakta nasıl yetersiz kalabileceğini anlatıyor.

İza'nın Şarkısı
Magda Szabó
Çeviren: Hakan Tansel
Roman, 224 s.

YAZARIN YKY'DEKİ DİĞER KİTAPLARI

Kapi
Magda Szabó
Çeviren: Hilmi Ortaç
Roman, 259 s.

Katalin Sokağı
Magda Szabó
Çeviren: Tarık Demirkan
Roman, 214 s.

Yavru Ceylan
Magda Szabó
Çeviren: Yasemin Pichler
Roman, 232 s.

Mutluyuz

Davamın bitmesinden bir buçuk ay sonra, Mayıs 1982'de, Yol, Cannes Film Festivali'nde Altın Palme kazandı. Türkiye'nin sinema tarihinde ilk kez Cannes Film Festivali yarışmalı bölümüne bir film girmişti ve büyük ödülü kazanmıştı. Haberini aldığım anda çok büyük bir mutluluk, çok büyük bir sevinç duydum.

Sabah saat dokuzda Yeşilçam Sokakı'na geldim. Neden buraya geldiğimi bile bilmiyordum. Sinema yaşamımızı simgeliyordu bu sokak, belki de o yüzden. Baktım, Şerif Gören de kargıdan geliyor. Birbirimizi kutladık, sarıldık.

Yine de aklımız karışık. Bir kere film nedeniyle hakkımızda bir soruşturma açılıp açılmayacağını merak ediyorduk. Öte yandan film koskoca Cannes Film Festivali'nde birinci olmuştu, gazeteciler de film olayını fırsat bilip ilgili ilgisiz sorular soracaklardı şimdi. Filmle övünüyorduk ama gazetecilerin bu coşkumuzu malzeme yapıp hakkımızda yalan yanlış yeni soruşturma nedenleri yaratmalarını da istemiyorduk.

Düğündük tağındık, yalnızca 'Mutluyuz' demeyi kararlaştırdık.

Gazeteciler akın akın gelmeye başladılar. Sorular sorular. Biz yalnız, 'Mutluyuz, çok mutluyuz,' diydük.

"Bu film ne zaman yurt dışına kaçtı?"

"Sıkıyönetim zamanı çekimleri nasıl yaptınız?"

"Filmü sansürden nasıl geçirebildiniz?"

"Mutluyuz."

Ertesi gün hiçbir gazete, bizim ağsımızdan "Mutluyuz", "Sevinçliyiz" dışında bir söz yazmadı.

O akşam Cannes Film Festivali'nde muhteşem ödöl töreni yapılyordu. Burada bulunamamak, o heyecanı yaşayamamak bir sanatçının unutamayacağı en büyük acısı.

Şeref Gür Ağabeyim, Atif Yılmaz, Zeki Oktm, Ali Özgentürk, Yaman Okay, Şerif Gören, Onat Kutlar ve ben Yeşilçam Sokakı'nın arkasındaki kebapçıda kendi ödöl törenimizi düzenledik.

"Yılmaz Güney şu anda ödülü almıştır, eli havadadır," diyor, biz de rakıları havaya kaldırıyorduk.

O gece hepimiz rakıdan değil, ama mutluluktan sarhoş olduk.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantev.org>

Kadın savaşırsa...

Svetlana Aleksiyeviç adını 2015 Nobel Edebiyat Ödülü bu adı taşıyan Belarus asıllı gazeteciye verilmeden önce hiç duymamıştım.

Sanıyorum ki dünya edebiyat çevrelerinde de çok bilinen bir ad değildi. Ödülün hemen sonrasında Cumhuriyet'te "Yine tartışma yaratacak bir Nobel Ödülü" başlıklı bir yazı yayınlamış, bu gazeteci yazarın internete göz atılmış yazıları da bana pek fazla ilginç görünmemişti.

Fakat dilimize *Kadın Yok Savaşın Yüzünde* adıyla çevrilen yapıtı aylardır elimden düşmüyor ve bazı bölümleri dönüp tekrar okuyorum.

Kitap İkinci Dünya Savaşı denilen canavarlığın Sovyetler Birliği cephesinde vatanlarını savunmak için savaşa katılan çoğu ergen yaşta genç kızlarla yıllar sonra yapılan söyleşilerden oluşuyor.

Düşünceyi kendisi zaten başı başına büyük bir buluş. Ve sonra, ilmek ilmek dokurcasına, sabırla sürdürülüp geliştirilen muazzam bir çalışma. Hayranlık uyandıracı eşsiz bir tanıklık.

Bir yazara, kendisine ait olmayan, derleyip sunduğu sözlerden ötürü böylesine büyük bir edebiyat ödülü verilmesi yine de tartışılabilir.

Öte yandan eşsiz bir başyapıt var karşımızda ve yaratıcısı da söyleşileri yapan, bir araya getiren ve yine de bir kurgu içinde sunan gazeteci-yazarın kendisi...

Öyleyse kuşkusuz Svetlana Aleksiyeviç'in eseridir bu ve Nobel Edebiyat Ödülü Değerlendirme Kuruluna, böyle bir yapıtı dünya edebiyat okurunun ilgisine sunduğu için teşekkür etmek gerekir.

Edebiyat okuru dedim ama Aleksiyeviç'in yapıtı bütün insanlığın vicdanına sesleniyor. Nazi saldırısına karşı yurt savunmasında Sovyetler Birliği'nin yirmi milyon kurban verdiğini biliyoruz.

Ama bu sadece bir rakam. Arkasında sayısız trajedi, kan, acı, gözyaşı, yaşananlardan sonra emişmiş ne hayat var.

Svetlana Aleksiyeviç bu cehennemden geçmiş ve şans eseri hayata tutunabilmiş kadın savaşçıların tanıklığını, gözlemlerini, duygularını, o günün bu güne değişen ya da değişmeyen şeyleri araya hemen hemen girmeksizin okura ulaştırıyor.

Şimdi bu satırları yazarken kitabı okuduğumda çoğu kez yaptığım gibi arkadaki boş bir sayfaya ya da kapak içine aldığım anımsama notlarına bakıyor, fakat neredesin, şimdi bir alıntı yapacağımı karar veremiyorum.

Söyleşilerde, savaşta sağlık görevlisi, hemşire, hekim olarak çalışan çoğu çok genç kadınların ağır...

bir yer var: İşte bu söyleşilerden birinden, sadece bir "Off" yazıp sayfa numarası koyduğum söyleşiden bir alıntı.

"Almanlar kadın askerleri esir almazdı... Hemen vururlardı. Sıraya dizilmiş askerlerin önünden geçip gösterirlerdi: 'Kadın değil ucube.' Kendarı kendimiz için iki fışek saklardık her zaman-ilkinde ateş almama ihtimaline karşı iki. Bir hemşiremiz esir düşmüştü... Bir gün sonra o köyü geri aldığımızda oraya buraya yığılmış ölü atlar, motosikletler, zırhlı araçlar gördük. Hemşireyi de bulduk: Gözleri oyulmuş, göğüsleri kesilmiş... Kazağa tutturmuşlar... Hava buz gibi, kendi membeyaz, saçları olduğu gibi ağamış. On dokuzundaydı. Sırt çantasında evinden gelen mektupları ve yeşil bir lastik kuş bulduk. Oyuncak..."

Ve bir başkası:

"Bir yaralı getirdiler..."

Sedyede her yerı sargılar içinde yatıyor, kafasından yaralanmış, yüzü çok az görünüyordu. Azıcık. Ona birini hatırlatmışım.

"Larisa... Larisa... Laroçka..." diyor bana bakarak. Büyük ihtimalle sevdiği kızı benzetmiş. Benim adımlı söylüyor ama bu adımı daha önce hiç gömmediğimin eminim. Yaklaşıyorum, bir türlü anlayamıyorum, yakından bakıyorum. 'Geldin mi? Geldin mi?' Elini tutuyorum, üzerine eğiliyorum... 'Geleceğini biliyordum...' Bir şeyler fısıldıyor ama ne dediğini anlayamıyorum. Şimdi bile sakince anlatamıyorum. Bu olayı ne zaman hatırlasam gözlerim yaşarır. 'Çepheye giderken', diyor, 'Seni öpmeye fırsatım olmadı. Öp beni...' Eğilip öptüm onu. Bir gözyaşı düştü, sargılarının arasına karışmış kayboldu. O kadar. Öldü..."

Uçaksavar topçusu, uzman çavuş Klara Semyonova anlatıyor:

"Beni orduya almanın için dilekçeler yazıyor, yalvanyordum. Ülkemizde bizim katılmadığımız hiçbir şeyin olamayacağı öğretilmişti bize. Ülkemizi sevmeyi öğretilmişlerdi. Ona tapmayı. Madem savaş çıkmış, bir ilin uçundan tutmalıydık. Hemşirelere ihtiyaç varsa hemşirelik öğrenmeliydik. Uçaksavar topçusu lazımsa top oynamalıydık. Çepheyden erkeğe benzemek istiyor muyduk? İlk zamanlar çok istiyorduk gerçekten."

"İlk muharebede subaylar beni siper kökçülüğünden çekiyordu, her şeyi bizzat görmek için kafamı sarkıtyordum çinaki. Garip bir merak vardı içimde, çocukça bir merak..."

**KADIN YOK
SAVAŞIN YÜZÜNDE**
SVETLANA ALEKSIYEVİÇ

2015
NOBEL
EDEBİYAT
ÖDÜLÜ

Çeviri: Günay Çetao Kızıllırmak

**Her zaman, her yerde,
herkes için geçerli bir insan
tanımı yok.**

Savaşın
sakasını
kısacık kestirimiştir,
yürüyüşüm bile
değişmişti. Ama
sonra: Yoköyle yağma!
Sonraları makay

yapmayı öledik, şekerimizi yemez ısılatıp perçemimize
bakmamak için sakladık. Başmızı yıkamak için bir
büçür bulaş sevinirdik. Uzun süre yürüdüğümüz
yumuşak ot arardık. Kapanır, bacaklarımızı...
Anlarsınız işte, ota aktırdık..."

Kitabının bir yerinde Aleksiyeviç insan nedir diye
soruyor: "Nedir bizim aslımız, neden yapılmışız, hangi
maddeden? Ne derece sağlam bir madde bu, anlamak
istiyorum. Buraya bunun için geldim..."

Aslında sorunun yanıtı kitabın kendisinde apaçık
görülüyor. Her zaman, her yerde, herkes için geçerli
bir insan tanımı yok. İkinci Dünya Savaşı denilen
canavarlığın Sovyetler Birliği cephesinde, hümanist-
sosyalist değerlerle yetişmiş, sevgi dolu, duygulu
dolu, kadınlık erkeklilik, mazlum bir insan topluluğuna
insancıl değerlere yabancılaşmış, robotlaşmış, zalim,
saldırgan bir gürh savaşıyor.

Svetlana Aleksiyeviç'in kitabı okunduktan sonra bir
yana konulup unutulacak kitaplar değil. Tersine,
kolayca ulaşılabilecek bir yere koyup arada bir rasgele
açarak herhang bir yerinden yeniden okunacak bir
kitap. Hiç unutmamak için...

Göstermeden

Güzelliklerden bir güzellik beğenemediğin çocukluğun. Her şey nasıl da güzel, nasıl da yeni her şey, -yalancıkta yalancıkta. Düşme korkusuyla doldurulan günlerin. Oysa yine düşmeden ama hep boşu boşuna ürpertilmiş geçen günlerin.

Geldi geçmez sancılarında güden güne hörgüçleşen derterin, -gerçekten gerçekten.

Yazar olmak için mi istedin bir asfalt silindirisinin altına yatmayı?.. Neydi hangi o şarkı?.. "Çatılmış kaşlarımla..." Ah, çocuk! Kendine düşman çocuk! Kendine düşman olan, kendine düşman olabilemeye başlayan bir çocuk... Sırtı biraz şöyle şey. Biraz.

Umutla ısıldayan bir gençliktir. Acılar çeke çeke biçimlenmiş bir geçmişle dövülerek, güden güne çelikleşen bir direnç kazanmıştır. Hep yaşanan yok sayımlara dayanma gücü sağlayan bir direnç, kaygılarla bakılan bir gelecek için bir umut yetertme inadını vermektedir.

Kendini var kıtma umudunu dirençle korumaya yeten bir sevgi. İnanılmış sevginin gücü. Yanılmalar...

Yanılmış kalmalar.

Oysa, senden esirgenen hiç kimsenin bir şeyine de yaramazdı. Artırmazdı hiç kimsenin bir şeyini. Biriktirilmezdi. Kimseye varlık sağlamazdı senden esirgenen.

Aylasamalarla yaşadıkları o küçük çocuklar sayılmazsa: Ama bu onlar için bir servetti sanki ille de alay edeceklerdi.

Dokunaklı ünlemlerden geçerek ayrılık kokusunun yakınlaştığı kaçınılmaz bitişe doğuştan yönelmiş bir gidiş, hep yaklaşıyor son bulmaya.

Bütün çaba -daha uzun yaşam deneyleri bile- son bulmaya ulaşmak için değil mi?.. Yaşam dediğin: Sondangelim bir ömür kalmış olarak önünde.

Ne kaldıysa, hep eksiltilerek onu. Sürekli biçimde onu eksiltmeyi pek de iyi başararak. Hayranlıkla. Artan bir hayranlıkla. O sona hiç spasmazis yönelmiş bir gidişle.

Yine de sevinmektir gereken. Biliyorsun çünkü, yaşam ne dediyse yine o gerçekleşmiş olacak.

Yaşamda da böyledir... Şöyle bir durup bakılır. Beklemekle sanki bir şeyin olması bekleniyormuş gibi, öyle durup beklenir.

Yetmişinden sonra, durup durup da o ilğkçliğe dönme özlemlerine düşmek. Göstermeden. Bunu üstelik kendine göstermeden yapmaka..

öyle yapmaya özenmek. Başaramadığını kendine göstermekten sakınmak. Kendine hiç göstermeden bunu başarmak. Kendini başarmış saymak.

Ah!

Sıkıntı, can sıkıntısı.

Sıkılmış da pek sıkılmış. Kime gücü yetsin, sıkılmışsa kendinden sıkılmış elbet. Şirirlik olsun diye değil. Yetersiz beslenme hiç değil...

Niçinse, uzun yaşamış olmaktadır demeye dili varmıyor insanın: Hadi, nazı kendisine geçiyor gitmesin, aman!

İstersen burada bir dur da, kendini anlamaya çalışıyormuşsun gibi yap şöyle. Kime olacak, kendine yapacaksın kendini anlamaya çalışıyormuşsun gibi.

Biraz daha titizlenen, çok kalmadı bak kendini anlamaya çalışmanın başarılı olmasına. Yok, başarılı olan kendini anlamaya çalışma çabası. Kim bulmuş ki sen bulacaksın, kendini anlamaya çalışmak için gösterilen çabanın bir şey yaramasını, bunun için bir güvence olmasını.

Hiç de küsmeden bir şeye. Küsup de kendine ayıp etmiş olmadan.

Duygu yoğunluklarını gerçeğin özü bilerek. Duygu yoğunluklarını gerçeğin özü bilerek ve sevmeyi hep gözeterek. Koşarak varılan sevinmeler boş çıksa da. Öyle. Yanılıştan yanılişla.

Hiç üşengeçlik belirtisi sezdirmeyen, üstelik, seçilmiş ve gözetilmiş bir eziye benzemesi için gerekli ve yeterli bir pay da bırakılmış olarak koşu koşu varılan sevinmelerle.

Olandan bitenden hoşnut kalmayı başarmış bir ısrarla. Bir direniş tanımını olarak kendince. Yine sessizden sessizden. Yine.

Koştun pencereye.

Koştun pencereye hem de bir şey görmeyeceğini bile bile. Bu kaçınıca, can alıcı o desileye geçti yine bir cankurtaran, -kötülüklerle doğru, sanki kıvrım kıvrım uzaklaşan.

Batımına güvenirse yarın hava güzel olacak.

İndiğim Gezegenden Bildiriyorum

Konuya ilişkin bir açıklama bekliyor hayat ve muadilleri - ama henüz bir konuyu yok ruh tsunamilerinin. Kalabalığa karşılar, o kalabalığı bir süre önce oluşturanlardan farkısları aslında - bilmiyorlar. Yüksek yerlere tırmanıp aşağıya bakıyorlar ve yüzleebilecekleri, kolayca kavrayabilecekleri bir gerçek arıyorlar. Kalabalıktan ayrılanlar ise derin çukurlara inip yukarı bakıyorlar ve atlatabilecekleri, tüm zorluğa rağmen alt edebilecekleri bir kaos arıyorlar. İkiye bölünmüş durumda tüm olup bitenler. Her parça, kendi içinde de ikiye, üçe, yüze, bine bölünecek nasılsa. Ardından bir bey geçecek her bölünen cümlemin, yarım kalan sözün başına; beylikler dönemine dönecek mana. "Madde mi ağır, mana mı?" tribini özledi çünkü çirkin ve haylaz çocuklar.

Korkunun cesarettten öğreneceği çok şey var. "Bütün mühimmatım aştı" diye mızmaşlanan çakma şairlerden, "kalbim sevdâ mesaisinde" diye şarkı çığırın salatalardan sıklıkla vida; kendi oyuna sıkıştı. Facebook, Twitter son sürat motto imalathanesi açıyor; para karşılığı kitap basan yayınevleri çakal gibi entel kıyılarına iniyor avlanmaya.

Ben "önce neydi" kısmına eğiliyorum çoğu zaman - "sonra meselesi"ni gündem dışı bıraktım. "Şimdi" ise avunmanın sakinleştirici, uyuşturucu etkisini taşıyor yaşadığım belleğe. Şarjı biten bir halk hayal ediyorum - sokaklarda, araçlarda, meydanlarda birdenbire

donup kalan, yığılıp bayılan bir halk. Kablolarla bağliyz dünyaya ve biri elektrik şalterini indirdiğinde hiçbirimizin kıymeti, önemi kalmayacak adeta.

"- Memnunuz bu pislikten, geriye düşkünlükten - çünkü ayrıcalığımız anlaşıyor," diyor akıl danıştığım sosyal danışmanlarım.

Eklıyorlar peşi sıra ağız birliği yapmışcasına: "Sen hiç hastalıklar uzmanısın, hallet şunu, kurtulalım bu illetten!"

Böyle günlerde erken uyanıp bir pencere yapıyorum binama; seyrine dalaçağım ütopyanın, fantezinin, geleceğin, ufukun manzarasına karşısına geçip ellerimi belime koyuyor ve uzun uzun duruyorum orada. Evet, yürüme mesafesinde ama ulaşma mesafesinin dışında. Evet, seyme mesafesinde ama sevişme mesafesinin dışında. Evet, savaşma mesafesinde ama yenme mesafesinin dışında.

**İndiğim
gezegenden
bildiriyorum:
Kötülük haklı
çıkacak.**

Bu tür bir formülle değerlendiriyorum önümde beliren tüm karşılaştırmaları. Evet, katlanma mesafesinde ama kabullenme mesafesinin dışında.

Hiçbir ortak değer taşımıyorum artık. Doğa ve galaksi, sanat ve matematik yetiyor nefes almama. Beslenme kaynaklarım değişince kanserojen affladı; kanserojen bilgilerden, kişilerden, olgulardan çıkışımı aldım. Yaşanılanlara tepki vermemen her kim ise, bana neyi savunursa, kesinlikle aksini iddia ediyorum uysa da uymasa da. Siyah derse, beyaz deriyorum/ beyaz derse, siyah deriyorum: Yeter ki baksın, usansın, gitsin evrenden, evrenimden.

Uzayda kaybolan, boşluğa terk edilen astronot filmlerini izledim eskiden. Tuhaf bir yalnızlık, yapılan bir yalnızlık. O. Birdenbire anlamam ki yerküre de uzaya dahildi. Yani insan yaşadığı coğrafyada da uzayla temastaydı ve orada kaybolmak, boşluğa terk edilmek orada da mümkündü. Sizi kapsüle bağlayan kablo yahtut annezile aranzdaki göbek kordonu çoktan kesilmiş, kopmuştu. Pencereden seyrine daldığım ütopya, fantezi, gelecek, ufuk, adı her neyse, üstünde yükseldiğim mezarımdı benim. Beden özgürlüğümü, fikir bağımsızlığımı elimden aldıklarında ölmüşüm sayelerinde. Leşçil olsalar ne yazdılar, nekrofil olsalar ne yazar. Ölüün aklı çalışmaz. Çürür, yok olur, döndüğü şeyle ilişkisini keserdi.

Önce neydi. Genetik bir organizma; dölleme malzemesi. Sonra meselesi: Azot döngüsü içerisinde maneviyatın imhası. Şimdi: Bunlara kafa patlatarak yorumlamak.

Ahlaki reddedecek ileriki yüzyılların canlıları. Siyaseti reddedecek. Modayı, borsayı, uygarlığı, modernizmi, metropoller, CEO'ları çöpe atacak. DÖNÜŞÜMÜ OLMAYAN ÇÖP: TARİH.

Tarih kitapları hardcore kapsamında alınacak, yeni nesiller bu şekilde korunacak kesinlikle. Herkes evinde yemeğini mutlaka otopsi masasında yiyecek. İndiğim gezegenden bildiriyorum: Kötülük haklı çıkacak.

60 YILDIR TARZ İKONU: *Fiat 500*

YENİ
Anniversario

500 ANNIVERSARIO, her zaman genç kalan tasarımıyla tarzını ve ruhunu yollara yansıtmak için geliyor. Sınırlı sayıda üretilen **500 ANNIVERSARIO**, açılır tavanı, nostaljik tasarım detayları ve göz alıcı iki yeni rengiyle sizin de tarz ikonunuz olacak.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

www.fiat.com.tr

Karilar Pilajı

İsmet huzurla iskemlesine çökerken, kırmızı bikinili saçın bir kadının çakıllar üzerinden denize yürüdüğünü gördü. Bu kadın, Güneş Gazinosu'nda çalışan Ukraynalı Alina'ydı.

Alipaşa Plajı'nda kayıklar üzerine kurduğu barakada çay ve meşrubat servisi yapan Hamdi o yaz Rize'yi karpuz gibi bölen bir kar almış ve şehrin ilk kadınlar plajını Alipaşa'da açmıştı. Esnafın veköylülerin "Karılarun adamlarla aynı denizde ne işi var!" homurtularına kulak asmadan, Alipaşa Plajı'nın avuç kadar çakıllı kumsalını mavi bir brandayla ikiye ayırmıştı. Branda, denizin bağladığı noktada bitiyordu. Sol yanını erkeklerle, sağ yanını kadınlara vermişti. Üzerine, el yazısıyla "Karilar Pilajı" yazdığı bir kartonu ağaç dallarına asmıştı. İyidereli İsmet'i de cankurtaran olarak işe almıştı.

O sabah, cankurtaran İsmet'in birinci haftası doluyordu. Çakıllarda güneşlenen erkeklerin arasından müthiş bir ciddiyetle geçerek, kumsala yürüdü İsmet. Deniz suyunun ayak parmaklarına vurduğu çizgide ve brandanın önünde durdu. Diz kapaklarına inen pembe sortu ve askılı beyaz atleti olmasa, heybetli bir heykelden farkızdı. Ellerini arkasından bağlayıp dalgalı denize baktı. Asayış bermekaldi.

Gün öğlene dönerken plaj dolmaya başladı. İlk önce çay toplamaktan dönen köylü kadınlar plaja geldi. Çakıllar üzerine sofra bezleri açıldı. Zeytin, peynir ve kavun konuldu. Anneler kavun doğrakken, kızlar entarilerini ve eteklerini çıkarmadan denize atladı. Çoğu yüzmeyi bilmediği için göğüslerini örtecek şekilde girdikleri suda, birbirlerini ıslatıyor-

brandanın öte yanındaki erkeklerle baktılar. Uzun uzun güllüştüler.

İsmet kendini, Rize'nin namusundan sorumlu hissediyordu. Irz düşmanlığına davetive çıkarın bu hareket tahammül edemezdi. Brandanın önüne koyduğu iskemlesinden kalkarak, düdüğüne öttürdü. Kızlara "Bakmayın orıya!" diye bağırđı. Kızlar başları öne eğik halde kıyıya çıktı. Bir süre denize hiçbir kadın giremedi.

Bu arada şehre yeni atanan İse Müdürü Hakkı Demir'in eşi ve çocuğıyla kadınlar bölümüne girdiğini gördü. Kızgın çakılda seğirterek Hakkı Demir ile öğretmen eşi Ayten'in arasına girdi. "Yasak kardaşum!" dedi.

Müdür Hakkı Demir:

- Ne yasak?
- Bu taraf, karilar pilajı. Sen giremezsun!
- Ama ben İse müdürüyüm.

Hakkı Demir itiraz etse de, "Ben da pilajın müdürüym," diye diklenen İsmet'e boyun eğmek zorunda kaldı. Eşiyile vedaşan Hakkı Demir, erkeklerin olduğu bölüme girdi. İsmet, öğretmen Ayten'in branda üzerinden eşine meyve vermesine ses çıkarmadı. Nihayet, nikahlı eşiydi, o kadar da olsundu. Hakkı Demir plajda sezlong ve güneş şemsiyesiyle oturmuştu. Arası müddetle, İsmet'in

Bir süre denizde deve gürəsi oynayan delikanlıları seyretti. Güreşte üst çakanlar, brandanın üzerinden kadınlar bakıyordu. O an İsmet'in düdüğü öttü. Delikanlılar suya dalıp kayboldu.

İsmet huzurla iskemlesine çökerken, kırmızı bikinili saçın bir kadının çakıllar üzerinden denize yürüdüğünü gördü. Bu kadın, Güneş Gazinosu'nda çalışan Ukraynalı Alina'ydı. İsmet, değil Alipaşa Plajı'nda, ömründe ilk kez çıplak gözle bikinili bir kadın izliyordu. Düdüğü ağzından düştü düşecekti. Bir an, bikiniyle denize girdiği için düdüğü kalmayı düşündü. "Kari musliman değil ki yasak olsun," diye vazgeçti. Fakat Alina değilse bile erkekler Müslümandı. Alina'ya bakmak yasaktı.

İskemlesinde doğrulan İsmet, bir delikanlının dört metre ileride suyun altından kadınlar bölümüne ve Alina'ya doğru yüzdüğünü fark etti. Düdüğü öttürdüyse de delikanlı aldrıs etmedi. Branda sınırını geçmesine ramak kalmıştı. İsmet, "Orospinun uşağı" diye küfrederek denize daldı. O kulaç attıkça, dalgalı deniz İsmet'i kendisine çekti. Sonra kolları yorgun düştü İsmet'in, sonra gözleri karardı.

İsmet gözlerini açtığında üzerinde kırmızı bikinili Alina'yı gördü. Alina, boğulmak üzer olan cankurtarı sudan çıkıp kıyıya getirmiş, suni teneffüs ile hayata döndürmüştü. Alina dudaklarını ögen, İsmet "Yasak..." diye mırıldanıyordu.

Şiirin 'sosyal medya'yla sınava

Bu dizginsiz, özensiz, emeksiz gidiş, bu ucuz söz pazarı, zamanın ve teknolojinin

ruhuna uygun bir illüzyon yarattı, yaratıyor. Kimse okumuyor, herkes yazıyor.

Bir süredir hepimizin, dünyada olup biten her şeyi saniyesi saniyesine bildiğimiz, şiir başta olmak üzere, müziği, resmi, diğer sanat ürünlerini hararetle paylaştığımız; siyasetten iklime, aşktan ölüme, hukuktan petrole, kancaclardan kutuplara, istisnasız her konuda derin düşünceler ürettiğimiz, yorumlar yaptığımız, akıllar verdiğimiz, dehanımız sergilediğimiz olağanüstü bir imkânımız oldu: Facebook'u, Twitter'i, Whatsapp'ı, bilmediğim daha başka alanları, "sosyal medya" dedikleri bir büyük arena. Artık binlerce insan biliyor biz! Artık herhangi bir konuda bilgisi olmayan kalmadı! En az bir milyon fotoğrafını görmediğimiz insanları önemsemiyoruz! Öyle ki pornografye varan bu teşhir, insanın içtenliğinin ifadesi oldu. Yedi milyar insandan oluşan bir büyük yalnızlık, kendi dar çevremizde bile elini tutacağımsız insan bırakmadı. Yeni dünya düzeninin bulduğu en büyük hile bu olmalı; varsınız ve yoksunuz... Bu panayır yerinin karakterleri en iyi, Whoopi Goldberg'in sözünün anlattığını düşünürüm nedense: "Cehaletle deha arasındaki gerçek fark nedir biliyor musunuz? Dehanın sınırları var, cehaletinse hiçbir sınırı yoktur."

Katıldığım konuşmalarda, dinletilerde en çok sorulan sorulardan birisi, "sosyal medya" denen bu ortamda şiir yayınlama, şiir adayının

bu alana yönelmesi, buradan bir çıkış araması konusunda oluyor. Ne kadar eleştirsem de bu "medya"yı ben de kullanıyorum. Elbette yoğun olarak izlemiyorum ama açığımda paylaşılanları, şiirleri, yorumları ara ara okuyorum. İlk akıma gelen Neruda'nın diye hatırladığım şu söz oluyor: "Bir gün herkes şiir yazacak ve çıkıp birbirlerine şiirlerini okuyacaklar. Böylece okur ortadan kalkacak."

İnsanlar, edebiyat dergilerinde, edebiyatın mutfağı denilen o sayfalarda şiirlerini yayımlamamaya, bulundukları yerde birkaç arkadaşıyla bir araya gelerek fanzin denilen bir yayın çıkarıyorlar. Bu da olmazsa doğrudan bu alanlara yöneliyorlar. Dergilere şiiri gönderip yanıt beklemek yok. Gönderdikleri şiir editör tarafından verilmiş bir yanıt yok. Arkadaşları dışında yazdıklarını tutacağı bir ayna yok. Yazdıkları giderek ruhsal bir kambura dönüşür. Geriye "sosyal medya" kalıyor. Yazdığının değeri ne olursa olsun, boyutları ne olursa olsun, bir düğmeye basıyorsanız ve yazdıkların, onların, yüzlerce kişinin önünde. Tuhaf bir nezaket hissiyle epey de beğeni alıyor. Duygusunu hemen şiirin altına yazan bir okur da oluyor. Böylece hiçbir zorluk çekmeden, herhangi bir eleştirmenin ilgisini uyandırmadan, yapılan eleştiriyi sevinip üzülmeyen, bir şiir kimliğiyle çıkıveriyorsun ortaya. Kitap haline gelmesi,

kaliyor geriye. Artık onun da pek çok yayıncısı var. Olmadı, bir arkadaşın dosyası bilgisayarda basıma hazır hale getiriyor, doğrudan bir matbaaya gidiyorsun. Geriye, eline tutuşturulan kitaplarla eş-dost kapısı calmak kalıyor...

Lazımtı... Acı da olsa şudur sözümlü: Bu dizginsiz, özensiz, emeksiz gidiş, bu ucuz söz pazarı, zamanın ve teknolojinin ruhuna uygun bir illüzyon yarattı, yaratıyor. Kimse okumuyor, herkes yazıyor. Bir önemli şaîrden dört dize paylaştınız mı, onun bütün kulliyatını biliyorsunuz! Bir büyük kentin, bir büyük kitabevinde Melih Cevdet'in bir şiir kitabını yılda BİR kişi alıyor, ama her ay bu panayırda bir milyon şiir yayımlanıyor. Şiirimizin yapı taşı şairlerinin kitaplarının yıllık baskı sayılarını azıcık merak ederler, ne demek istediğini görecektirler. Bu kadar şiir yazan insanın binde biri sözünü ettiğimiz şairlerin kitaplarını alsaydı, bu kitapların baskı sayıları en az birkaç binle başlardı. Buradan iyi edebiyat çıkacağına inanmıyorum ben. Edebiyat, böyle salık saçak bir sanat dünyada, vasatın altında bir paydada buluşan bir milyon "şair"den, "yazar"dan çıkamaz. Bu, yazmanın ruhuna aykırı bir alışık. Ancak yapacak bir şey de yok. Bir doyum noktası olacaktır bu hevesin, bu teşhirin. Sonra, yazmayı gerçekten sürdüren, dönüp

Ayakkabılar Senin Olsun...

"Sen iyisin, sen biriciksin, sen bunları hak ediyorsun diyen

modern psikoloji insana ve topluma büyük zarar verdi."

Sular seller gibi anlatmaya hazırdım. En arka sıradaydım. Gözlerimi kapadım, ürkek ürkek parmağımı kaldırdım. Nasılsa sınıftaki eli altı kişiden birini kaldırdı. Beni görmezdi. Kafamı önüme eğmişim, kimseye bakmıyordum. Sınıfta benden başka parmak kaldıran yokmuş meğer. O memur çocukların hiçbirini çalışmamış o gün.

Öğretmen "Yazıklar olsun size, hiçbirinin çalışmadınız öyle mi? Bir de Vecdî'ye bakın. Türkçesiyle dalga geçiyordunuz ama bir tek o çağlıyor dersini. Gel bakalım Vecdî, anlat tarih çağlarını," dedi.

Korktuğum şey olmuştu. Beni tahtaya çağırıyordu. O tahtaya gidemedim. O çocukların önüne, öğretmen'in karşısına çıkamazdım. Ayakkabılarım yırtıktı. Bütün parmaklarım görünüyordu. Ama kaçış yoktu. "Gel" demişti bir kere... Bacaklarım titreyerek kalktım yerimden. Ter içinde kalmıştım. Tahtaya doğru bir adım attım. Sonra ayaklarım baktım. Gidemiyordum, yürüyemedim o tahtaya doğru. Bir adım daha attım titreyerek. Öğretmen anlamıştı bir sorun olduğunu. Masasından kalktı. Gözlerimi yırtık ayakkabılarımdan almayor, başımı kaldırıp öğretmene bakmıyordum.

Bir sessizlik oldu. Sınıfta çığ gıymıyordu. Öğretmenin derin bir soluk aldığı duydum. "Yerinde anlat öğlüm," dedi şefkatle.

İki adımda sıranın arkasına geçtim hemen. Dünyalar benim olmuştu. Başladım anlatmaya. Ben bir söyliyordum, öğretmen iki ekliyor, "Başka ne biliyorsun onu da söyle
düşünsün haylazlar," diyor. Tarih

çağlarına dair bildiğim ne varsa saydım döktüm.

Köydeki okuldan şehirdeki bu sınıfa gelişi birkaç ay olmuştu. İstiklal Marşı'na "Korkmaz sönmöz" dedim diye gülmüştü çocuklar. Hepsî şehrin memurlarının, durumu iyi olan ailelerin çocuklarıydı. Benim babam çiftçiydi, okuma yazma bilmezdi. Tek amcam, babamın üvey kardeşiydi. Başka kimsesi yoktu. Amcamı okutmuşlar babamı tarlada çalıştırmışlar. Üvey amcamın büyük oğlu İstanbul'da denizcilik yüksek okulunda okuyordu.

Bir yaz tatilinde gaz lambasının ışığında defterimin üzerinde uyuyakaldığım görünce, "Bu çocuk okuyacak amca," demiş babama. "Bırak bunu şehre götürüyor. Oradaki ilkokula kaydettirelim. Biz artık evde yokuz. Anneme de yoldaş olur."

Babam da annem de razı olmuş. Dokuz kardeşlik. Ağabeyimle ikimiz evimizden çıkıp her gün beş altı kilometre yürüyorduk okula gitmek için. Bir çift ayakkabım vardı. Ben giderken giyiyordum, ağabeyim dönerken. Hava güzelse eskimesin diye cebimize koyuyorduk. Ben şehre gelirken ağabeyim o eski ayakkabıyı bana vermişti. Ben şehirde ilkokulu bitirecektim, sonra da yatılı devlet ortaokulu sınıflarına girecektim. Ağabeyim ilkokulu bitirdi. Belki de ayakkabılarla beraber ona düşen okuma öğrenme payını da bana verdi.

Ama annem ben onun peşinden koşarken, keçiyağıla sokmasına, samanı taşımasına yardım ederken çok dua ederdi. "Hepinin okuyun, öğrenin," derdi. Ağlaya ağlaya yolladı beni şehre. Dördüncü sınıfta, o eski

ayakkabılarla çıktım köyden. Amcamın büyük oğlu Vehbi ağabeyim geceler boyu yatılı ortaokul sınavlarına çalıştırdı beni. Onun küçük kardeşi Osman ağabeyim Ankara'da Hukuk Fakültesi'ni kazanmıştı. Bana sordukları sorulara doğru cevap verissem beyaz etmek ve lokanta yemeğiyle ziyafet çekiyorlardı. Kiş başlarken okuyacağımıza o kadar inandılar ki, öğrenci harçlarıyla kişlik ayakkabımı da aldılar. O yüzden biz hep bizden bir sonra gelen kardeşimizi okutmak için uğraştık.

Ben liseyi birincilikle bitirdim. Memuriyet için kuraya girmedim. Dilekçe verdim. "Ben memleketime hizmet etmek istiyorum, okuduğum yere yakın bir görev yerinde çalışmaya hazırım," dedim. On dört gün içinde tayinin çıktı. Bingöl'e...

...

Babam böyle tatlı tatlı anlatır ve ben büyük bir hayranlıkla onu dinlerdim. Beş yaşında başlamıştı hayatın çarkında tıremeye. Hayvan otlatmış, su taşımış, kodaşlerine bakmıştı. Ankara'daki sobalı evimizin mis kokulu çarşafından hafta sonu uykularına babamın çocukluk anıları ile geçerdim. Bana aldığı kitaplar, kalemler onun için o kadar değerliydi ki. Ben de kıymetini bilir babam mutlu olsun diye gözüm gibi bakardım onlara. Yazları babaanneme götürürdüm kardeşimle ikimizi.

Babaannem hep kitap okuturdu bana. Sonra da mutlaka bir iş verirdi elim. Hiçbir şey yoksa arka bahçedeki küçük ırmakçığın kenarına oturtur, o kocaman kazanları ters çevirir küreğin içindeki külleri o kazana sürmemi isterdi. Küçük ellerimle oyuna çevirirdim küllerle kazanı ovma işini. Sonra halam gelir, akan suda kazanları yıkardı. Pırıl pırıl olurdu kazanlar. "Ah hula kurban, sen mi yaptın böyle tertemiz," der sanılır, sonra daldan bir ekşi elma koparı verirdi. Onların o zor

Ekin biçmeyi, balya yapmayı, su taşımayı, yıkanmış buğdayın başında beklemeyi, ekmeği pişirirken yanlarında oturmayı bugün delice özleyorum...

hayatındaki mucize gülüşlere, kitaplara, o kadar hayrandım ki... Onlar gibi olmak için peşlerinde koşturup dururdum. Ekin biçmeyi, balya yapmayı, su taşımayı, yıkanmış buğdayın başında beklemeyi, ekmeği pişirirken yanlarında oturmaya bugün delice özleyorum... Bu güzel günler 1980 sonrası ailenin dağılmasıyla son buldu... Babannem ölmeden okuma yazmayı öğrendi. Altmış dört yaşındaydı okumayı söktüğünde.

Geçenlerde Prof. Dr. Acar Baltaş bir TV programında yeni nesil çocukların ailelerinin hayatına değil, konforuna ortak oldukları için tahammülsüz, yönsüz ve amaçsız olduklarını söyledi. "Bedelsiz ve emeksiz çocuklardan başka bir şey bekleyemeyiz ki," dedi. "Ben çektim o çekmesin dediğiniz anda hayatın en büyük kötülüğünü yapıyorsunuz onlara. Hiçbir nedeni olmadan sadece var oluşu nedeniyle "Sen iyisin, sen biriciksin, sen bunları hak ediyorsun" diyen modern psikoloji insana ve topluma büyük zarar verdi," dedi.

Mutfakta buluşmaları makineye yerleştiriyordum. Ellerimi yıkayıp babamı aradım. Tarlasına ne tür gübre atması gerektiğini soran bir köylüye bilgi veriyordu o sırada. Konuşmalarını dinledim bir süre...

Sonra Acra Baltaş hocanın söylediklerini anlattım. "Ailesinin yaşamına ortak olmalı çocuklar. Kırsalda yetişenler mecburen ailelerinin hayatına ortak olarak büyük ve bu yüzden hayata çabuk adapte olup, yönlerini çabuk bulur. Çocuklarımız yaz tatilinde çalıştın," dediğini anlattım. On dört yaşındaki kızımı yaz tatilinde çalıştırmayı düşündüğümü söyledim. Hocanın söylediklerine katıldığını, fikrimi de sonuna kadar desteklediğini söyledi.

"Baba," dedim telefonu kapamadan önce "O irtik ayakakbaları yazabilir miyim?" Birkâz saniye cevap vermedi. Gözleri dolmuştu tahmin ediyordum. "Elbette," dedi. "Elbette yazabilirsin."

Çoğu zaman emeğin, sıkıntının, çabanın karşılığını hemen göremiyor insan. "Bunlar başıma neden geldi?" diye soruyor kendine. Babannemi düşünüyorum. Geçen yüzyılda torununa bugün bu dergide yazabilmesi kadar uzandı... Dilerim bizim sabrımız da torunlarımızı uzanan bir yol olur...

ELVEDA SOSYALİZM

HOŞGELDİN FİSKİYE

Dünyaya hâkim olan yeni tip iktidarlara var malum. Lümpen kalabalıklardan aldığı güce güvenen, pervasız, yer yer acımasız. Otoriter ve bir o kadar da umursamaz. Bu yeni tip iktidarların bir de kentlerle derdi var. Öncelikle kentlerin hafızalarını silmeye çalışıyorlar, sonra da kentlere yeni, kurgulanmış bir hafıza vermeye. Yeni kurucu mitler yaratıp, bu yeni mitleri sembolize eden estetik anlayışı tecavüz ediyor kentlere adeta. Alanını işaretleyen erkek köpekler gibi, meydanlarda, parklarda, kentin ana caddelerinde, köprülerinde, hep olam istiyorlar, oralarda iz bırakmak ve böylece bir an olsun unutulmamak, vatandaşa sürükli, "Bak büyük birader burada ve bu da onun eseri" diye hatırlatmak.

Sırbistan'ın başkenti Belgrad yeni ışıklı havuzu tartışıyor bu aralar. Kentin ana meydanlarından biri Slavija Meydanı. Trafığın kilit olduğu noktalarından biri. Meydanda sosyalist dönemden kalma Slavija Hotel hemen göze çarpıyor. Devasa, sağlam bir yapı. Zamanında yıkıma çalışmışlar ama kullanılan malzeme o kadar bol ve sağlammış ki yıkmak mümkün olmamış diye şehir efsaneleri var. Eskiyi hatırlatıyor, Tito zamanlarını, henüz Balkan halklarının birbirini boğazlamadığı kardeşlik, birlik dönemlerini, Yugoslavya'yı... Artık Slavija Hotel gölgede kalmış durumda, çünkü meydanın tam da ortasına gebedev bir süs havuzu kondu. Oyle bir havuzdan bahsediyordum ki, Google'a kitsch nedir yazınca direkt bu havuzun resmi çıkmalı. Gün boyu gözoz

lök gibi duruyor. Fiskiyelerinden gün boyu su fırlıyor, geceleri türlü çeşit ışıklanıyor, altı morlu. Havuz sadece su fırlatmıyor bir de müzik çalıyor... Yanından geçenler havuzdan çalan şarkılardan kaçış yok, ne çalıyorsa maruz kalmak zorundasın, bangır bangır çünkü. Ne seçtilerse vatandaşı dinle, dinleyeceksin, madem oradan geçiyorsun. Zaman zaman Michael Jackson çalıyor, zaman zaman Sırp popu. Ben buradayım diye bağırıyor havuz, fosforlu ışıklarla, avaz avaz yayınladığı üçüncü sınıf şarkılarla. Göz alıyor, kamaştırıyor ama hipnotize ediyor.

Kentin ana meydanına kondurulan bir fiskiye asla sadece bir fiskiye değildir. 1.8 milyon avroya mal olan bu havuzun yerinde aslında bir mezar vardı. Yugoslavya sosyalizminin kurucularından birinin, Dimitrije Tucović'in, mezarı, mezarın üzerinde de heykeli. Tucović'in mezarı heykel ile

birlikte taşındı, tam olarak nereye taşındı o da tam belli değil, açıklanmadı. Tucović gitti yerine işte bu süs havuzu geldi. Belgrad'ın tam göbeğinde yeni iktidar işte bu kitsch eserle ben buradayım diyor, "Bu kent artı benim, benden öncesi yok, sadece ben ve benim yeni kurucu hikâyelerim var, bu kadar!"

Sırbistan siyaseti bize yabancı değil. Başbakanen Cumhurbaşkanlığı olmaya karar veren ve seçilen otoriter bir lider, bu nedenle şimdi içinde değişen dengelere uyum sağlamaya çalışan bir devlet var. Belgrad Belediye Başkanı, Cumhurbaşkanı ile aynı partiden. Yani velhasıl kelimay yeni iktidar, kendi "estetikle" geldi Belgrad'ın tam orta yerine. Abartılı, zevksiz ve saygısız.

Azıcık "cesaret" olsa içimde...

Her devrin dillerde olması gereken sözcüğü "cesaret" yazan ben olunca, zannetmeyin ki yazının bütünü gündemle veya uygulamalara eleştirilerle dolu olacak. Olmayacak. Bir de cesaret konusunda, "ben" dediğim için "Amma kibirliymiş şuna bak," demeyin. Artık o kadar azaldı ki eleştiri gözlüğünü takıp konuşanlar! Birkaç yıl önce ekranlarda duruş sergileyip karşı cümle kurmaya gayret edenler daha fazlaydı. Şimdilerde sayı azaldı, "Yarın ne olur?" diye sormayın cevabım yok. Yönetenlerin ve taraftarlarının bu yazdıgıma karşı çıkacağına hatta, "Bak yazabiliyorsun, konuşabiliyorsun," diyeceklerini duyar gibiyim.

Önemli olan onların ne dediği değil, benim ne hissettiğim, endişelerim...

Gazetecilik mesteliğin, sınırlarını güçlü iktidarların belirlemeye çalıştığı bir ülkede yapıyorsanız, önünüzü açabilecek müktehdrleri desteklemek yerine olumsuz eleştiriyi temel ilke olarak benimsediyseniz, konuştukça ve yazdıkcı sezsizlerin sesi olduğunuzu düşünüyorsanız ve değişmeyeceğinizi de biliyorsanız, zaman içerisinde endişenizin katsayısı giderek azalmaya başlıyor, fakat sıfırlanmıyor. Benimki gibi bir konuma eriştiğinizde ise şunu diyorsunuz: "Birilerinin cesaretle farkı düşünceleri ifade etmesi gerekir. Gittiği yere kadar..."

Peki, yazdığım kadar cesur biri miyim? Mesteki anlamda kendimi cesaretsiz olarak görmüyorum. Bazen, "Don Kişot musun be adam!" dediğim de olmuştur değil. Gençlik çağlarımda da böyleydi. Fakatte bittikten sonra yurtdışına gidip, "Alleye ihtiyaç duymadın ayaklarını üzerinde dursalısın," diye zihinden geçirdiğim düşünceim içimdeki cesaret kırıntısından olsa gerekti. Riskli yaşamı sevdim, hele meslekte

"Cesur gazeteci," demeleri mi güzel, yoksa hayatın aklına esen her anını kendin için ıskalamadan yaşamak mı?

Azıcık cesaretim olsa karar vereceğim.

çok sevdim. Gençlerle konuşurken onlara, "Her zaman risk alın, korkmayın," öğütünde bulunurum.

İyi de cesaretle alıp veremediğim nedir?

Normal şartlarda bir değişiklik olmazsa, sizler bu yazıyı okuduktan iki hafta sonra ekranlara döneceğim; haber anlatmaya, konuşmaya, kimilerinin ifadesiyle bazılarının gazını almaya, bazılarının içine karamsarlık salmaya devam edeceğim. Aynı sınırlar, siyasi kavgalar, benzer konular hayatımda olacak. Troller saldıracak. İtibar cellatları boş durmayacak. Ve her gün bunların yaşanacağını bilerek yeni sabaha uyanacağım, günleri, haftaları, ayları tüketeceğim. Çalışırken yaşamın bazı güzelliklerini maalesef yine ıskalayacağım, zamansızlığı doyasıya yaşamamanın özlemini duyacağım.

Uzun tatilimi, ıskadıklarımla yakalayabildiğim, yapamadıklarımla yapabildiğim, özlem duyduğularımı kavuşabildiğim için seviyorum, hem de çok. Sağımı üç numaraya vurduğum, beyazı çok olsa bile kişisiz sakal bırakmayı seviyorum. "Aaa sizi sakaldan tanıyamadık," dediklerinde yaşadığım keyfi anlatmam.

Yıllar öncesinin hayalini gerçekleştirdiğimiz mütevazı çiftliğimde vakit harcamayı, zeytinlerin bakımında orada olmayı, tavuklar hastalandıkça veterinerine gidip bakılmayı sonrasında düzeldiklerini görmek mutlu ediyor beni. İda ve Eran'ın her anında yanında olması

onları çitlerin kıyısında her sabah, her akşam volta atmayı,

hırslarını izlemeyi, büyüdüklere tanıklık etmeyi seviyorum. Bostana girip mahsul toplamayı, damlamaları

patlatıldığında istanarak amatörce tamir etmeyi seviyorum. Acele etmeden günü geçirmeyi, koşturmadan adım atmamı seviyorum. Aklima estiginde dağlara vurmamı, kentlere tepelerden bakmamı, şarabımı alıp denizin kenarında çişeden yudumlamamı seviyorum. Mangalımı, vakitsiz gelen arkadaşlarımı seviyorum. Evimin yanındaki açık hava duşunda duş almayı, denize gitmeyi, kumsala kurdüğümüz sohbet masalarını, kafalar güzelden karanlık suya pervasızca dalmayı çok özliyorum.

Memlekete gittiğim sayılı günlerde, sabaha titreyerek uyanmamı göz alıp ayazlıkta yatmamı seviyorum. Gün ağarıp gözümlü açtımda cevaz ağacının arkasındaki sınırsız yeşilliğin fotoğrafini, gözlerimi açıp kapayarak çekip diğer mevsimlerde tüketmek üzere hafızama atıyorum. Kumrunun kuğuşunu, ağustos böceklerinin cırlamalarını, horozların her biri farklı tondaki ötüşlerini, eşek anırtısını kulağıma hapsediyorum. Banyoda mermer kurnayı, tahtadan yapılmış minik tabureye oturup yıllanmış mayrağa ile su dökmenin keyfini unutmamaya çalışıyorum. Çınar gölgesinde aylak aylak oturup kokulu çayımı yudumlamayı, kır kahvesinin ucuna geçip Karıncalı'daki kadim çamların, kestanelerin arasından süzülüp gelen canım esintiyi her akşam yedide sevgiliye bekler gibi bekliyorum. Biliyorum musunuz tabiat hiç şaşırıyor! Aynı saatte geliyor, mutlu ediyor beni. Temizliği, sağlığı ve huzuru içime çekip depoluyorum, oralarla kalan mevsimlerin nası yaşadığını bilmeden. O başka mevsimler büyük kente geldiğinde biliyorum ki, bazı anlar ihtiyacım olacak koca dağın esintisine, çayın

Gittığım yerlere yine gidiyorum; sıkılmıyorum, usanmıyorum. Yöl nereye uzanırsa cesaretle gidiyorum peşinden. Tepeler, ovalar aşırıyorum. Kendime yeni zirveler buluyorum. Ne götürdüysem yanımda onları yiyorum ya da yolda meyve ağaçları çok, koparıp tozunu şöyle bir yalap şap slıp mideye indiriyorum. Minik yerlerden usulca geçiyorum. Güzünü, baharımı yaşamadığımdan olsa gerek, "Ne yapılar acaba buralarda?" diye soruyorum kendime. Minik yerlerin kahveleri de güzel oluyor. Mesela bizim oralarda Amasya Köyü var. Artık, mahalle deniyor ya öyle yerlerden biri. Kahvesinde oturup çay ve su içmeyi seviyorum. İnsanlarını karşıdan süzüyorum. Farklı olanları hafızaya alıyorum.

Gördüklerimi unutmamak şartıyla başka yollar bulup dönüyorum sonra. Bazı akşamlar bizim Cökhari'nin mekânında vakit harcamayı seviyorum. Başka bir çınarın altında tandırın isli tadını, keçi yoğurdunun lezzetini mihürlüyorum damağıma. "Acaba diğer iç mevsim nasıl olur?" diye düşünmeden edemiyorum sonra...

Televizyonu açmak aklıma bile gelmiyor. Düşünmüyorum, "Ülkede ne oldu, kim kime ne dedi, kavga gürültü muhasebesi neydi, kadın öldürüldü mü, iş kazasında işçi öldü mü, çocuklara kötü muamele yapıldı mı, enflasyon nereye çıktı, asgari ücret ne oldu, memur-emeklin ne aldı, kıdem tazminatı oldu mu, sağlığta skandallar, eğitimde bu kadar da olmaz artık dedirten uygulamalar ya vardı mı, hangi köprü, hangi yol açıldı?" diye. Sabah bir iki gazeteye göz atmak yeterli. Arada internete bakmak kafı geliyor. Zamanın kalanını yapmak istediklerine ayırmak çok büyük mutluluk. Bunun belli bir süreliğine olduğunu bilerek yaşamakla bir özüyor hem alden bir şey getiriyor.

Tatildeyken tüm kamufajlama rağmen birileri tanıyıp, "Az kaldı dönmeye, ekranlara bekliyoruz," dediğinde inanin iş dönme gerçekliğinin hüznü kaplıyor içimi. "Olanakların ölçüsünde daha fazla zamansız yaşayıp, anları depolamalıyım," diyerek vaktimi değerlendiriyorum.

Neden biliyor musunuz?

Özgürlüğümü seviyorum onun için. Gezmeye, görme, keyfinece yaşama hürriyetimin yaptığım işten dolayı bir gün saçma sapan bir gerekçe üretilerek elimden alınabileceğinin az da olsa endişesini duyduğum için... "Boyle bir gün veya günler yaşanacak olursa," diye o günler için harcanmak adına aç gözlülükle depoluyorum. Umarım gerçekleşmez.

Bir şeyleri elde ettiğim halde bu maddiyatçı sistemde henüz zincirlerini kıramayanlardanam.

Depoladıklarım, dikkat ettiyseniz hep yazdan kalma anılar. Sonbaharın,

kışın, baharın limitsiz güzelliklerini çok fazla anlatamıyorum. Yok gibi, varsa da doyarsıya değil. "Ne yapmak istiyorsam," diye başlayıp, "her istediğimi, istediğim an yapıyorum," diyemiyorum çalışırken, birçokğunuz gibi sıkıştırılmış zamanların içinde yaşıyorum ben de. Hayatımı ıskalıyorum ve üzüntü duyuyorum.

Canımı üzmemek elimde aslında. Cesur olmam yeterli. Yalnızca işi bırakma noktasında cesaretsizim. Mesleği bıraksam, kendimi tanıdığım işin sıkılmayacağımı da iyi biliyorum. Birkaz yıldır yayın dönemi başlamadan, "Bunca sıkıntıyla bu işi yapmaya, endişe duyarak yaşamaya değer mi? Emeklisin de, bıraksan nasıl olur?" diye soruyorum içimdeki Fatih'e ve birazcık cesaretim olsa hem her an zamansız

yaşayacağım hem de depolama aç gözlülüğümü dizginleyebileceğim.

Kıramıyorum zincirlerimi

"Cesaretsiz olmamın nedeni içinde yettiğim düzen olsa gerek," diye düşünüyorum. Bir şeyleri elde ettiğim halde bu maddiyatçı sistemde henüz zincirlerini kıramayanlardanam. Çalışma hayatına en alt seviyeden başlamam, sonra muhabirlik dönemi, hep bir risk alma zorunluluğu, mücadele içinde yılların geçmesi, başarıların fazla olması ve "bu noktaya tırnaklarımı kazıyarak geldim, bırakmak bu kadar kolay olmamalı" gerçekliği sanal zincirleri kıramamama engel oluyor. Bunlara manevi hazzi, tanınmışlığın verdiği sanal keyfin yanı sıra maddiyatın da artması eklenince cesaretsiz biri olup çıkıyorsunuz. Bunları bilip, "Teslim edemem," diyorsunuz kendinize haksızlık ederek.

Çelişki ne büyük değil mi?

Bir tarafta yazıyla, kışıyla, baharlarıyla anı depoladandan canının istediği gibi telâşsız ve endişesiz yaşamak istiyorum. Lakin cesaretsizliğimden dolayı bunun kararını veremiyorum. Diğer tarafta işimi seviyorum, ancak başıma ne geleceğini bilmeden cesaretle, "yola devam," diyorum.

Doğrusu ne? Tercihim ne olmalı?

Disarıdan izleyen olup zamansız yaşamak mı iyi, yoksa içinde olup bir gün harayabilirim ihtimaline karşı sınırlı güzellikleri depolamak mı? "Cesur gazeteci," demeleri mi güzel, yoksa hayatın aklına esen her anımı kendin için depoladandan yaşamak mı? Azıcık cesaretim olsa karı vereceğim.

Vitrin

Herkesin bir işi vardı. Herkes bir şeyle meşguldü.

Kendi gibi kaçmak, kurtulmak, unutmak, hatırlamamak için

oradan oraya savrulan bir Allah'ın kulu var mıydı şu kalabalıkta?

"Gözlerinin yanı neden böyle çatlak çatlak anne?"

"Ee, yaşılanıyorum da ondan Ali."

"Yaşlanmak mı? Sen yaşlı mısın?"

"Herhal şimdi gençlikle yaşlılık arasındayım oğlum."

"Kaç yaşına gelince yaşlı olunuyor peki?"

"Değişir herkese göre de bizim buralarda elli yaşına geldin mi tamam, ölsen de gençti demezler."

"Sen kaç yaşındasın şimdi anne?"

"Otuz altı oğlum."

"Daha çok mu var elliye?"

"Eh, ne çok ne de az. Uykun gelmedi mi senin?"

"Yok, gelmedi."

"Hadi ama uyu baban gelir birazdan, sofrayı kuracağım. Çorba yaptım sana, mercimek çorbası."

"Ablama söyle o kursun."

"Yok olmaz, ders çalışıyor ablan. Hadi sen de uyu artık, Alim."

Kevser Hanım ayağa kalkıp toplanmış eteklerini elleriyle düzeltti. Ali, annesinin dizinden kalan boşluğa divanın yastıklarından birini çekerek gözlerini yumdu. İçeriden, fırtın arkaından çıkarken duvara sürtülen sininin cızırtısı geldi. Ali uykuya daldı.

Uyandığında ezan okunuyordu. Gece boyu gördüğü rüyalar arasında hep soğuk iklimlerde, bilmediği sokaklarda bazen yalınayak bazen de yarı çıplak gezmiş, üşüyüp durmuştu. Bitkin hissediyordu. Bitkin ne kelime, üzerinden kamyon geçmiş gibi, kolunu kaldıracak hal bulamadı kendinde. Yine de yatakta doğruldu, bir sigara yakmak için komodine uzandı. Başucuna yakın duran, beyaz rengi tozdan griye dönmüş peteğe dokunup yanıp yanmadığına baktı. Sıcaktı. Sigarayı yaktığında dumanın kuruma benzeyen tadıyla karşılışınca içmeden söndürüp yeniden gözlerini kapadı.

Öğlen üzeri uyandığında biraz daha iyiymi. Sokağın köşesindeki lokantanın telefonunu çevirdi. "Kuyu Sokak 107 numaraya bir mercimek yanında da soğan gönderir misin?"

Çorbayı içtikten sonra evden çıktı. Duvarlar üstüne geliyor, içinin sıkıntısı onu boğuyordu. Hava soğuktu. Gocuğunun yakasını kaldırarak yürümeye başladı. Köşeyi dönerken bir sigara yakıp kibritini yerdeki mazgalın arasındaki boşluktan içeriye bıraktı. Birkaç adım atmıştı ki arkasından yükselen tanıdık bir ses duydu.

"Hey, Ali, gözük müyorsun ne zamandır, nerelerdesin sen yahu?"

"Hiçbir yerde."

"Sen yoksun ama haberlerini alıyorum. Nesrin'i gördüm geçen gün. Seni sordum. 'Ayrıldık,' dedi. Çok şaşırdım. Büyük aşk bitti demek."

"Evet, bitti."

"Ya, neden? Yazık olmuş. İyiylizin halbuiki. Gel, şurada oturalım da anlat ne oldu."

"Anlatacak bir şey yok, isim var zaten, başka zaman görüşürüz."

"Yahu ne olacak yani biraz laflasak?"

Çitmek istiyordu, adam da yapışıp kalmıştı aksı gibi.

Anılardan da Uzak

Seçim Seziş

Tek derdi dedikodu yapmaktı. Şimdi orada oturup ağzından laf alacak, o masadan kalktığı gibi koştura koştura gidip millete anlatacağı aklı sıra olan biteni. İnsanlar böyleydi, kötü bir şey oldu mu anlatmaya bayılırlardı da, iyi olanı duymazlıktan gelirlerdi çok zaman.

"Kalamam dedim ya, işim var, hadi sonra görüşürüz," diyerek uzaklaştı sülükten. Hâlâ arkasından bağırıyordu. Akşama falanca yerdesiy sen de gel, kafan dağılır... Tanıdık görmek istemiyordu. Yürümeye devam etti. İşlek bir caddeden geçerken, dükkânlardan birinin vitrininde, sac üstünde gözleme yapan iki kadın gördü. Yöresel kıyafetler giymişlerdi, elleri bembeyaz una bulanmış halde, altlarına aldıkları ayaklarının üzerinde makine gibi işliyordu kolları. Kadınların karşısına geçip onları izlemeye başladı.

"Anne?"

"Anne?"

"He, Alim."

"Nasıl böyle ince açıyorsun hamuru?"

"Ne bileyim oğlum, alışkanlık işte. Çocuğluğumdan beri alışmışım herhal."

"Bana da öğretsene anne, ben de öğreneyim hamur açmayı."

"Sen ne yapacaksın hamur açıp, Alim? Sen büyük adam olup anacığına bakacaksın."

"Birader bir durum mu var, ne bakıyorsun?"

Gözemecinin kapısındaki adamın sesini duyunca bir şey söylemeden hareketlendi. Bayram üzeri sokaklar kalabalıktı. Oradan oraya koşuşturan insanlar, çocuklarına üst baş bakınan anneler, kapı önlerinde bağırarak müşteri kovalayan esnaf... Herkesin bir işi vardı. Herkes bir şeyle meşguldü. Kendi gibi kaçmak, kurtulmak, unutmak, hatırlamamak için oradan oraya savrulup bir Allah'ın kulu var mıydı şü kalabalıkta? Ne çirkin gündü bu böyle.

"Büyük aşk bitti demek..." Dört

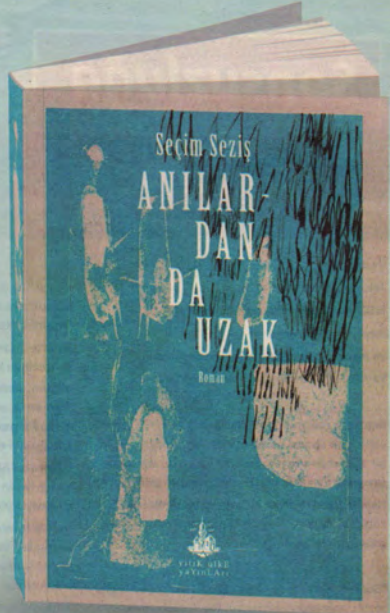
kelimeden oluşan herhangi bir cümleydi neticede. İnsanlar nasıl da konuşuyorlardı düşünmeden, kelimeleri dillerinin süzgecinden geçirmeden. "Bitti ulan, kına yak bir tarafına," diyerek patlattıydı tokadı keşke suratının ortasına. Hoş yalan mıydı söylediği, yalnızdı işte şimdi. Annesi, Nesrin'i tanısaydı ne derdi hakkında acaba? Koca gözlerine bakıp, "Ne de güzel kızmış, Alim, aferin sana," diye sevinir miydi? Peki annesi, Nesrin'in neden ayrıldığını bilseydi ne derdi?

Hayat filmlerdeki gibi mutlu sonla bitmediği için ayrıldıklarını söyleseydi ona, gerçekte günden güne düşkünleştiğini insanın, birbirine kavuşmak için dünyaları yakıp yikan o güzel kadınlı yakışıklı adamın etlerinin pörsüyük sarktığını, başka kimselere dönuştüklerini, sırf mutlu sondan sonra ne olacağını göstermeye kimse cesaret edemediği için etrafta bunca dertli insan olduğunu anlatsaydı... Sonra kadının başı ağırır, adamın işyerinde hep can sıkılır, çocukları okula götürmek, bayram geldi mi şü sokaktaki telaşı insanlar gibi alışveriş yapmak gerekir, hele bir de geçim sıkıntısı varsa akşam

ymeklerine kavgaları katık edip yer insan, bunlar yaşıyorlar aşkın adı bile anılmaz olur, adı yalnızlık olur anne, işte biz bu yüzden ayrıldık deseydi. Annesi aşkı bilir miydi sahi? Daha on yedisinde zorla kocaya verdikleri anesini.

Düşünceleri düğüm olup boynuna doluncadı. Şimdi boş sokaklarda, ilk kez dışarı salınmış kedi gibi ürkek geziniyordu. Hangi ara devrilmişti gün? Bir köşeyi döndü, tanıdık apartmanlar arasında serseri kurşun gibi ilerledi. Nesrin evde miydi, evde olsa ne diyecekti? Kat iki daire üç. Kapıyı çaldığı anda pişman oldu ama geri dönmeydi şimdi. Nesrin onu görünce şaşırıdı, güzel gözleriyle bir şey söylemeden karşısına dikiliyordu.

"Annem," dedi Ali, sustu sonra. "Nesrin, annemin ölüm yıldönümü bugün."

Roman, 243 sayfa

İki kadının kesişen hayatı, karşılaşmalar, hayaller ve acılar... Seçim Seziş; Candan ve Nilsu'nun bir kadın olarak toplumda yaşadığı zorlukları, bunları aşmak için verdikleri çabayı, değişik nedenlerle eşlerinden boşanıp kızlarıyla yeni bir hayat kurmalarını, bu süreçte geçmişten gelen sorunları çözüp geleceği yeniden inşa etmeleri üzerine duyguyu yüklü bir romanla okurun karşısına. Candan'ın zorlukla, "Hiç," dediğini duydu. Oysa hiçbir içinde koca bir varlık vardı, konuşulmamış, bir çuvala konmuş, ağzı sıkıca kapatılmış sorular, cevaplar, korkular, gözyaşları, sitemler, yalanlar, ihanetler, susturulmuş duygular vardı.

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://fantex.org>

yitik_ülke
facebook.com/yitikulkekitap
yaYinLari
twitter.com/yitikulkeyayin

adalet

adalet

Sonsuzluğa

yürümek...

insan...

Tek başına birey olarak insan...

İktidarın zulmüne karşı DİRENMEK için:

Neye, nereye sığınır?

Ya insanca, ya felsefeye, ya da ikisine birden...

Ya Allah'a, ya İnsanlığa ya da ikisine birden!

Ben de az gelişmiş demokrasiden az gelişmiş faşizme evrilen bir siyasal sistem içinde var olmaya çalışan bir akademisyen/yazar olarak bütün bu sığınma/savunma mekanizmalarını katlanmaya çalışıyorum. Hemen belirtmeliyim ki "az gelişmiş demokrasi" kötü bir şey, ama "az gelişmiş faşizm" ondan çok daha kötü bir şey!

"Sonsuzluğa yürüdü" veya "Ebediyete göç etti" gibi sözler, aramızdan ayrılanlar, ölenler için söylenir. İnsan, evrenin sonsuzluğunda zaten hiç olan dünyamızda, 80-90 yıllık yaşamının zamanın sonsuzluğundaki hiçliğini, "Ölümlü" "Ebediyet" arasındaki eşlenik ilişkide algılar: İnsan, ancak ölümlü ebedileşir!

Evrendeki varlığının bilincine varan insan, evren ve zaman sonsuzluklarının katmerli saldırısına karşı bu varlığını korumak için çeşitli modeller icat etmiştir.

Elbette bunların başında semavi dinler gelir:

Evrenin yaratıcısı ve zamanın efendisi Allah/Tanrı, kimi inanca göre Baba-Oğul ve Ruh'tur, kimi inanca göre insan ruhunda da varlığını hissettirir; ama bütün inançlara göre her zaman her yerde, her şeyin müktedir (kadirli) ve insan öldüğünde ona, onun yaratığı "Öbür Dünya"ya kavuşur.

İnanç, insanın sonsuzluk karşısındaki hiçlik duygusunu aşılmasında en önemli araçtır: Semavi dinler, insan bilincinin, ölümlülüğe direnişini simgeler. Bu nedenle de ölümsüzdürler.

Kimi insan ölümlülüğe karşı, "ebediyet" gibi sonsuzluk kavramına değil, daha mütevazı olan, "İnsanlık" kavramına sığınır.

Elbette insanlık kavramı da, evrenin ve zamanın sonsuzluğu karşısında bir hiçtir.

Malum, sonlu herhangi bir sayıyı sonsuza bölerseniz, sonuç sıfır, yani hiç olur: İnsanlık, zaten evren karşısında bir hiç olan Dünya üzerinde var olduğu için en başta hiçlik ile malûdür.

Kendisi bir hiç olan Dünya üzerinde insanlığın varlığı ise en fazla 150 bin yıl gibi son derece küçük bir sayıyla ölçülür.

Üstelik insanlığın, zaten bir hiç olan Dünya üzerindeki varlığını daha kaç yıl sürdürebileceği de belirsizdir...

Ama bildiğimiz iki şey var:

Birincisi, küresel ısınma, bir süre sonra Dünyamızı insanlık için yaşanmaz hale getirecek...

İkincisi, bütün insanlar bugün Amerika ve Kuzey Avrupa düzeyinde tüketim yapmaya başlarsa beş tane daha Dünya'ya gereksinim duyulacaktır. Sonuç olarak insanlığın geleceği de pek parlak değildir...

Bırakın sonsuzluğu, birkaç bin yıl ile ölçülebilecek bir sürede sona erecek gibi görünüyor.

Dolayısıyla ölümlülüğü insanlığa sığınarak aşmak isteyenler, "ebediyete göç edenlere" göre çok daha mütevazı bir beklentiyi benimseyebilir.

Ben Allah'ın işine karışmayı pek sevmem:

Beni yanına ne zaman alır; aldığında arafta mı bekletir, cennete mi yollar, cehenneme mi atar? Ya da bu dünyada benimle birlikte kalır mı? Tamamladıktan sonra giderayak, çok az vaktim

kalmışken Tolstoy gibi, bu konularda onunla pazarlığa girmek de istemem.

Dolayısıyla, şimdilik zaten hiç olan kendi varlığımın ölümlülüğünü, insanlığa, hatta daha da mütevazı olarak, insanlığın küçücük bir parçası olan kendi topluma sığınarak aşmak istiyorum:

Bütün hayatımı buna adadım:

Para, pul, makam, mansıp benim için önemli değil...

Varsa yoksa üretim, kendi yaşamımı aşacak kitaplar, yazılar, makaleler falan, hep de (bilinçli tercih olarak) Türkçe!

Eşim, övgü mü, yergi mi belli olmayan bir tonlamayla:

"Emre tarihe oynuyor," der benim için...

Galiba ölümlülük sendromuna/tuzağına çok genç yaşta yakalanmışım, umarsızca ona aşmaya çalışıyorum! (İdölümü, ağabeyimi çok genç yaşta aniden yitirmiş olmamın bir etkisi var mı bu tutum ve

davranışında biliyorum!)

Hiçbir zaman bir "eylem insanı", bir "aktivist" olmadım, olamadım... Her zaman bir "söylem insanı", bir "yazar" oldum. Ama bu gerçeklere karşın: On binlerle birlikte yürüdüm!

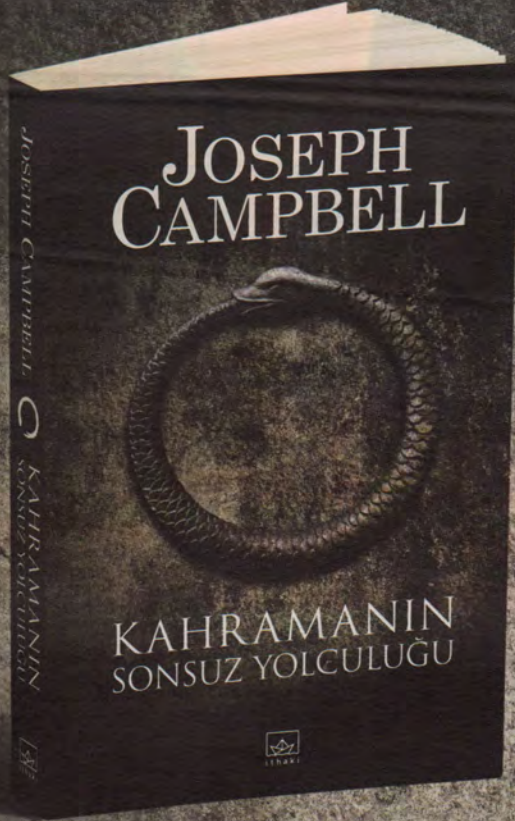
Hem de yürümeme engel olan en azından dört hastalıkla boğuşarak... Hem de Allah'ın beni ne zaman yanına çağıracağı kestirmeden ama yakında çağıracağı bilerek: Adalet için yürüdüm... Demokrasi için yürüdüm!

Ölümlülüğü: Toplum içinde... İnsanlık içinde... Aşarak... Sonsuzluğa yürüdüm!

Benim için, benzeri arkaından "Allah'a yürüdü", "Ebediyete intikal etti" de diyebilirsiniz!

**Tek başına birey olarak insan...
İktidarın zulmüne karşı
DİRENMEK için:
Neye, nereye sığınır?
Ya insanca, ya felsefeye,
ya da ikisine birden...**

MİTLERİN VE MASALLARIN GİZEMİNİ ÇÖZMEK İÇİN
BAŞVURULACAK İLK KİTAP.

"Elinizdeki kitabın amacı, pek de karmaşık olmayan bir örnekler yığını bir araya getirip kadim anlamın kendi kendini ortaya çıkarmasını sağlayarak dinsel ve mitolojik figürler altında çarpılmış bazı gerçekleri aydınlatmaktır."

-Joseph Campbell

Instagram: /ithakiyayinlari
Facebook: /ithakiyayinlari
Twitter: /ithakiyayinlari

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

İnternet Sitesi: www.ithaki.com
www.ithaki.com.tr

Genel Dağıtım

Bir Avuç Baharat

Anlayamadığım tek şey vardı. İçten bir bakışın, bir o kadar derin gülüşlerin

ardında saklı iki uzak insan nasıl oluyor da yan yana gelebiliyordu.

Aşk dediğiniz şey yanmak ise ben kül olmuşum. Bütün rüzgârları sırtıma aldım o güzelim yüzlerinize, gülüşlerinize, ellerinize, kadehlerinize döküyordum tek tek... Bazen en başından bellidir filmi sonu da görmek anlamak istemez insan... Sonunu bildiğin halde her şeyi yaşamak istersin. O an geldiğinde farkına vardığın şey ya aşkıdır ya da kendini gerçekten kandırдың sana iyi geldiğini hissettiğin sahte bir oyundur sadece... Yanmadan, yıkılmadan, parçalanmadan da aşk dediğimiz mevsunun bir anlamı, hükmü de yoktur açıkçası. Başına ne geleceksin onu yaşamaksa aşk, oyunun sonu geldiğinde yanan evi söndüren taraf olmadığında da geldiği gibi gider... Sona erer... Kül olur...

Bense ne kadar yanarsak o kadar güzelleşiriz sanıyordum. Asıl mevsuyu da biraz geç anlamıştım. Rüzgâra kapılmış ateşin hangi yöne savrulacağını da artık bir önemi yoktu. Güç ateşte değildi artık. Başkasını değil de en çok kendini kandırılmış isen. İnandığın, bildiğin o bütün yalanlar seni

büyütür, bir çocuk olmaktan çıkartır ezer, parçalar, çamurlaştırır... Ve bir süre sonra o inandığın yalanlar artık senin gerçek doğruların olmaya başladığında kendinin, bilincinin, sadakatinin katili olmaya hazırsındır! Saf, gelişmemiş, bilinçsiz her türlü pislige malzeme olan tek kullanımlık bir ürünsündür artık.

Onu son görüşümün üstünden hayli zaman geçmişti. Ve ben onu ilk kez mahalleden çocuklar ile yazları yüzmeye gittiğimiz şehir kanalında görmüştüm. Gazete kâğıtlarından yaptığım gemileri şehir kanalının sularında yüzdürürken arkamdan gelen sesle irkilmıştim. "Beni birazcık sever misiniz?" dedi. Yüzüne baktım. "Severim," dedim. "Size sarılabılır mıyim," dedi. "Evet," dedim. İki kolunu boynuma doladı. Ayakkabılarımı, çoraplarımı çıkardım. Kanalın soğuk sularına ayaklarımı soktum. Sırtıma ılık nefesi değdi. Uzun, sıcak ve bir o kadar derin nefesi tenimi titretirken, iki göğsünün sertleşmiş uçlarını da göğsüme bastırıyordu. Göğüslerinden akan o ilk sütlü içtiğe

erkekliğime uzanan o derin ve uzun yol yeni açmış bir bahar dalı gibi duruyordu karşımda. Ayaklarımın altındaki suların fokurdağını hissediyordum o an.

Kâğıttan gemilerim birer birer kanalın sularına gömülüyordu. Sırtından akan terine bulanırken güneşin önüne geçen bulutlardan yağmurlar dökülüyordu üstümüze. Büyüyor, yeşeriyor yeni açmış bir erik dalına dönüşüveriyordum. "Seni seviyorum," dedim. "Yanarsın," dedi. "Yanayım," dedim. "Seni ilk kez görüyorum buralarda," dedim. "Evet," dedi. "Beni sen yarattın çünkü beni sen büyüttün," dedi. Adını sordum "Biricik," dedi. Geçen zaman günahları bölüşürüp herkesi kendi yolunda bir başına bırakırken her şeye yeniden başlamakta bir an ister sadece. İşte o an ayağa kalkıp yürüyüp düntün inanç ve cesaretimle yeniden mahalleyle döndüm.

Pazar günleri şehir merkezine kurulan pazar sebebiyle Bilal abinin kahvesinin önü de kalabalıktı. Mahalleli hafta sonları burada buluşur, pazarda satılan her ila traktörün sırtına yüklenip hep

birlikte şehir pazarına giderdi. Memed ile de biraz paraya sıkışmışız o ara... Terzi Kamuran'ın don lastiklerini satacaaktı pazarda. Kamuran Hanım'dan malzemeleri aldık. Kahvenin önüne geldik. Bilal abi de pazar günleri kahveyi kapatır gelirdi pazara. Bilal abinin çalgam ve simit tablasını hazırlamaya yardım ederken onu gördüm. Uzun buğday sarısı saçları sırtına kadar uzanıyordu. Rüzgârın savurduğu patiskadan eteğini toplamaya çalışırken eteğinin üstündeki çiçeklerin kokusu burnuma kadar geliyordu. Göz göze geldik. Kafamı keçirdim. Ürkeklik ile korkaklık arası bir an tekrar kavtım. Bana bakıyordu.

Memed'in anasının gönderdiği on kavanoz turunc ve çilek reçelini de yükledikten sonra traktöre binip bütün mahalleli yola çıktık. Kasabadan uzaklaşırken mahallenin kadınları, adamları bir türkü tutturmuş uzun kavak ağaçlarının arasından geçip şehre doğru yol almaya başlamıştık. Biz de Memed ile arka kapağa yakın oturup bir yandan tütün sarıp içiyorduk. Beni izlediğini görebiliyordum. Yol üstündeki bütün çiçeklerin, portakal bahçelerinin, zeytin ağaçlarının kokusu saçlarına değip yüzüme vuruyordu. Sanki sadece bana kokuyormuş, onu sadece ben görebiliyormuşum gibiydi. İki dudağının arasını okuduğumu fark ettim o an... "Ben sana güzelsin," diyordu. Yanlış gördüğümü düşündüm. Tekrar aynı şekilde hareket etti dudakları. Şaşardım. Asiye inmeye yakın "Abi bu kızın gözü sende dikkat et ha!" dedi. "Yok canım olur mu öyle şey," dedim. Asiye tülbendiyi ağzımı kapatıp bir yandan kıkrdayarak omzuma vurdu. "Vallahi abi," dedi. "Bu kız sana çok fena bakıyor," dedi. "Gözü seğirmişti," dedim. O an cesaret bulup Asiye'ye "Nereden gelmişler acaba bunlar?" dedim. "Muhacirlermiş abi," dedi. "Yapma ya! Pazarda ne satacakmış ki bunlar?" "Reçell" dedi. Memed önce Asiye'ye sonra anasının reçellerine daha sonra bana döndü. Öyle şaşkın birbirmize baktık. Asiye Memed'e dönüp "Ben senin ananın reçellerini daha çok seviyorum Memed," dedi.

Memed de diyemedi tabii o an "Anam seni hiç sevmemi Asiye," diye...

Traktör durdu. Pazar alanına geldik. Herkesin kurulacağı yer belliydi. Ben, Memed ve Bilal abi tablalarımızı yan yayıydı. Muhacir kız ise anası ve küçük oğlan kardeşiyile... Asiye ise onların yanına kurulmuştu. Sabah erken saatte Bilal abinden sifтах olsun diye simit aldık. Pazarın çaycısı Mahmut'tan da üç demilçayı aldı Memed'in anasının reçellerinden birini açıp kahvaltısı yaptı. Tablaları açtı. Pazar, güneşin iyice belirmesiyle hareketlenmeye başlayınca ufak ufak satışları da başladı. Öyle sakin beklerken bizim patiskalı güzelsin küçük kardeşi "Bal gibi reçel bunlar, bir yılan bir daha ister durdu..." deyince bizim aklımız gitti o an. Durup dururken

olmuş daha ne bir don lastiği ne bir reçel satabilmişiz. Muhacirlerin anasının reçelleri birer birer satılırken Memed ile ben de öylece bakakaldık.

Memed "Abi bu iş böyle olmaz çığırımız lazım," dedi. "Neyi çığıracağız oğlum," dedim. Memed daha önceleri pazara gelmişti ve buraların dilini de az çok biliyordu. "Siverek'in gülü Emine teyzenin reçelleri burada, yiğün efendiler," diye çığırdı. O ara biz yine yüz yüze gelip bu iş nasıl olacak diye bakarken gün batımına yakın üç kavanoz reçel satabilmıştık sadece. O ara hava bozmaya başlayıp pazar bir rüzgâr aldı. Herkes erkenden toplanmaya çalışırken muhacirlerin kızı eteğinin kopan lastiğiyle uğraşıyordu. Memed "Abi tam zamanı," dedi. "Neyin zamanı oğlum?" dedim. Kulağıma fısıldadı. Bir anda, "Çek brak geçmez don lastikleri bir milyon," diye çığırırken buldum kendimi. Bütün pazar döndü, bana doğru baktı. Muhacir kız eteğinin beline kadar çekistire çekistire yanaşırken herkesin gözü ondaydı. Uzun boyu, tutuşan eteği ve rüzgârda savrulan saçlarıyla sallana sallana... Geldi. Yanaştı. O ince beline bir metre lastik istedi. "Yeni yerleşmişsiniz mahallemize hoş geldiniz," dedim. Adım sordum. "Menekşe," dedi... Çak mevsim geçti o an içimden de farkında bile değildim. Bir böyle güzellik görmedim. Yengemiz hoş gelmiş," diyen Memed'in sesiyile irkilip pazarın orta yerinde buldum kendimi. Bizim Asiye de kıkrdayarak geliyordu yine arkasından.

O ara bir kâğıt düştü yan cebinden Asiye'nin. Kâğıdı rüzgâr savururken Memed yakaladı o an. Başındaki yazıyı görünce kâğıdı açtı.

Sevgili Asiye,

Çeşitli sıkıntılar içerisinde sana demek istediğim çok şey oldu vakitlice. Sana artık lüzumlu destek alamıyor kendi başımın çaresine de bakamayacak haldeyim. Bilal abinin kahvesinden eksisi gibi para alamıyorum artık. Hâlim perişan, aklım, gönlüm sende ama seni gönlülün bende olmadığınca bu deli aklım emiş bulunmaktayım artık.

kavuşamayacağımı seni de beni sevmediğini anlamış bulunmaktayım. Sana kavuşamadın gidiyorum. Sen bu yazdıklarımı okuduğün zaman ben çok uzaklarda olacağım.

Nisan 1961, İlyas

İlyas'ı kaybedile dört ay olmuştu. Memed'in gözünden iki damla yaş döküldü pazarın orta yerine... Onu da rüzgâr aldı iki metre öteye savurdu. Yüzünü döndü Memed. Dudakları tiritiyordu. "İlyas'ı kim öldürdü mi?" dedi. "Biz mi? Asiye mi? Yoksa hepimiz mi?"

Yağmur fırtınaya bulandı o an. Traktöre doluşup aceleyle mahalleye dönüş yolunu tutarken Menekşe'nin başları deldi geçti içimi.

Farkına varmadan ister istemez herkes birbirinin hayatına değebiliyordu. Bunu anlayabiliyordum. Anlayamadığım tek şey vardı. İçten bir bakışın, bir o kadar derin gülmelerinde saklı iki uzak insan nasıl oluyor da yan yana gelebiliyordu. Bunu zaman mı gerçekleştirtiyordu? Yoksa insanın derin yalnız kalma kaygılarından dolayı yaşadığı boşlukları doldurmaca bir oyun muydu bu? Aşk mı? İyili bir şey olup olmadığının emin değildim ama yine de emin değildim!

Aşk mı? İyi bir şey olup olmadığından emin değilim ama yine de imkânı olan delirsın!

Arkadaş'ın Bavulu

Umutsuz değil, çıkış arayan, nefes almak isteyen bir şiirdir onunki,

topraktan incecik boynunu uzatan bir çiçek belki.

Göçmen bavulu. Göçmen şiiri. Göçmen arkadaşı. Arkadaş Z. Özger'in fotoğrafını görür görmez tanış çıkmanız bundan. Şurda burda rastlayıp dikkatinizi çekmeyen ama tuhaf bir biçimde de unutmadığınız. Hatırlar mısınız bilmem ama unutmazsınız.

Öyle genç, öyle sarışın ve öyle kenardaki, sanki bavulu ayrı o ayrı gezmiş gibi hep, bu kısacık bile demenin uzunca anlatmak sayılabacağı yaşamında. Tüy gibi diyetim. Bıyıkları da öyle değil mi, bir tüy gelip konmuş gibi. Göçmenliğini bir yere konduramadığı için, kendini de bir yere konduramamış. İnsan 'sahi kaç yaşındaymış?' bile diyemiyor, ölümü kondurmaktan korkuyor zira.

Bu *Dünyadan Nâzım Geçti*, Vâlâ Nureddin'in Nâzım Hikmet'le anılarını anlattığı bu kitap 1965'te yayımlanmış, Arkadaş Z. Özger 1969'daki bir mektubunda "bu

dünyadan arkadaş z. özger geçmedi" diye yazmış. Arkadaş'ı 25 yılda geçen dünya.

alınını
dağ ateşiyse ısıtan
yüzünü
kanla yıkayan dostum
senin
uyurken dudığında
gülümseyen bordo gül
benim kalbimi harmanlayan
isyan olsun
Arkadaş Zekai Özger

Arkadaş'a dair tüm arkadaş anlatıları birbirine benziyor, benzerlik onun benzemez oluşunda. Üstelik arkadaşları da şair ve kendilerini de "benzersiz" değilse de "benzemez" olarak düşünmeye, görmeye eğilimli bir insan sınıfı.

Sarıışınlığın karşın 'karaşın' bir şiiri var, gözü kara bir şiir de. Eylemi şiir olanın şiiri.

Militan değil sempatican. Devrimle yakınlığı, devrimle arasını sıcaık tutan arkadaşlarına duyduğu sevgi. Kıyıda. Bazılarının

eylemde olan çoğunluğu anlatmak, göstermek, taşımak, yazmak ve görmek için gerekli. Bu her zaman bilinçli bir seçim olmayabilir, çekinceyle, tedirginlikle, ürkek, korkarak da kıyıya çekilir insan. Ve oradan içeriye bakar, hem içindeki eylemde hem de kendi içine.

Bireyci şiir diye anılıyor ilk şiirleri, üstelik arkadaş şairler tarafından. Yalnızca beş yıl şiir yayımlayabilmiş bir şair için bence ne bireyci ne toplumsal şair tanımları geçerlidir. Yürüyüş denilebilir, sürece olabilir, dönüşüm bile. Ama tamamlanması bir yana, henüz, şimdiki deyimle "bu daha başlangıç" sayılabilecek bir şiirden söz ediyorsak, tam da ilk şiirinin başlığının doğruladığı bir durumla ve gerçeklikle de karşı karşıyayız demektir. Yani "sakalsız bir oğlanın tragediyası" dir başlayan, "yoksul ve utangaç bir müşteriyim ben" dizesiyle de bir bakıma şiirden başlanmak dileyen bir tavrı. Daha sonra bu, Turgut Uyar'ın dizelerindeki şu tavra dönüşecektir: "Tavrim bir şeyi bulup coşmaktır".

Arkadaş Zekai Özger. Yunanistan göçmeni bir ailenin çocuğu. Yedi kardeşin beşincisi. 1948 Bursa doğumlu. Baba bir işçi, az geliri. Arkadaş kimi şiirlerinin esinini bu sessiz, sakini, içine kapanık babadan almış, kimi huylarını da. Sarışınlık henüz bir huy değil sınırmı o günlerde. Şarap sevgisi gibi sözeğimli. Ölü "merhaba canım" şiirinin ilk bölümü bu sevgiyle dolup taşar: "ben az konuşan çok yorulan biriyim/ şarabı helvayla içmeyi severim/hic namaz kılmadım şimdiye kadar/annemi ve allahı da çok severim/annem de allahı çok sever/biz bütün aile zaten biraz/ allahı da kedileri de çok severiz". Arkadaş'ın "Tamirat" şiiri ise hem babaya hem sisteme, yani iktidara öfkenin şiiridir, babaya acır, anneyi över, iktidara çatar. Babası hafta sonlarında ek gelir elde etmek için ayakkabı tamir eder, şiir bundan da söz eder. Ama bundan da önce tam o döneme, sonra da 80 öncesine özgü o yanlışlığı dikkat çeker. Toplumsal şiir, bireyci şiir ayrımlarının temel bir ölçüt olduğu ve neredeyse devrimci şair olmanın da bu anlayışa göre belirlendiği bir yanlışlığı bu. Siyah kuğu meseli gibi. Bütün kuğular beyazdır, bütün devrimci şairler belli temalarda yazar ve belli şeylerden söz eder. Devrimci hem şair olarak bu hususta,

'ezberbozan' ilk ismidir belki de Arkadaş: "ne kadar üstelesem yanlış bir değişimi/bir proleterin oğlu olduğuma inandıramıyorum kimseyi/ inandıramıyorum babama bir proleter olduğumu". Baba nefretini hem "kötü bir halk partisinin kalıntısına" hem de "memur ayakkabılarının tamiratına" yamarken, Arkadaş da "eksis bir birikimin tortusu" olarak arada kalmışlığını beyan edecektir: "ezilmişliğin kompleksiyale büyüdü böyle/ yaşayamadığım günlere özlemli/ yaklaşıp istedikleri burjuva özentilerine/sınıfım çekiyordu utandırarak beni/yaklaştıkça üyün damarlarımdaki hinc/çeliklikçe yanıyordu sınıfımın atesinden/.../ben işte bunun için/bir burjuva kuklasım, korkak/ve acemi bir militanım/hüzne ve yalnızlığa yakın".

Kızkardeş Şükran, Arkadaş'ın annesiyle çok özel bir bağı olduğunu, acılan birlikte göğüslediklerini yazar. Kemik hastalığı sonucunda kısa kalan sağ bacağının verdiği acı. Kendini şiire ve edebiyata vermesi, ilk şiirin ve diğerlerinin yayımlanma sevinci. Cemal Süreya "Çöçebe" şiirinde Marilyn Monroe'nun ölümünden söz ederken "ölümü siyah bir kakül gibi alına düşürmesini bildi" der ya, Arkadaş Z. Özger de once acılı, kederli ve üzgün simasına sevinci bir şiir gibi düşürmesini bildi.

Umutсуz değil, çıkışı arayan, nefes almak isteyen bir şiirdir onunki, topraktan incecek boynunu uzatan bir çiçek belki. Sanki yeni tanıştığı birine elini uzatır gibi bir dizesini, şiirini uzatma isteğindeki sevinç. Öyle de oldu. Faşizm onu öğrenciyi kundurdu buldu, polisin başında gözaltına alınan öğrenciler arasındaydı, iki-üç gün bulunamadı. Fena dövmüşlerdi, özellikle başının arkasına çok şiddetli darbeler almıştı. Geçmek bilmeyen bağrıları sonunda yeniden kayboldu ve cesedi bir hastane morgunda bulundu. Yıllardan Türkiye'ye.

Arkadaş Z. Özger daha öğrenci bavalınu, o göçmen bavalınu yeni açmışken, eski bavalı tazeliklerle dolacakken, şiirinden de ayrı düştü, bavalıdan da. Sonra da terkesi açıldı "Sevdi" diye: "Göğü kucaklayıp getirdim sana/kokla/ açılrsın" demişti son şiirinde. Yeniydi, büyüyordu, şaşırıyordu, şaşkınlığı sevinçle yarıyordu: "güneşe ve erkeklige büyüyen vücudum/düşüvericek ellerinden ve bir/gün elbette/ezki müreni seveceksin/ezki müreni seviniz" diyordu.

Biz de ona, onun dediğini dedik ve Arkadaş şairimizi "Aşkla Sana" diyerek sevdi, seviyoruz, seveceğiz: "alının/dağ ateşiyile ısıtan/yüzünü/ kanla ykayan dostum/ senin/uyurken dudağına gülümseyen bordo göğ/benim kalbimi harmanlayan isyan olsun/şimdi dingin gövdeni/ uğultuyla büyüyen sessizlik/birgün benim elinde/ patlamaya sabırsız mavzer olsun/başım omzuma yasla/göğsümde taşıyayın seni/gövdem gövdeni can olsun."

Garó Abi

Biz de çok üzüldük ama hep içimize attık. Kanserden ölen kız arkadaşımızın mezarına nasıl toprak attığını anlatırken gözünden bir damla yaş düşmüştü. "Rahmetli ne be oğlum?" demişti.

Güzel arkadaşlarımız oldu, tuhaf arkadaşlarımız. Garó Abi onların en krallarındandı. Evlere şenlik bir yılbaşı hikayesi vardı.

"Altı üstü iki bira daha içcektik," diye anlatırdı: "Toplandık arkadaşlarla yılbaşını kutluyoruz. Sene 83. Bir ara uyanır gibi oldum. Bakkala telefon açtım. 'Sen bize,' dedim, 'bıraksa daha...' 'Yeter be abi,' diye efendiliğe çırak. 'Ne yeter lan,' diye karşılık verdim, 'yeni yılı kutluyoruz...'

'Abi,' dedi, 'ne yeni yılı, yılbaşı mı kaldı bugün ayrı altısı...' O kasalar da geldi ama sonrasında hatırlamıyorum." Ötesi berisi de anlatılır bir ara... Ama böyle hikâyelerden sonra... Bardak bardak çay içerdik birlikte. Çay dediysek, 'namuslusunu', 'efendisini', 'haysiyetlisini' elbette.

Frant Dink'in cenazesinde uzun siyah paltoσυyla, 2011 Mayıs'ında, gökyüzüne de gözlerine de uyumlu, mavi keten gömleğiyle hatırlarım.

Hatırlar insan işte. Garó Abi balıkcı. Dolunayla palamut, karayelle istavrit ilişkisi sandığında saklı. Arkadaşın iyisi, nikâhında sandalın arkasından Galata Kulesi'ne doğru havalı fişek atandan belli olur. Bir de... Fenerbahçe'yenildiği halde telefon açıp "Helal olsun kardeşim, hak ettiniz, iyi top oynadınız. Yer gök siyah beyazdır şimdî," diyenden.

Sonra bazen heyecanlanır. "Oğlum, haberi gördün mü," derken telefonunu tutar, parmağını yukarıdan aşağıya kaydırır.

Kızar: "Niye uğraştırıyorsun o zaman..."

Sanki ben. Ah be abi.

Ama kelimenin tam anlamıyla 'ah be abi...'

Türlü türlü insan tuhaflığı işte.

Kızarm kırme öleme. Numaraları silmem ben. Arada Garó Abi'ye yine fotoğraf, haber, yazı atarım. İk defa da aramışlığım var belki çıkar diye. Velhası kelam... İnsan çok üzülsünce, hep üzülsünce...

Bir gün bir telefon: "Kanser olduk biz be oğlum."

Vedaları hiç sevmedim. Vedalaşmaya müptezellik olarak bakardı. Memlekte de üzüldü, yalnızlığına da kırılırdı.

Memlekte üzüldü yalnızlığımıza kırılırken, bir kez daha

görmeyeceğimizi biliyorduk.

Rol yapmak, kötü gelse de attendantier.

"Abi biraz toparla, biraz toparlayalım Ayvalık'ta demlik demlik çay içeriz be..."

"Tabi be oğlum..."

Garó Abi'nin düşünümünde patlattığı havalı fişekleri düşünürken siyah beyaz bir yalnızlık saplanıyor...

Düğünleri sevmem, cenazeleri samimi bulurum. Rol yoktur, hazırlık yoktur, şatafat yoktur. Ağırbaşlılık, dinginlik vardır.

Şatafatlı bir tabut. Çok uzaktan görebildim sadece. Garó Abi Ermeni... İçimdeki azınlıklar da tükeniyor.

Loş ışıkta... Mesajı gönder yazırsın...

Ayvalık'taki o pansiyonun aynı odasında kaldığımız gece... Balkon kapısını kapatmayı unutup, seni Frant Dink'in cenazesinde de giydiğin o siyah paltoσυyla uyutmuştum ya... Özür dilerim.

Biz de çok üzüldük ama hep içimize attık be abi. Rahmetli ne demek ki!

*Düğünleri sevmem,
cenazeleri samimi
bulurum. Rol yoktur,
hazırlık yoktur, şatafat
yoktur. Ağırbaşlılık,
dinginlik vardır.*

Sokak Unutmaz

İnsanı delimekten koruyan şey ölüm, öldürülmekten koruyan şey de ölüm sebebinin ortaya çıkma ihtimalidir. Aslında birini öldürmemizi engelleyen şeyle, bizi cinayetten koruyan şey aynı yalanlama korkusudur.

Vicdanımızın sınırlarını hırslandırmış, hırslarımızın sınırlarını da korkulanmış belimler. Terfi hırsınız varsa, arkadaşınızı satarsınız. Terfi edememe korkunuz varsa birilerine yaranmaya çalışırsınız. Sonra da tüm bunları meşurlaştırmak, yumuşatmak ve kabul edilebilir hale getirmek için 9.99 liraya satılan kişisel gelişim kitapları alır, kapitalizmin sahte peygamberlerinin hikâyelerinden alıntılar yaparak korkulanızı sınırdağınız vicdanınızı rahatlatırsınız. Bu, insanın hayatta arasındaki tatsızlıkları gidermesi için hoş bir araçtır.

Bazı insanların daha sıradan sıkıntılar, daha basit korkulan olur. Mesela açlık. Aç kelimesinin Türk Dil Kurumu'ndaki karşılığı "Yemek yemesi gereken, tok karşıtı". Kelime kullanımı olarak da Divânî Lugat'tî-Türk'ten "Aç ne yemez, tok ne demez," cümlesi örnek gösterilmiş. Yani biraz manipüle ederek okursak açların toklara karşı olması bu işin doğasında var. Açlık, ertesi gün nasıl yaşayacağını ve hatta yaşayıp yaşamayacağını kestireme duygusu, insanı çaresiz bırakır ve ortalama hayatlar için suç teşkil eden her yöntem artık yaşayabilmek için basit ve kabul edilebilir bir olasılığı dönüştürür.

Sokak, bu olasılıklarla yaşayan insanlar

topluluğudur. İnsanlar hayatta kalmak, yemek yemek ve barınmak zorundadır. Bunun için de sistem içerisinde kendine yer bulamamış, hayat tercihlerinde kaydırma yapmış, herkes tarafından dışlanmış, arkaşılmadığı için düşmanlaştırılmış insanlar sokağın öz be öz çocuklarıdır. İster kabul edin, ister kabul etmeyin, sokağın kendi kuralları vardır ve bu kuralları kimseye beğendirmeye çalışmazlar. Sokakta herkes birbirine ezildikleri yerden tutunur ve bağımlı buradan kurar. Dibin dibinde olan insanlar birbirlerini aşağı çekmeye çalışmaz, birbirlerini koruyup kollamaya çalışır.

Söz konusu olan hayatta kalma mücadelesi olduğu için başlangıç için suç olan şeyler sokak için meslektir. Birileri hırsız, birileri dilenci, birileri fahişe, birileri sınıyalcı olabilir ve kimse bunu yadırgamaz. Sokağın en büyük günahı arkadaşını satmak ve gammazlamaktır. Hayat genel olarak sokaktaki insanlara ince zevklere ve nadir hassasiyetlere sahip olma fırsatı vermez ama hepsi de yaşamayı bir şekil de sever. Bu baktan dolayı bile bir büyüdük ki en kötü davrandığı insan evine aklıyla kendini sevdirir.

Hiçbir çocuk sokakta doğmaz, kimse bilerek

isteyerek gül gibi memleketini bırakıp Tarlaabağı'na yerleşmez. Ancak bizim gibi orta sınıflar kendi ellerimizle ürettiğimiz sistemi sorgulamamak için sokaktaki insanları sorgulamaz. Bize göre bu insanların şehir hayatımızı zarar vermekte ve bizim cennet bahçesi yaşamımızı zorlaştırmaktadır.

Bizim o cennet bahçesi yaşamlarımız, o parfüm kokulu şehirlerimiz aslında çok küçük.

Bununla hesaplaşmak, bunu görmek zorundayız. Sokak kültürü artık üst kültüre hâkim oluyor, bunu fark etmek zorundayız. Sokağa düşmüş insanların, insan gibi yaşama için gerekli koşulları sağlamak zorundayız. İstanbul'un her sokağında her gün çöğük çöğük fısıltılar yükseliyor, bunu duymak zorundayız. Çocuklar sokakta büyüyor, onların çocukluğuna, çocukluk masumiyetlerine sahip çıkmak zorundayız.

Hani gece vakti Beyoğlu'nun bir ara sokağında geçenken üzerine çarşaf çekmiş yatan adam var ya, onun yaşayıp yaşama dışını merak etmek zorundayız. O ölürsse, otopsi yapılmaz. Sokakta biri öldüğünde, kimsesizler mezarlığına gömülür, ismi bile bulunmaz. Ama unutmamın ki sokak, orta sınıflar kendisine bakıyor, yaptığı eziyeti de unutmaz.

Vicdanımızın sınırlarını hırslarımız, hırslarımızın sınırlarını da korkularımız belirler.

Sen gittikten sonra, hemen
hava soğudu, karladı.
Böyle olunca, ölene
gökyüzü derler, ağladı.

Bir sair yolculuk ediyor
bir denizinde dünyamızın
bakarak bir yıldız.

NÂZİM HİKMET ŞİİRLERİYLE TARİK AKAN

Acılır yastıkta kocaman gözleri gülümün.
Dumanlı dağ gölleri gibidirler henüz.

Diz çökmeyen bir

Tarık A

Onunla Sarıyer'de Nâzım'ın Moskova'ya kaçtığı yer olan

yerde buluşurduk, Tark benim için bir dosttan f

İşte yeni jönümüz

Yetmişli yılların başıydı, Halki Saner'le bir gün Yeşilçam Sokak'ta yürüyorduk. Karşıdan uzun boylu böyle aslanlar gibi yakışıklı biri geliyor. Halki Bey durdurdu onu "Bak, sizi tanıştırayım, Tarık bizim yeni jönümüz," dedi. Tarık'ın daha filmleri yoktu o zaman. Ses dergisinde kapak yıldızı olmuştu, tanıştık merhaba, iyi misin diye hoşbeş ederken dost olduk. Gurbet Kervani'yla Almanya'ya turneye gittik, Hürriyet gazetesi düzenlemişti. 12 Eylül dönemi turne dönüşü Tarık'ı tutukladılar. O zamanki Tercüman gazetesi ihbar etmiş, hükümetin aleyhinde konuştu ve Yılmaz Güney'i övdü diye. Halbuki iftira, iftira olmasa bile Yılmaz Güney'i övmek suç olabilir mi?

Uçaktan indik havaalanında Tarık'a, "Tutuklanırsan da merak etme bundan bir şey çıkmaz," dedim. Havaalanında polisler karşıladı. Benim eve bavulunu bıraktık. Polislere, "Siz de gelin," dedim, "eve bir gidelim oradan nereye gidilirse gidilir," dedim. Geldiler evde çay içtik bavulu bıraktık. Sonra gittiler, Rumelihanı'na gittim, abisini buldum, biz de gittik tanıklığa. Selimiye'de Tarık'ın lehine tanıklık yapıyoruz çünkü kimse böyle bir şey tanık olmadı. Bir süre geçtikten sonra da ben yattım *Cizgilerle Nâzım Hikmet* kitabını yazdığım için. Kenan Evren dönemi öyle bir dönemdi ama çabucak duruşmaya çıkıyordun. Şimdiki gibi değildi yani, o zaman da tek tip mahkum elbisesi vardı şimdi de onu talep ediyorlar. Kenan Evren devri de faşist diktatörlük devriydi tıpkı şimdiki gibi, ama o dönemde hakimler ve savcılar henüz bu konuda degillerdi.

bir efsane:

k Akan

kaçtığı yer olarak varsayılan

n bir dosttan fazlasıydı.

İki kötü arasında seçim olmaz
Maalesef içinden geçmekte olduğumuz dönem 12 Eylül'den de fena. 12 Eylül'de karşı tarafta asker vardı ve askerın dünyaya bakışı belliydi. O sistemi tanıyabiliyordun. Bu dönemde her gün farklı bir şey. Bir gün dediğinın tamamen tersi, bir bulamaç hali. O dönem mesela hiçbir sınır komşusuyla sıkıntı yoktu. İki kötü arasında seçim yapmak doğru olmaz ama bu dönem daha bir karanlık geliyor bana.

Bir lastik patlayacak

Ne kadar karanlık olursa olsun gelecek açısından daima iyileşim ve iyi bakiyorum, böyle gelişim ama böyle gitmez, evrime baktığınız zaman da yaşam her zaman iyiyi doğru gider. Bu düzeni götüren tekerlerin bir gün iç lastiği patlar.

Yeni Tank Akanlar, yeni halk sanatçıları tabii ki yetişecektir. Bu kaçınılmazdır her dönemde Türkiye kendi sanatçısını yetiştirecektir. Bizim yanımızda yetişen öğrencilerimiz var bizden daha ileri. Mesela Şevket (Çoruh) çok güzel bir tiyatro açtı. Kendi çabalarıyla bir gayretin içine girdi. Bu neslin bizi ileriye taşıyacağından umutluyum.

Sopayla evet dedirtiyorlar

Geleceğimiz için en önemli şeyin Mustafa Kemal'in işaret ettiği gibi eğitim olduğunu düşünüyorum. Tank'ta da benim gibi eğitim konusunda bir hassasiyet vardı. Çünkü bu ülkenin kurtuluşunu burada görüyorum. Eğitim sistemini belki bilerek sürekli değiştiriyorlar. Başkalarını, bizim gibi düşünmeyenleri nası

Bu düzeni götüren tekerlerin bir gün iç lastiği patlar

bertaraf edebiliriz diye çulları, müfredatı değiştiriyorlar. Bakan on dört senedir iktidarda bu hükümet, altı bakan değiştirdiler hâlâ bir sistemi oturtamadılar. Soruların alınması, eğitimdeki anti-reformlar... Bir türlü yapamıyoruz. N'apabiliriz, en fazla İmam hatipleştirebiliriz diyorlar. Bilimsel bir yöntem yerine sopayla evet dedirtilen bir sisteme gidiyoruz. Buraya getirmek istiyorlar işi, bir miktar başarılı oldular ama kendi başarısızlıklarının en büyük örneği altı Milli Eğitim Bakanı değişmesi.

Bir gün Tarık beni aradı dedi ki, "Müjdatım Kadıköy'de bir Taş Mektep MSM okulu açalım." Okul için yer baktım ben de ama sonra aradım Tank'ı, "Tankçıgım," dedim, "bir tarafta Müjdat Gezen ismi bir tarafta Tarık Akan ismi... Bize kimse yer vermiyor," dedim. İkimizin de normalde okul binaları kendi mülkümüz. Bina kiralamak istediğimiz zaman kimse bize yer vermiyordu. Mesela Kenan Evren devrinde böyle bir şey yoktu. Korku gün gelir korkutunı da korkutur. Korku iklimini yayınlars bunun farkında değil.

Ne dendüğinden çok kimin söylediği önemli

Bu ülkenin kurucu lideri her zaman sahiplenilse de Atatürk'e son yıllarda daha çok sıkı sıkıya sarıldığımız doğru. Valla en çok hücum edilen saldırılan zamanda bile Anıtkabir'de 10 Kasım'da rekor kırıldı. Bir milyon seksen yedi bin kişiyle. Ben ne dendüğinden çok kimin söylediğine bakırım. İki tane ahlak dışı insan Atatürk'e küfür ediyorsa eğer onları da ciddiye almamak lazım.

Bir Tavsiye...

Onunla Sarıyer'de Nâzım'ın Moskova'ya kaçtığı yer olarak varsayılan yerde buluşurduk, Tarık benim için bir dosttan fazlasıydı. Kaybettüğimde bu kadar acı duyduğum kişi azdır. Tıpkı Savaş Dincel'de yaşadığım gibi Zeki ve Levent'te olduğu gibi. Odamda ikimizin yan yana fotoğrafını görürsün. Biz onunla sürekli görüşürdük. En son biraz fazla öksürüyordu. Hava da soğuktu. "Arabaya gel ısıttım," dedim. "İyiymiş burada," dedi. Çok öksürüyordu ama. Ben kimseye tavsiyede bulunmam. Her tek tavsiyem şu olabilir: Sigara öldürür. Sigara içmeyin. Başlamayın. Bu kadar.

Karanfil

Kızıldır

Yalnız olmamak ne güzel sevinçtir bilir misiniz? Çok olmak, çok olup aynı şeyleri

haykırmak, aynı türküleri söyleyip aynı şiirlere dokunmak ne demektir bilir misiniz?

Hayatımın en zor günüydü. İnsan yüreğinden bir parçayı yolcularken büyük acılar çekiyor, babamı yolcularken de koca bir kahir gelip çökmüştü içime.

Ağlayamamıştım. Sonra nasıl oluyorsa oluyor, zamansız yakalanıyorsun gözyaşlarına, ya gecenin köründe ya sabahın ilk ışığında ya bir yol ortasında.

Bu kez sahnede yakalandım. Gelip saplandı içime gülüşler, sevinçler, hüzünler ve acı büyüdü.

Önce kalabalığı gördüm, adeta kuşatıldı Muhsin Ertuğrul Sahnesi, umutlandım. Sevinç bastı başımı.

Binlerce insan bir insan için kopup gelmişti, hem de her yaştan. Ağlayanlar gördüm, kırgınlıklar, öfkeler gördüm, umutsuzlar, umutlular gördüm, çocuk gülüşlüleri gördüm.

Şaşırtıcıydı basının ilgisi, hemen hepsi canlı yayın yaptılar. Aralarından birileri fısıltılı seslerle 'Devrimci Tarık Akan' filan dediler, birileri 'Cici çocuk' birileri, 'Fotoroman yıldızından yaratılmış star', kimileri 'sinemanın yakışıklısı, genç kızların sevgilisi' dediler.

Sanal medyada küfürler yağdıran gürüş oluştu. Tüm gerici tayfa salyalar saçtı. Beceremediler. İnsanlık galip geldi.

Erdem, onur, şeref, haysiyet, vicdan diyenler,

eşittik diyenler, özgürlük diyenler, aşk diyenler, barış diyenler, kardeşlik diyenler, bağımsızlık diyenler yolculadılar Tarık Akan', hem de yalnız İstanbul'daki törenlerle değil, işlerini güçlerini bırakıp TV başlarına kilitlenerek, milyonlara ulaşarak yaptılar bunu.

...

Salona provalar sırasında çöktü hüznün. Taş Mektepli Ali boynuma sarılıp hıçkırınca saplandı yüreğime hançer.

Sanatçı arkadaşlarımla hiçbirini böyle görmemişim daha önce. Hüzün alınlarından taşmış gövdelerini kuşatmış, ne ağızlarından çıkan sesler onların ne davranışları.

Bir köşede Rutkay Aziz'i yakalıyorum ağladı ağlayacak, Zülfü Livaneli almış başını ellerinin arasına sahenin tavanına bakıyor, Fazıl Say bir şeyler mırıldanıyor hıçkırınca gibi, Genco Erkal bakakalmış bir noktaya gözlerini oradan ayıramıyor, Güvenç Dağüstün'ün elleri titriyor, Arif Keskiner vermiş sırtını sahenin yan duvarına ayakta durmaya direniyor, Kıymet Coşkun'a elini sürsen ah diyecek halli kalmamış, Turgut Kaza yüzünü kapıyıyor, bir yerlerde Menderes Samancılar'ın gözlerine saplanıyorum, 'ağlama' diyor bana.

Zor biliyor musunuz, zor.

Yürekten bir parça yolculamak ölmekten daha beter çünkü.

...

Salon doldu demek hata, salon tarihinin en kalabalık anlarını yaşıdı. Dışarıda insan seli, Tiyatro'dan Cami'ye kadar insan... İnsan... İnsan. Törene başladığımızda salondan duyduğum ilk ses 'o sarayın soytarısı değil halkın sanatçısıydı' cümlesiydi.

Yalnız olmamak ne güzel sevinçtir bilir misiniz? Çok olmak, çok olup aynı şeyleri haykırmak, aynı türküleri söyleyip aynı şiirlere dokunmak, ne demektir bilir misiniz?

Bunu söylerken 'bizi cenazeler birleştireyor' diyenleri anımsıyorum.

Doğrudur belki.

Acılara tutunuyoruz ya ondandır.

Acılarımızı haykırmak insanlığın yüreğine yüreklerimizi katmaya çabalıyoruz ama ne çare, vicdan çürümüş, ulaşamıyoruz.

...

Her şeye rağmen akışı olağan gidişine bırakmamaya çabaladık.

Kimse yazmadı, çizmedi galiba ama saygı duruşu yapılmadı, yaptırmaya gerek kalmadı, yani 'şimdi saygı duruşu' demeye, çünkü memle kurdüğüm andan itibaren

salon ayaktaydı ve Tarık Akan'ı alkışlıyordu, kalakaldım.

Nebil Özgentürk'ün belgeselinden sonra konuşmalar yapıldı.

Daha ilk adımda Özlem'in konuşmasıyla hüznün çöğaldı salonu doldurdu, Rutkay Azız'ın konuşmasıyla saplandı kaldı.

Taş Mektep Çocukları'ndan sonra Fazıl Pilyanonun başına oturduğunda salonda karınca sessizliği vardı, ön sırada oturan Bedri Baykam'ı ağlarken yakaladım.

Bu canım ülke ve insanlık için bir armağan olan Genco Erkal Yaşamaya Dair'i okurken Sadık Gürbüz'ün başını öne eğip hıçkırığını gördüm, Metin Deniz'in kendi sessizliğine teslim oluşunu gördüm, Aydemir Güler'in sevgiyle ve umutla Genco ağabeyi seyrini gördüm, Levent Tüzel'in iç çektiğini gördüm, Alper Taş'ın gözlerini sildiğini gördüm, Ataoğulları Behramoğlu'nun umudunu gördüm, iniltiler duydum salondan.

Sonra Yiğidim Aslanım söylenirken tüm salonun yarkıya eşlik edişini yaşadım, ülkemin en güzel korolarından biri çıktı ortaya, tüm salon ve sahnede Nâzım'ın çocukları.

Şef İbrahim Yazıcı gözlerini kısmış, hayatın sesini dinliyordu.

Bitti.

Son sözlerimi söyledim.

"Karanfil kızıldır, Tarık Akan da kızıldır ve kim ne söylerse söylesin ikisi de insanlık yaşadıkça kızıl kalacaklar.

Gericiğe ve sanat-sanatçı düşmanı yobazlığa inat."

Çıktık.

Sonrası Teşvikliye.

İnsan selinin ortasında küçük bir yalnızlık. Kalabalığın içinde Ankara'da bir ocağın aynı anımsadım.

Kar ve yağmur ve soğuk bir ocak ağı, binlerce sıyah şemsiye düştü aklıma.

Mağşer olmuştu hayat. Aynı yarkıydu birlikte söylediklerimiz, aynı hüznü, aynı keder.

Durdum bir köşede.

Sonra gidip dokundum tabuta, Barış oradaydı, Özlem oradaydı, sarıştım çocuklarla.

...

Bakırköy, sen hep var ol emi kardeşim.

Öyle kal, hep aydınlığın, sevginin, barışın, kardeşliğin, sıcak gülüşlerin ilçesi.

Bimler oldunuz.

Tarık Akan bin kez daha Tarık Akan oldu.

Tüm saltanat sevicilere, saray soytarılarını tapınmacılara inat.

Sürü kazandı, Yol kazandı, Maden kazandı, Hababam Sınıfı kazandı, 1 Mayıs'ta en önderdeki gütüş kazandı.

Şarkılarla Tarık Akan Filmleri

Ah Nerede Vah Nerede

nerde bıraktım kalbimi bilmem
ah nerede vah nerede
nerde unuttum kalbimi acaba

Söz: Oktay Yurdatoğan

Ne Zaman Uzak Kalsam Senden

Ne zaman uzak kalsam senden
Seri sevdiğimi tekrar anlarım
Özlerim seninle geçen günleri
Senin hayalinle yaşarım.

Söz: Bora Ayançoğlu

Güle Güle Sana

Yağmur hiç durmuyor,
her damla keder sanki
Sensiz gün bitmiyor,
bu kader benim değil sanki
Güle güle sana, yolun açık olsun

Söz: Yeşil Ciresunlu

SOKAĞIN MASALLARI: DAKTILO

Baştan aşağı kafelerle dolu bir sokakta, yalın ayak yürümekte olan genç kadın oturmak için kendine yerdeki bir boşluğu seçti. Kadın, elindeki daktilosu ve göz çevresini sıkıca saran gözlüğüyle oldukça gizemli görünüyordu. Ayakkabısız olması ise ona sevimli bir tuhaflık veriyordu.

Yerdeki müsait boşluğa yerleşen kadın daktilosunu kucağına alıp, dikkatlice bir şeyler yazmaya başladı. Bir yandan da kafelerde oturan insanların izliyordu. İnsanlar onun kendilerini izlediklerini hissettiler fakat gözlüğü yüzünden göz göze gelemedikleri bu tuhaf yabancıncı ne yaptığını tam olarak kestiremediler. Aralarında kadın orada ne yapıyor olabileceğini tartışmaya başladılar. Birisi kadının gazeteci olabileceğini söyledi, bir diğeri ise bir kaçabiscin neden ayakta dolaşacağını merak etti.

Masalarından birinde, baştan aşağı beyaz giyinmiş, orta yaşlı, güleç yüzlü bir adam tek başına oturuyordu. Konuşanları gülümseyerek dinleyen adam, insanların birbirine sordukları soruyu doğrudan muhatabına yönelmek üzere yerinden kalkıp kadının yanına gitti. Adamın tavrını derece doğal ve içtendi.

"Merhaba. Eğer işini bilmeyeceksem, burada ne yaptığını sorabilir miyim?"

Kadın daktilosunu kapatarak yazdıklarını gizlemeye çalıştı.

"Hiç. Hiçbir şey. İnsanların yaptıkları iyi şeyleri yazıyorum sadece."

Adam, çok sevdiği bir roman kahramanına sokakta rastlamış gibi hissetti. Zillerini çalan bir mucize tramvayı içinden geçip gitti.

"Bu gerçekten çok ilginçmiş. Peki, insanlar kafede otururken ne gibi iyi şeyler yapabilirler ki?"

"Pek çok şey yapabilirler. Sol köşede oturan sağ kö-

kadın az önce yemeğini, masasının etrafında dolaşan bir kediye paylaştı. Yeşil pantolonlu adam telefonda uzun uzun bir arkadaşıyla konuşup onu teselli etti... Mavi elbiseli kadının yemeği

"İnsanlar hep kötü şeyleri hatırlıyor. Birilerinin de iyiliklerin kaydını tutması gerek."

Adam, bu ilginç yabancıyla tanışmaktan son derece memnundu. Ona sorular sormaya devam etti.

"Bence kesinlikle çok zevkli bir uğraş edinmişsin. İnsanların kötü davranışlarını da kaydetmeyi denedin mi hiç?"

"Hayır, buna gerek duymadım."

"Peki... Ama ben bunu çok merak ettim. Yani belli bir vakit aralığında, görebildiğimiz bütün iyilikleri ve kötülükleri kaydedersen, sonunda hangi taraf kazanmış olur, bunu hiç düşünmemiştim. Şöyle bir şey yapalım mı? Ben şimdi yerine döneyim ve bir saat boyunca etrafa bakarak 'kötü' sayılabilecek davranışları not edeyim. Sen de iyilikleri kaydetmeye devam et. Bir saat sonra ikisini karşılaştırdır hangisinin galip geleceğine bakalım."

Kadın umursamaz bir tavırla "Olur," dedikten sonra çabucak daktilosuna geri döndü. Yetiştirmesi gereken bir iş yüzünden adamı bir an önce başından savmak ister gibiydi. Adam yerine dönüp etrafa dikkat kesilmeye başladı. Ancak oyun farklı bir hâl almıştı çünkü ikili arasında geçen konuşma, kadının oturduğu yer yakın birkaç masa tarafından duyulunca konu masadan masaya yayılmış, herkes bir anda oyundan haberdar olmuştu.

Olayın ortaya çıkmasıyla birlikte

kafelerde oturan insanların bazıları kendilerine çekidüzen vererek az önceki göre daha nazik bir tavırla hareket etmeye başladılar. Bazıları ise durumu hiç umursamadı, hatta aralarında genç kadın için "Evden kaçmış bir akıl hastası herhalde...", "Bir hastaneyi ya da polisi mi çağırmalıyız" diye konuşanlar bile oldu. Ama hiçbirinin

Adam, çok sevdiği bir roman kahramanına sokakta rastlamış gibi hissetti. Zillerini çalan bir mucize tramvayı içinden geçip gitti.

Resimleyen
Sinem Keyik

yanlış geldi ama garsonu zor durumda bırakmamak için yemeğini geri göndermedi..."

"Anladım. Peki, neden bunları yazma gereği

eli telefona gitmedi. Kendilerini bilgi hissetmenin tatmini onlara yetecekti.

Masasına geçen adam tüm bu konuşmaları çantasından çıkardığı bir deftere kaydetti. Gözlerini defterinden kaldırmadan masadaki konuşmalara kulak vermeye çalışıyor, çıkarımlarını kimseyi rahatsız etmeden yapmak istiyordu. Biraz sonra, durumu umursayanlar nazik olmak için çaba göstermeyi sürdürürken, umursamayanlar normal davranışlarına dönmüştü bile. Böylelikle kaydedecek epey şey de kendiliğinden ortaya çıkmış oldu.

Bir saat dolduğunda, adam defterinden kopardığı iki sayfayla birlikte genç kadının yanına gitti. Elindeki sayfaları keyifsizce kadına uzattı. Kadın da kendi elindeki iki yaprak kâğıdı adama verdi. İki tarafın da elinde aynı sayıda kâğıt vardı ve bu durum adama iyilik-kötülük oyununun birbirine yakın sonuçlar vereceğini düşündürmeye başladı. Fakat biraz sonra adam, kadının uzattığı kâğıtları eline alıp şöyle bir göz ucuyla yazılarına bakınca, bütün düşünceleri kafasında silinip gitti. Adamın gözleri şaşkınlıkla kocaman açıldı. Gördüğü şeyi yanlış anlamış olmalıydı. Farklı bir şey görme umuduyla gözlerini sıkıca kapatıp tekrar açtı. Gördükleri aynıydı.

"Burada hiçbir şey yazmıyor. Hiçbir cümle hatta kelime bile oluşturmayan rastgele harflerle dolu bu kâğıtlar!"

Genç kadın gözülüğü çıkardı.

"Benim okuma yazmam yok."

Adam, yaşadığı durum karşısında yapılabilecek bu en mantıklı açıklamayı mantığına sığdıramayarak daha büyük bir şaşkınlık yaşadı.

"Anlamadım. Öyleyse neden yazıyormuş gibi yapıyorsunuz?"

"İyiliklerinin kayda alındığını, onların hatırlanabileceğini bilmek insanları daha iyi yapıyor da ondan. Sen bir müşterinin garsona 'Pardon patronunuzu çağırır mısınız, sizi övme istiyorum,' dediğini hiç duydun mu? Hayır, ancak şikâyet için çağırırlar patronu. Ama eğer böyle yaparsan, birilerine iyiliklerinin izlendiğini hissettirsen daha özenli olmaya başlarlar."

Elimden bu kadarı geliyor dercesine iki elini havaya kaldırıp omuz silktikten sonra daktilosunu kucığına yeniden alan kadın, adama "Bekle," deyip daktilosuna geçirdiği yeni bir kâğıda rastgele harfler tuşlamaya başladı. Biraz sonra yaptığı işten memnun, kâğıdı adama uzattı.

"İşte bu da benim insanlara yaptığım kocaman bir iyiliktir. İyilik kazandı."

KADIN.
KENDİNİ HATIRLAMASI
İÇİN
İLLA Kİ
YOK MU SAYILMALI
?

Her sabahı birbirinden netameli ülkemde, zorda kaldıkça hikâyelere sığınırım.

Dinlemek, okumak, anlatmak veya yazmak hepsi de iyi birer kaledir. İyi gelir. Bu da Refiye'nin hikâyesi. Bulgaristan'da bir çiftlik evinde yaşadık Refiye. Annesi saçlarını tararken hep aynı şeyi anlatır yıllar boyu. "Ben anamla çok hasret çektim, seni yarım saat uzaktaki köye dahi gelmem, özlemine dayanamam," der. Belki de bu yüzden yan evin oğluna âşık olur. İki evi ayıran bahçe duvarından bir briket sökerler. Geceleri gizlice birbirlerine bu boşluktan mektup uzatırlar.

Komşuluktan düdürlüğe terfi eder iki aile, Refiye ve Mustafa aevlenir. Mustafa öğretmen. Bisikletle köydeki okuluna gider gelir her gün, boş zamanlarında kısa öyküler, şiirler yazar. İki çocukları olur biri kız biri oğlan. Üçüncü olan ufaklık bir bebekken bir gün çok ağlamaya başlar ve sabahı çıkaramaz. Nazar der komşular, Refiye çakır gözlü bebeğine ağırlar. Unutmayacağımı anlayınca bir bebeğe daha niyetlenirler. O arada gelir Türkiye'ye gönderilecekleri haberi. Anası ayrı yıkılır, Refiye ayrı. Gözyaşları sel olur. Ama insanız işte, her fikre de alışılır. Radyodan dinlenildiği, bazı gazete haberlerinde görüldüğü, gidenlerin anlattığı üzere bilirtir ki Türkiye'de elbise giyer kadınlar. Oysa Bulgar köyünde kara çarşaf a gezerek kadınlar. Çarşıdan kumaşlar alınırlar. Birlikte gidecekleri tüm akraba kadınları bir örnek elbiseler dikilir elde. Sınıra geldiklerinde, çakanları çarşafı, atarlar çöpe. Bulgar gümrüğü ellerindeki eşyaları bakar. Mustafa'nın kitaplarını, şiirlerine ve öykülerine el koyar. Ha keza çocukları tahta oyuncaklarına, yer yatağı ve el işi yün yorganlara, kenarı kanaviçeli çeyizlere, göz nuru dantellere de.

İki kabir ibrige izin verirler haince gülebre, bir de Refiye'nin sandıkta sakladığı gelinliğine, bir de Anadolu'da bir köye yerleştirir Türkiye Devleti yeni vatandaşlarını. Halk biraz kardeşçe biraz da devletin sunduğu imkânlarla hasretle kardeşçiler olurlar. Oysa devletin sunduğu imkân, toprak ve tek göz bir evdir.

Tavanı, duvarları, zemini her yeri toprak bu evde çocukların üstü her dem toz içinde, doğacak bebek için de endişelenir Refiye. Bebez kum diye bir şey bulur, kendince bir karışım yapar evin her yerini bununla sıvar. Akça pakça olmuştur ev. Köylüler evi görmeye gelirler, akıl alıp aynısını yapmaya başlarlar. İki kabir ibrige satıp bir döşek bir de yorgan alırlar. Bebeo o evde sağlıklı doğar. Gelinliğin tüllünü kesip, kasağına sarıp, çocukları sinekten korumak için bir cımbık alır. Astarını da yastığa kılıf ve bebeğe bez.

Mustafa bir mobilyacıнын yanına çırak girer. Ne de olsa hocadır, iş öğrenmesi kolay, hesabı kuvvetlidir. Mesai bittiğinde üstasından izin isteyip, artan tahtalardan eve mobilyalar yapar. İlk sandık yaptı yaptığında eve gururla gelir. "Bak Refiye, ben

yaptım bunu, ellerimle."

İkinci Dünya Savaşı'nı, gencecik bir kızken, işgal askerleri görmesin diye, evin daracık çatısında, oturacak bir yükseklik dahi yokken, sırt üstü yatıp kıpırdamadan geçiren Refiye her şey yoluna giriyor diye düşünür hep. Mustafa yeni bir meslek edinmiş köylüler onlara almışmış, bebe sağlıklı dünyaya gelmiş, bir göz odada ama bir aradalar, tencere de kaynamakta. Anasını babasını da bir getirebilseler.

Devletin ağır işleyen mekanizması sonunda Mustafa'ya vergi dairesine memur olarak kabul eder. Öpüşüp ağlaşarak veda edip köylülerle, yeni ikametleri olan Ege'ye taşınırlar. O ilçedeki muhacirler içinde tek memur olan Mustafa aynı zamanda kefilliği geçerli tek göçmendir. Kimseyi kırmaz, herkese kefil olur.

Kimseler borcunu ödeyemez, Mustafa sürüklü çalırış, borç öder. Bir tek cumaları, saat 21.00' den önce koşarak eve gelir ki açık hava sinemasında ailecek film izleyebilsinler. Bu geceli gündüzlü mesailerden dolayı çok sigara içer Mustafa. Cığerini yandırmaz.

Emekliliği göremeden, daha bir gün rahat edemedim, Refiye'yi bırakır, bu dünyadan göçer. "Öyle bir şeydi ki gidişi, cenezeden sonra hep ne kadar bekleyebilirim ölmeiy diye düşündüm," der Refiye. Üçüncü çocukları tam da o sene bir torun verir Refiye'nin kucığına. Mustafa'nın yokluğunu unutturur belki diye. O bebeğe gözü gibi bakar. Elleriine kınalar yazar. Her öğüne özenli yemekler hazırlar, cambazlar izletir, maniler söyler, ilmek atmayı, dikmiş dikmeyi, yemeni kenarına mekik çekmeyi, altı işle çorap örmeiy öğretir.

Masallar okur, kitaplar biter masallar uydurur. Zamanla torunların toplamı altıyı bulur, altınsında da emeği bulunur. Ne zaman hastalansa, yalnız kalsa, bahçesinde böcek dansansa, erik ağacının altında oturmuş bir kızı düşünür. Hırsını, zorlansa, salçasını güneş tazlakavursa, etrafa hep

Hikâyeme sığınırım

Bunlar zor günlerimiz, daha iyisini de görecekiz.

Kalkın, bu yuvayı akça pakça yapacağız. Kazanacağız!

"Olsun, bunlar benim en iyi günlerim," der.

Refiye son yıllarını yatalak, konuşacak biri gelene kadar uyuyarak, rüyasında Mustafa'yla ve otuz altı yıl hasret kalıp kaybettığı annesi ile konuşarak geçirir. "Rüyalarım çok güzeldi, koşuyordum, kapıyı annem açıyordu, nereden kaldım, Mustafa çok bekledi diyordu" diye anlatır. İşte bu yüzden, Refiye'nin ellerinde büyüyen, Mustafa'nın yerini alan torunu olan ben, zorunlu göçen hiç kimsenin bu göçün sebebi olmadığını bilirim. Refiye ömrünü muhacir lakabıyla geçirmiştir. Nezdinde her mültecî bir muhacirdir. Gözünden hasretliği ve emanetlik hissini anlarım.

Bir günde üzerindeki çarşafı atan, iki ibrık bir gelinlik ve üstüne de tek elbise ile yeni bir hayata başlayıp diline yine de "Bunlar en iyi günlerim" lafını dolayan Refiye'nin hatıranı, yakınmayı ayıp addederim. Ben, Refiye'nin torunu, bu her sabahı birbirinden netameli ülkemde, anneannemin hikâyesine sığınır, derin bir nefes alır ve "Bunlar hâlâ benim iyi günlerim," derim.

Bir göz oda iki ibrık yeter. Biz yeter ki bir arada olalım. Güzeli günleri anın, hikâyelerin gücüne sarılın. Günü gelir bir anda sıyrılır insan karalardan. Bunlar zor günlerimiz, daha iyisini de görecekiz. Kalkın, bu yuvayı akça pakça yapacağız. Kazanacağız!

Hatıra Ambarı

İnsanın yaşadığına en büyük kanıtı geride bıraktığı anılar. Nereden baksan süregelen bir hatıradır hayat. Ölenlerimizin eşyalarını bu nedenle atmıyıp odalarda biriktirdik. Odalara her girdiğimizdeyse onlar da ordaymış gibi yanlarına oturduk, hasret giderdik, ağıldık. Önce kurtulmak için savurup attık, sonra yırtıcı hayvanlar gibi toprağı eşeleyip hatırlamak için çıkarttık anıları... İnsanın hatıraya ilgisi yalnızca kendininkiyle sınırlı kalmadı. Sahafaları diğer hatıralara dokunmak için de gezdi. Binlerce kitap arasında kendininkine benzer izler aradı. Bu bir "yabancı yakınlık" arayışıydı. İnsan geriye dönük bu yolculuğunda duygu dünyasındaki kimi gereksinimleri gidermek istediği gibi, ahlaki ve estetik açıdan üstün olan geçmişle tanışıklık etmek de istedi. İnce içliktik ve aylar süren emekle üretilen ve görüldüğünde kendine hayran bırakan aşıkların yerinde artık birbirinin aynı küp tahtalar var. Gardırobumuzu yan yatıp sehpa ya da koltuk olarak kullansak yarattığı fayda ve estetik kaygı bakımından inanılmaz bir dezavantaj yarattığını söyleyemeyiz. Masalarımız, dolaplarımız, sehpalarımız birbirine benzediği gibi -tüm dünyadaki- komşularımızınkinine de benziyor. Dünya artık koca bir efs. Fakat beşer, doğası gereği canlılarla duygusal bağ kurduğu gibi cansız nesnelerle de kuruyor. Oyuncakçı kırılgandığı ağılaya çocuk, daha sonra büyüüp kitabı kaybolduğunda da üzülürsün. Soförü araca yaklaştıran yalnızca ona ödediği meblağ değil, birlikte geçirdikleri yoldur. İlk kullananı arabayı değiştirmek bu nedenle zorken, koltuk boyunca arabanın değiştiğiyenlerin kaygısı

kimi zaman ekonomik olmayabiliyor. Cep telefonumuzun kırılması üzücü, analog fotoğraf makinemizin kırılması yaralayıcıdır. Çevremizde kurduğumuz bu bağ yaşamın endüstrileşmesiyle zayıflayıp, sigılaştı. Canlı veya cansız bir varlığa bizimle aidiyet kurabilecek kadar zaman tanımıyoruz, çünkü yok. En azından böyle olduğuna kendimizi ikna ettik. Bu nedenle evlerimiz eşya ve elbise mezarlığı. İnsan tercih etmekten çok kendini içinde bulduğu bu tutkusuzluğu bit pazarlarında, eskici arabalarında gördüğü birkaç küçük eşyaya aralayıp kendinin olanı hatırlamaya başladi. Onun eskicilerde aradığı artık olmayan ve bir daha olacağına inanmadığı şeylerdir.

İşte kentin ara sokaklarında, boş aralarında, konteyner diplerine bırakılan bu hatıraları yuvalarına yiyecek taşıyan kanncılar gibi özenle toplayan eskicilerin depolarındayız.

Fikirtepe'nin devasa rezidans kenterinin dibinde dört sokak boyunca uzanan bir depolar gün boyu sokaklardan toplanan eşyaların mabedi. Bir balkonu bile olmayan kocaman çirkin binatının dibinde esaslı bir inadi sürdürür gibi duyguyu ve hafızayı muhafaza ediyorlar. Eskiciler mesai bitimine kadar topladıkları eşyaları bu depolara getirip kurdukları tezgahlarda gün boyu sergilerken, kentin ortasında kurulmuş bu zaman tünelinde bir an için geçmişle buluşuyorlar. Kendi hayatlarının yanında belki yıllarca geriye tutabilecek

bir oyuncak, bir daktilonun yanında zarfı yırtılmış bir mektup görebiliyorsunuz. Depolarda -sıkı pazarlıkçısıyan- ayakkabı on, pantolon beş lira. Bu nedenle depolar sığınmacılar arasında rağbet görüyor. Yarıya yakını bodrum katlarda olan bu depolar "vintage" butik ve "retro" mağaza sahiplerinin de uğrak yeri. Çünkü bu kadar çok ve büyük deponun bir arada olduğu başka bir yer neredeyse yok. Eskici arabalarının saat 19'dan sonra dışarda olması yasak, bu yüzden sabah çok erken saatlerde başlıyor mesai. Fikirtepe'den kilometrelerce uzağa Sudaş'a, Bostancı'ya kadar uzanıyor yol. Eskici, eşyaları iki şekilde buluşturuyor: Birinde atılmış olanı sokakta bulurken, diğerinde onu eşyaları bir ölüm buluşturuyor. Uzun yıllar aynı

evde yaşamış yaşlı çiftin hayatlarını kaybetmesiyle gelen evlatların eve bir eskici çağırıp, "Hepsine ne verisin?" demesiyle

hatıranın el değiştirmesi serüveni başlıyor. Eşya eskiciden ikinci el eşya satan dükkanlara, eğer dekoratif değeri varsa ikinci elciden retro mağazalara, yeterince eşyaya da antika dükkanlarını geçiyor. Eskici sokaklarda gün boyu arabasıyla eşya toplarken aslında bir yandan da topladığı hatıraları birbirine illeştiriyor. Metin-Kemal Kahraman'ın "Kaybolan Kentin Eskicisi" parçasında söylediği gibi:

"Kaybolmuş bir kentin eskicisiydi, makineleşmeye karşı duyguları toplayordu..."

**Cep telefonumuzun kırılması
üzücü, analog fotoğraf
makinemizin kırılması
yaralayıcıdır.**

Arkansas'ın Tezenesi

Eski halk şarkılarının kuşaktan kuşağa aktarılmasıyla ortaya çıkan, basit ama bir o kadar da meselesi olan Country müzik, Amerika'nın halk müziğidir. Birleşik Devletler'den çıkmış en samimi şey olduğuna inandığım bu türün en önemli ismi ise tartışmasız Johnny Cash'tir. İnsan hakları savunucusu ve aktivist Cash, Kuzey Amerika yerlilerinin uğradıkları haksızlıkları ifşa eden ilk beyaz şarkıcılardan biri olması hasebiyle, bu pastoral müziğin ikonu olma sıfatını anasının ak süti gibi hak eder.

Cash'in yaşadığı topraklarda tüm insanların daha iyi bir hayata sahip olması gereğine dair bir derdi vardır. Her

daim siyahlar içinde sahneye çıkar. Niye hep siyah giydiğini soranlara yanıtını 1971'de yazdığı *Man In Black* şarkısıyla verir. Geçim sıkıntısı çekenler, yenilmişler, umutsuzlar, açlar için işler iyiyi gidene dek onu hiç beyaz giyerken göremeyeceğimizi söyler.

Johnny Cash, yeni yetme ikonlara benzemez. İşini ciddiye alır, kendini değil. Elinde gitarı, mikrofonun başına geçer ve tüm konserlerine "Selam, ben Johnny Cash," diye başlar. İşte tam da o zamanlarda, binlerce mil ötede, Anadolu'da, bir başka müzik insanı telli çalgısı kucığında, benzer tevazuyla selamlamaktadır seyircisini. Abdallık geleneğinin son büyük temsilcisidir.

"Hepimiz bu devletin sanatçısıyız, ayrıca bir devlet sanatçısı sıfatı bana ayırmıcılık gibi geliyor. Ben halkın sanatçısı olarak kalırsam benim için en büyük mutluluk bu," diyerek devlet sanatçılığı teklifini kabul etmez.

Johnny Cash'ten bir röportajında, cenneti tarif etmesi istenir. Cash, şu cevabı verir: "Bu sabah, onunla kahve içerken." Ona bu dünyada cenneti yaşatan, şarkılarını ve sahnelerini paylaştığı,

büyük aşkı June Carter'dır. Johnny, büyük aşkı June'un ölümünden dört ay sonra bu dünyadan göç eder.

Müzikleri kadar aşkları da sahici

adamlardır onlar. Neşet Ertaş'a "Evvelim sen oldun ahirim sensin" dedirten işte böyle tutkulu bir aşkırt. Bozkırın Tezenesi, kendi gibi saz çalan, türkü söyleyen Leyla'ya Mecnun olur.

Johnny Cash ve Neşet Ertaş bu dünyada olmasa da, sınırları olmayan alemden mutlak buluşmuşlardır diye tahmin ediyorum. Şems-i Tebrizi "Kainat yek vücut, tek varlıktır. Her şey ve herkes görünmez iplerle birbirine bağlıdır," diyor. Johnny Cash'in *Hurt*'ü ile Neşet Ertaş'ın *Ah Yalan Dünya*'sı görünmez iplerden. Kapsama alanı sınırsız. Dilimize, dinimize, adresimize bakmadan, bizi birbirimize bağlıyor. Bozkırın Arkansas ile

Giderken

koca kuleden başka uğurlayalım bile yok bir başkasından dilenen özür gibi ayırdım hayal kırıklıklarının başkentinden!

pera'dan karaköy'e inen hüznünlü hatta orta yere edilmiş küfür gibi yalnızdım tabanlarım yürek gibi zonklarken

iskelede birden bire geldi aklıma şarkı 'vahşi sokakların hep kavgı dövüş bir de neden hep gecesi İstanbul!'

Hem okudum, hemi de yazdım...

Hayatında tren görmemişti de, bir gün ağzından çıkıverdi işte: "Keşke anam babamla ben de o trenin altında kalaydım da burada olmayaydım.." Güneş tüm Çorum'u ısıtıyor, Hatice'yi ayrı bir yakıyordu o gün. Tarlanın işleri, Hatice'nin derdinden de fazlaydı.

"Ölsem ne olur ki?" dedi yine. Analığı değildi ama anası gibiydi Döne Hatun, yüzünü öteye çevirdi. Tek bir damla döktü, yuttu.

"Bizim," dedi, "yazımız böyleymiş." İrgatlık komazdı belki Eşref Ağa bu kadar zalim olmasaydı. Hatice'yi yanına aldığında herkes olmayan çocuğunun yerine geçecek sandı. Eşref Ağa, ilk gece evde uyuttuğu Hatice'yi sabah erkenden diğerlerinin yanına yolladı. Başlarda geri döner sandılar ama hastalığında bile doktora göndermeyince anlaşıldı onun da bir farkının olmadığını.

Anası babası öldüğünde dört yaşındaydı Hatice, babasının elinden tutuyordu onu ayırdıklarını. Bir bayramdı anan baban diye bir toprağa dikilmiş bir çift taş götürüklerinde. O günün sonra bayram sevmedi, tren bilmedi, hep çalıştı Hatice. Sabah çalıştı akşam çalıştı, yazın çalıştı kışın çalıştı. Güzelleştikçe, güzelleşti. Döne Hatun'dan kelli, hep sevildi. Hani bir lokma fazla yemek verilse ilkin Hatice'ye vereceklerdi de hiç olmadı. Hastalığında iki gün yemedi Döne, Hatice de neydiyse geri çıkar.

Ömrü hayatında ilk kez İsmail'i gördüğünde heyecanlandı. Gözbebekleri büyüdü, ilk kez o

akşam uyuyamadı. Döne Hatun, uzun uzun baktı Hatice'ye. Hatice konuşmak istiyor, yaylayı uçup, diğer çadıra varmak istiyordu da kinseye anlatamıyordu. "Yat kızım," dedi Döne Hatun. Analar anlardı...

Sevda her dönem zordu. Seven sevilmey;

sevilen kolay olmaz. Yaylada iş, sevgide kolay olmaz. Hatice bunları duymadan bir gece geçirdi. Dört mevsim geçti, Hatice'nin başının dönmesi geçmedi. İsmail'i bir daha gördüğünde Eşref Ağa'nın nargilesine kömür taşıyordu. Yalnızlığını kolladı Hatice, dikildi birden Ağa'nın karşısına. Yumruklarını sıkı, yuttu. Parmağıyla İsmail'i gösterdi, "Evlenelim," diyebilirdi sadece. İsmail kömürleri elinden düşürmüş, ağzı açık bir Hatice'ye bir Eşref Ağa'ya bakıyordu. Ağa kahkahayı bastı. Hatice çadıra kaçtığında ne yaptığını kendi de bilmiyordu.

Gölmekten göbeği çatlamadan az önce Eşref Ağa, "Bir tavuk kesin düşünmüz var," dedi ve ekledi: "Kemiklerini yemesinler, köpeklerle verin.."

İki çadır birleşti, İsmail Hatice'yi alından öptü, tavuğun iki budu gelin damada verildi, ertesi gün siz çalışmayın dendi. Herkes mutlu gibiydi o gece. Döne Hatun yine ağladı, torununu göremeden de öldü. Hatice kızı olsun istedi, adını Döne koyacaktı.

İsmail'in baba adıyla Mehmet. Kısmeti belliydi. İrgat olacaktı, çare yoktu. "Anasının sütünü bile ister Eşref Ağa," dediler. Hatice'nin sütü bile gelmedi. "Ben yaşamadım, bebeğim yaşasın," dedi sabahlara kadar. Gece gündüz demeden ağladı Mehmet, gözyaşları tüm ırgatlara değdi.

Hatice anlamıştı, bu dünyada ona gün yüzü yoktu. Canımı al, oğlumu ver diye sabahlara kadar dua etti. Okuttular, muskalar yazdırdılar. Kâr etmedi...

Döne Hatun'un yazması, Mehmet'e kefen oldu. Doğduğu tarlanın kenarına bir taş diktiler. İlk kez kaldırdı Hatice kafasını, İsmail'e baktı, yüzü karaydı. Toprağa baktı son kez, çatlamış dudaklarından belli belirsiz bir ses çıktı Hatice'nin:

Hem okudum hem de yazdım
Yalan dünya senden bezdim
Dağlar koyağımı gezdim,
Yiten yavru bulunur mu?

Not: Çorum yöresine ait türkünün bir hikayesi de yiğit delikanlı Mehmet Efendi için yazılmıştır. Yukarıdaki öykünün esin kaynağı Yaşar Özürlük'tün, "Öykülerile Türküler 3" kitabı oldu. Türküğü 1951 yılına ait Zeki Müren kayıdan ve Kardeş Türküler'den (Feryal Öney) İsmail'e tavsiye ederim.

Bavulumdaki Kelimeler

SADI CELİL CENGİZ

Çarşambalı olmak arada Çarşamba'ya gitmeyi gerektiriyor ve Çarşamba karayoluyla çok uzak.

O kadar çok kısa filmde rol aldım ki galiba Türkiye rekoru bende.

Olaylar olaylar yaşandı ve bitti unutulam.

Sürekli ertelediğim şeyleri ben de her insan evladı gibi önümüzdeki pazartesiye erteliyorum.

Bir bilimkurgu senaryosu yazsaydım demem için bir bilimkurgu senaryosu yazmamış olmam lazımdı ki maalesef yazdım. Evet ben.

Fen lisesinde okumak iyi ama yemekleri kötü.

Yazın en çok havuzlu ev hayali kurardım ama artık kurmuyorum çünkü artık salona şişme havuz kuruyorum. Evet ben.

Sanat ve siyaset özel üniversitede herhangi bir bölümün yüksek lisans programında çok havalı bir ders ismi olabilmış.

Şu an bir şiir yazsam ilk dizesi "Boğazımda yaralar var, yaranın etrafında ormanlar var" olurdu ki iyi ki yazmıyorum.

Çerkeslerin arasında da boğazımda yaralar oluyor yani Çerkeslerin arasında olmamın boğazımdaki yaralara iyi geldiği söylenemez.

En özendiğim deli ile henüz karşılaşmadığımı düşünüyorum.

Kafamı yastığa koyduğumda uyuyamam.

Son gördüğüm rüyamda babamla, ikimiz de sanki eski günleri yaşıyorduk. Gece vakti dağların arasında ilerliyorduk, sanki dağların arasındaki o geçitten geçiyordum. Soğuktu ve yerde kar vardı. Babam yanımdan geçti ve ilerlemeye devam etti. Bir şey söylemeden geçip gitti. Sırtına battaniyesini atmış kafasını da omuzlarına gömmüştü. Yanımdan geçerken taşıdığı boynuzun içinde alev alev yanan bir şeyler gördüm. Rüya olduğu halde biliyorum ki önden gidecek ve bir yerlerde o karanlık ve soğukluğun içinde bir ateş yakacaktı. Biliyorum ki oraya vardığımda o orada olmayacaktı. Sonra uyandım...

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://tantev.org>

Mehmet Ali & Akşamsefası

Deniz Yılmaz

İnandığınız en büyük yalan?

Sana daha iyisini alacağım.

Bir suç işleyecek olsanız hangisi olurdu?

Zengin birinin havuzuna izinsiz girmek (izin istersen giremiyorsun).

Yıkmak istediğiniz bir gelenek var mı?

Hiçbiri olmasa da olur.

Hangi kötü karakter olmak isterdiniz?

Çok zengin herhangi biri olabilir.

Okul hayatınız boyunca yaptığınız en büyük

haylazlık?

Yeni öğrendiğimiz bir şeyi denerken arkadaşımı balyıtmak. Nasıl olduğunu anlayamadım.

Değiştirmek istediğiniz önyargılarınız var mı?

Önyargıya neden olan şeyi değiştirmek daha makul olabilir.

Şans oyunlarını oynar mısınız?

Çok nadir.

Sahnedeyken yapmak istediğiniz ve hâlâ

yapamadığınız bir şey var mı?

Seyircinin tamamını sahneye davet etmek.

Sizi tanımayan insanların hakkımızdaki en büyük

yanılgıları ve ön yargıları?

Uzun boylu olduğumu sanmaları.

Sizce bir insan ne zaman tehlikeli olur?

Her zaman.

Kendinizi deşarj etmek için ne yaparsınız?

Teknolojiye kufur ederim. Uzun süredir favorim Android.

Dalga geçtiğiniz bir özelliğiniz var mı?

Tepeden tırnağa, komple.

Unutmadığınız bir kavgaınız var mı?

Yok. Hepsini unuttum.

Hayatınızda duyduğunuz en büyük nasihat nedir?

İnsanlık

Çöplerden Semt Analizi Bodrum

İnsan dünyayı yaşadığından, gördüğünden ibaret sanıyor. Meraklanma ihtimali varsa bilgiye ulaşıyor. Bilidike bilmediğinin farkına varıyor ki sonra aklındaki dünyanın sınırları ve tarihi genişliyor. Bugünün dünyasında karşılaştığımız her şeyin bir tarihi, bir sebebi olduğuna ve bu sebeplerden olabildiğince haberdar olmak gerektiğine inanıyorum. Yaşadığımız zamanın değişim hızına ayak uydurmaktan çok, dün yaşananları unutmazsak, bugün yaşadıklarımızı anlamlandırabileceğimizi düşünüyorum. Bu yüzden bu "kirliliği" yaşadığımız dönemin tarihine not düşmek adına yapıyorum. Her gittiğim yerde de ister istemez beni oranın tarihine doğru sürükliyor bu analiz işi. Bu ay yolumuz Ege'ye düşmüşken "Tarih'in Babası" olarak bilinen Herodotus'un memleketi bir zamanlar Halikarnasus olan bugünün tatil merkezi Bodrum'u incelemek istedik. Analizimizi Bodrum'un merkezyle Kumburgaz Mahallesi olarak adlandırılan Zeki Müren'in evinin de olduğu bölge arasında yaptık.

Bodrum'un merkezi otogarın bulunduğu Cevat Şakir Cabdedi ile iki farklı bölgeye ayrılıyor. Doğru kısmında kalan bölümde daha çok otel ve pansiyonların bulunduğu söylenebilir. Analizimize buradan, bir zamanlar Zeki Müren'in yaşadığı ve ismini verdiği Zeki Müren Caddesi ile başladık. Bu bölgede kısa süreli konaklamaları yazlıklara oranla daha fazla olduğu söylenebilir. Çöplerden çıkan kahvaltılık ürünler genelde küçük paketlerdeki tereyağı, Ezine peyniri, ekmeğe sürülmek için kılota gibi ürünlerdi. Tüketilen içecekler ise kutu kola, meyveli gazoz gibi ürünlerdi. Fakat burada önemli olan husus içeceklerin boyutuydu. Genellikle 330 ml kutularda ya da 200 ml'lik şişelerde tüketiliyor. Yazın vazgeçilmez meyvelerinden olan kavun ve karpuzda Bodrum'da da rastlıyoruz. Bu bölgedeki karpuzların kesim şekli ise bir hayli farklı. Ancak restoranlarda görülebileceğiniz türden kabuğundan soyulmuş bir biçimde kesilmiş. Bu da bölgede bulunan otellerin hizmet konseptine ilişkin fikir geliştirmemizi sağlıyor. Bu bölgede özellikle her şey dahil sınıfına giren otellerin olduğunu söylemek mümkün.

Beni Bodrum'un bu bölgesinde en çok şaşırtan ise alkol tüketim alışkanlığı oldu. Genel anlamda bölgede beyaz şarabın ciddi miktarda tüketildiğini fark ettim. Tabii ki bira ve rakı da tüketiliyor ama kırmızı şaraptan çok beyaz şarabın tüketildiğini söyleyebiliriz. Bu beyaz şarapların neredeyse tamamı Aydın ve Bodrum bölgesindeki

baglarda üretilen üzümlerden yapılmıyormuş.

Bu bölgede karışımın çok sık temizlik ürünlerinin ambalajları da çıktı. Burada ambalajlar analizin ikinci kısmındaki bahsettiğimiz batı bölgesinde çıkan ürünlere göre daha ucuz ve büyük ebatlıydı. Bu da bölgede konaklama hizmeti veren yerlerin varlığını ve tüketim alışkanlıklarını hususunda baskın haline işaret ediyor. Bodrum genelinde gazete ve kitap okuma alışkanlığının varlığından söz edilebilir. Bu taraftaki semt sakinlerinin daha çok Posta gazetesi okudukları söylenebilir.

Özellikle bulmaca ekleri tatilde ellerden düşmüyor gibi. Hayatta acelesi olmayan, muhtemelen orta yaş insanların ağırlıklı olduğunu düşündüğümüz bölgede çengel ve sudoku bulmaca çokça sevilir gibi görünüyor.

Doğa, sınıf ayrımı yapmıyor. Toprak şana, şöhrete, paraya bakmadan hepimiz için zeytin veriyor.

Analizin ikinci bölümüne Bodrum'un batısında kalan bölümlerle devam ediyoruz. Marinanın da olduğu bu bölgede tüketim alışkanlıkları diğer bölgeye göre bir hayli farklı. Örneğin bu bölgede tüketilen ithal biralara sayısı daha fazla. Kumburgaz tarafında daha çok yerli içkiler tüketilirken bu bölgede ithal viski, votka gibi alkolü içecek ambalajları çoğalıyor. Kıydan iç taraflara doğru ilerliyoruz. Bölgede yazlıklı diyebileceğimiz insanların yaşadığı konutlara ve sitelereye yaklaştıkça aile evlerinin artıkları karışmaya çıkıyor. Bunlar günlük süt, çikolata, süt, meyve, sebze ve kahvaltılık ürünlerden oluşuyor. Otellerin bulunduğu bölgelerde tüketilen temizlik ürünleri ucuz ve ekonomik ebatlardaydı. Burada ekonomik hassasiyetten çok kalitenin ön planda olduğu görülüyor. Bu bölgede Kumburgaz'ın

çerezlerin tipi değişiyor. Ay çekirdek kabak çekirdeğine, tuzlu fıstık ise Antep fıstığına dönüşüyor. Kola gibi ürünler ise şekersiz light olarak tercih ediliyor.

İstanbul'da pek fazla görmeye alışkın olmadığımız türden zeytinlere ise ayrıca bir parantez açmak gerekiyor. Oldukça iri, yeşilden siyaha dönüşmeden dalından toplanmış, fazla işlemden geçmediği her halinden belli olan az tuzlu kırma Bodrum zeytinini ise bölgenin hemen hemen her çöplüde karışımına çıkıyor. Buraya gelen herkesin sofralarında ortak olanın şeyin hiç düşünmeden Bodrum zeytin olduğunu söyleyebiliriz. Zengin-fakir ayırt etmeksizin buranın toprağı size böyle bir ürünü veriyor ve ortaklaştırıyor. Bodrum yaz aylarında sınıfsal olarak ciddi bir çeşitliliğe bürünen kırma zeytin aynı kalıyor. Doğa, sınıf ayrımı yapmıyor. Toprak şana, şöhrete, paraya bakmadan hepimiz için zeytin veriyor. Bakmayın yaz dizilerinde, yaz şarkılarında, magazin programlarında Bodrum'un sürekli aşklarıyla anıldığına. Aşkın mekânı yoktur her yerin duygusudur. Bu yüzden Bodrum'da zeytin yemeden, sünger almadan, mandalın gazozu içmeden dönmenin derim.

Ah Feyza Ah...

Hoş geldin Feyza. Geç otur, soluklan biraz... Bir kahve yapayım istersen... Çay? Tamam, sen bilirsin. Uçup uçup damımıza konan güvercinler gibisin. Peki toparla eşyalarını. Olmadı, beceremedik. Yüzümüze gözümüzde bulaştırdık. Ah Feyza! Tamam, sustum. Yok... Sakinim ben. Senin çillerine tutulmuştum önceleri, biliyor muydun? Nereden bileceksin, söylemedim ki. Yok şiir yazmıyorum artık Feyza. Aşkta da, şairliği de beceremedim hiç. Biraz daha kal istersen, hiç değişişunu dinle, gider ayak sevindir beni, çünkü altına girmek üzere olduğum bu dayanılmaz ağırlığı dengeleyecek, küçücük de olsa bir sevinç gerek bana. Teşekkür ederim Feyza.

Çatışsızdır bizim oralar. Gökyüzünü, geceyi, yıldızları damlarda oturur seyrediriz. Çağla bademler oldu mu dam sezonu açılmış demektir. Gökyüzü şenlenir, güvercinler neşelenir. Muhabbetler, kavgalar, dedikodular, aşklar, -gizli değilse tabii- damlardan bedavadan izlenen yazlık sinemaları gibidir. Konu komşu gezmeze çıkılır. Sıcaktan bunaldıklarına bakma Feyza. Buraların insanı soğuk bir şehirde yalnız hisseder kendini. Arabesk bir filmün başrol oyuncusu gibidir. Acı çekmeyi mestek edinmişlerdir. Bu yüzden, tebeşşüm yüzlerinde bir yara gibi durur. Müzik, kasetçılara bağlanan hoparlörlerle oynak ya da isyankâr bir havada ve gürültülü dinlenir. Dili fark etmez, acı her dilde birdir.

Neyse Feyza, bak, dinle. İlk aşk olduğunda içim içime sığıyordu. Sevdigim kızın yüzüne bile bakamıyordum, kendimde uzun cabalarından sonra açıldım, onu sevdigimi söyledim, bana karşı ne hissettiğini sordum. Okulların yaz tatiline girdi

vakte denk getirmiştim. Bekliyordum... Bir çocuk geldi, "Seni Uğur abim çağırıyor," dedi. Arap Uğur. Bizden üç-dört yaş büyüktü, kara kuru bir çocuktu. Yaşına rağmen mahallenin en deneyimli kuşcusuydu. Havadaki bir kuşun yaşını, ne cins kuş olduğunu çuma biçiminden anlardı. Kuşları, kimsede bulunmayan ya da pek nadir bulunan, kimisi elden düşme iyi bir arabayla takas edilecek kadar değerli kuşlardı. Bu yüzden de mahallede Arap'a saygı duyulurdu. Sanki dünyayı ayakucunda sektiren koca bir adamdı. Aşığım ya, rüyadayım, gözüm dünyayı görmüyordum. En kötü ihtimali göze alarak gittim Arap'ın damına.

Arap, alçak bir iskemlenin yanında yere it oturmuş, dirseklerini dizlerine koymuş, boynunu hafif yana kırmış, sağ elindeki iri taneli tespihi şaklatıyordu. "Selamünaleyküm abi," dedim, "beni çağırmissın." "Aleyküselam gardeş," dedi, "gel otur hele söyle." İskemlesini gösterdi. Yanında üç kişi daha oturuyordu. Damın kenarına sıralanmış kuş dolaplarından güvercin kuşufları duyuluyordu. Üç-beş yakışıklı, paçalı, şapkalı güvercin, defilede görüçüye çıkmış mankenleri çağırıyordu. Güzel, ıslık bir Adana akşamüstüsüydü. Dam duvarının üstünde, kablolu Arap'ın tahta kulübesinin içine uzanmış oto teybedinde kasette Müslüm Gürses'in *Esrarlı Gözler* adlı karsıkı çalıyordu. Bir yandan da küllükte iri bir cigara tütüyor, biri onu alıyor, derin bir nefes çekiyor. Müzik, kasetin sesi, Arap'ın sesi, Arap'ın

Uğur ayağa kalktı, parlak güvercini dolabından çıkardı, "Bak şimdi, seyret!" dedi, gökyüzünü işaret etti. Konuştuğu kişinin yüzüne bakmazdı. Parlaklığı kıncından tutup gökyüzüne doğru salladı. O an gökyüzünde, üstümüzde uçan ne kadar güvercin varsa gelip onun damına indi. Bu, benim için büyüldü bir andı. Güvercinleri önlerine yem atarak ödüllendirdi. Sonra, cigaradan derin bir nefes aldı, "Estarabım oldum ben gardeş!" dedi. Parmaklarının arasına sıkıştırdığı jileti kolunda boş bir yer bulup attı. "Ohhhhh!" dedi, ortaçağ vampirlerini anımsatıyordu, acıdan müthiş zevk duyuyordu. Akan kanı mendiliyle sil-di. Sonra, sigarayı bana uzattı. "Sağol," dedim,

"Yeryüzü aşkın yüzü oluncaya dek..."

"ben kullanmıyorum." Elini kalbine koydu, "Baş tacısın gardeş, saygı duyarım" dedi. Kokudan ve kandan midem ağzıma geldi. Zor tutuyordum kendimi. "Beni çağırmtmışsın abi, hayırdır?" "Bak gardeş, sevdigim kıza mektup yazmışsın," dedi, "kendisi söyledi. O kız benimdir. Bir daha yakınında görmeyeyim seni. Rahatsızlık verme. Seni severim, iyi bir çocuksun. Yanış olmasın." Sen güvercinlerinden başka neyi seversin ki, sevdigim seni sevir, ve sen kendine jilet atarak haz duyuyorsun, yaşamak umurunuzda sanki, diyemin var, diyemiyorum, çünkü değmez. Hem de ölümün pahasına! Kafamı sallayıp, "Tamam abi," dedim. "Bir daha görmeysen beni onun yakınında. Onu görsem yolumu değiştireceğim."

Bak, burasını iyi dinle Feyza. Babam ve şair arkadaşları Yücel her zamanki gibi sıcakta rakılarını

Bu resmin hikâyesini sen yaz...

yudumluyorlar. "Ateşin ve güneşin çocuğu"
Adnan amcayla, geçim sıkıntısının kederi yüzüne
vurmuş, heybesinde "bir uçumluk" öyküler taşıyan
babam... İyi bir şair olmasının yanında üniversitede
de öğretim görevlisiydi Adnan amca... Neyse
FeYZa. Bir ağlamadır geldi. İndim aşağıya. Yüzümü
yıkadım ağladığımı belli etmemeye çalışarak.
Adnan amca belirdi arkamda, "Noldu yakışıklı,"
dedi. "Niye üzgünsün? Bir şey diyemedim. Kısa bir
sessizliğin ardından "Aşk mı oldun yoksa?" Kafa
salladım... "Ama o, başkasını seviyor," dedim.
Oturdu kıyıma, saçlarımı okşadı. "Yaz," dedi, "bol
bol oku ve yaz. Acıların da güzel böyle baş edilir.
Sadece acı vermez, güzel anıları da vardır aşkın...
Mesela yazdırır... Anlamazsın, anlatamazsın aşkı.
Tuhafiye dükkânı gibidir, ne ararsan bulursun."
Ben nasıl yazılır bilmem ki, şiiir nedir onu bile
bilmiyorum. Gülümsedi Adnan amca, çıktık dama
tekrar.

Fıkralar anlattı bize. Kardeşimi şiiir yazdığı için
severdi. "Bela bu," dardi, "tatlı bela! Serseri şairim
teki olacak. "Şiirler okuttu kardeşime. Mihriban
türküsünü severdi, bana da onu okuturdu arada
bir. Yine okudum. Rakısından bir yudum ald,
"Lambada titreyen alevi üşütmektir şiiir," dedi.
"Düşün bunu."

Sevdiğim kızı düşündüm, Arap Uğuru'nı, ikisini el
ele mahallede yürürken... "Lambada titreyen alev"
gibi üşüdüm. İşte FeYZa, ben, aya ekmek banılası
o gece, damda, cibinliğin altında, kurutulmaya
bırakılmış domates salçasının kokusunda,
kimselere okutamadığım ilk şiiirimi yazmıştım.
Acıya artık kurşun bile işlemez diye düşündüm.
Sabah olmuş, Arap'ın paçalı güvercini yanıma
konmuştu. Arada bir depresşe de aşk acım oldukça
dinmişti. Büyüdüğümü hissettim. Aldım avucuma
paçalıyı, gökyüzüne fırlattım. Her güvercinin bir
damı yoktur, FeYZa. Damsız olan gökyüzüdür.

Yok, üzgün değilim. Bakma yüzümün mürdüm eriği
gibi durduğuna. Toparladım mı eşyalarını... Peki,
artık git. Fotoğrafları da al. Öykümüzün fitilini
şiiirle tutuşturdum ben FeYZa... Güle güle... Hadi
uç git FeYZa. Uç... Adnan amcamın da dediği gibi.
"Yeryüzü aşkın yüzü oluncaya dek..."

Daktilo Sesleri

Eminönü'nde Ay Yıldız Han'ın girişinde "daktilo tamir yapılır" yazısını görür görmez bana dalıyorum. Sesler beni Hayrettin Usta'ya götürüyor. Hayrettin Özaktaç, İstanbul'da daktilo tamiri yapan son kişi. Öğrenciyken başlamış daktilonun dilini çözmeye sonra da hiç bırakmamış. Biz de Hayrettin Usta ile eli beş yıllık serüveni konuştuk.

"Bu işe Vefa Lisesi'nde öğrenciyken abimle birlikte başladım. 1962 senesiydi, Remington'un daktilolarının montajlarını yapıyorduk. O zaman eski siyah, büyük makineleri vardı. Önce tamir işleri gelmeye başladı. Devamında da başka markaların daktilolarının tamiri: Underwood, Remington, İdeal, Voss, Optima, Olivetti... Bu markaların da tamiriyle işleri iyice geliştirmeye başladık. Bahsettiğim dönem tabii daktilonun altın çağı. Askere gidip geldikten sonra da yine daktilo üzerine kendi işimi kurdum. Ama bu defa kollu hesap makinelerinin de tamirini yapmaya başladım. Hani şu bankalarda kullanılan iki işlemlî, siyah, çelik aksamlı, kolay bozulmayan makineler... Elektrikler sık sık kesildiği için bankalar bu eski hesap makinelerini kullanırdı.

Çağaloğlu bizim cennetimizdi. Çünkü tüm o gazetelerin daktilolarının aylık bakımlarıyla ben ilgilenirdim. Yazarlar bizi görmeleri dilette. Bir çizelgemiz vardı, her cumartesi bir gazeteye giderdik. Ayda bir gider daktilolarının tamirlerini, bakımını yapardık. İşler çok olduğu için o dönem eleman da yetiştirmeye başlamıştık.

Amerika'dan gelen daktilolar

Bugün her şey değişti. Ne benim oda da tamir ettiğim daktilolar kaldı ne de Çağaloğlu'nun gazeteleri. Teknolojinin gelişmesi, bilgisayarın yaygın kullanımı, Türkiye ekonomisi derken önce iş gelmez oldu, sonra yanımda kimseyi çalıştıran

oldum. Oysa 80'lerde, 90'larda Amerika'dan daktilo gönderirlerdi bana. Tamirini, bakımını yapar gönderirdim. Bugün tek başımayım ama bir gün siber saldırılar arttığında ve eski usul bilgi saklamaya döndüğünde bana ihtiyaç olabilir. Ama bakalım bizim ömrümüz eskiye dönmeye vefa edecek mi?

Yedek parçalar da ikinci el

Daktilo bakıma geldiğinde önce leğenin içinde suyla güzelce yıkayıp kompresörden geçirirdik. Ardından da yağlı benzinle bakımı tamamlardık. Şimdilerde benzinciden benzin almadığımız için yağlı sprey olarak alıyoruz ama pahalıya mal oluyor. Elektronik daktilonun şerit kısmı hiç ellenmemelidir. Harf disketinin sıkıştığı mandal geriye kaçarsa harf basmaz çünkü. Onları da uğraşarak tamir ederdik. Daktilo da yalnızca markadan ibaret değildir, birçok da modeli vardır.

Her parçası bu yüzden birbirine uymaz. Bugün yedek parçalar bile ikinci el daktiloda. İhtiyacım olduğunda biriktirdiğim parçaları kullanıyorum. Dönüşümü alıyacağınız ama elbette bir yerden sonra bu da duracak. Siz hangi güzelliğin sonsuza kadar yaşadığını gördünüz ki zaten?

Daktiloda klavye de çok değiştirdim. Rahmetli Ecevit A-Z klavye kullanırdı. F klavye alırdı daktilosunu, onu bir hafta uğraşıp A-Z klavyeye çevirirdik. Harflerin dengesi ni bozmamak lazım sonuçta. En son iki daktilosunu çevirmiştim kendisi arayıp bizzat teşekkür etmişti. Halit Kıvanç hala daktilo kullanır. Hatta onun da F klavyesini A-Z klavyeye çevirmiştim. İstenilen her

hala var. Geçenlerde gölge oyunu yazan bir usta getirdi daktilosunu tamire, oyunlarını onunla yazıyormuş. 90 yaşında makinesini bana tamire getiren müşterim de var. Çünkü kopamıyor ondan, şeritlerini değiştirip bakımını yapıp teslim edeceğim.

Artık yalnızca aksesuar

Bu mesleği icra edenlerin çoğunu kaybettik, kalanlar da emekli oldular. Bugün İstanbul'da yalnızca ben varım. Artık daktilo da tek tük geliyor. Talebeler bir yerlerden bulduklarını tamire getiriyorlar. Çoğu arkadaşına hediye etmek istiyor. Zaten diğer daktilolar da kafelerde, tiyatroalarda genelde dekorasyon amaçlı kullanılıyor. Hayat yalnızca daktilo tamiriyle dönmüyor. Bu yüzden faks ve

yazıcı makinelerinin de tamirini yaptım ama faksın da ömrü tükeniyor. Önceden

faks makinesi çok tamire gelirdi ama şimdi kesildi. Çünkü artık tek bir cihazda hem yazıcı, hem faks, hem fotokopi makinesi bulunuyor. Her zaman yeni bir teknoloji çıktığında onu takip etmeye çalışırım. Bugün

71 yaşında ayakta durabiliyorsam bu sayededir. Yoksa mümkün mü?

Daktilo sadece işe yaradığı için kullanılmaz. Daktilo, insanı dinlendirir. Evde yalnızca onun sesi birden esin kaynağı olur. Geçen gün daktilo sesleriyle torunumu uyuttum ben. Daha üç aylık, onu bile hayaller alemine sürüklemiş. Bu yüzden daktiloyla her şeyden önce gönül bağım var." Hayrettin Usta'yı esin kaynağı tık tık sesleriyle bırakıp dışarı çıkıyorum. Telefonumu çıkarıp Selin'i arıyorum. Süper hızlı iletişim araçları daktilo tık tık sesleriyle insanı ilahimale ulaşabilir miydi?

**Siz hangi güzelliğin
sonsuzca kadar
yaşadığınızı
gördünüz ki zaten?**

Yaralı insanı

yazmayı seçtim

Leylâ Erbil ile yapılan bu söyleşi TEV İnanç Türkeş Özel Lisesi Edebiyat Müzesi projesi kapsamında, Salik Selçuk Özgün ve Erkinalp Kesikli adlı öğrenciler tarafından 26 Nisan 2004 tarihinde yapılmıştır. Ne var ki "Edebiyat Müzesi Projesi" gerçekleşmemiştir. Bu röportaj dergimize Gebze Muallimköy'deki okulda 2001-2004 yılları arasında edebiyat öğretmenliği yapan sayın Nabi Belekoglu tarafından iletilmiştir.

Değerli hoca sayın Nabi Belekoglu'na ve söyleşiyi yapan Salik Selçuk Özgün ve Erkinalp Kesikli'ye çok teşekkür ediyor, Leylâ Erbil'i sevgi, saygı ve özelemler anıyorum.

Salik Selçuk Özgün: Türkiye edebiyatın Dünya edebiyatındaki yeri nedir? Leylâ Erbil'in Türkiye edebiyatı dair kanaati nedir? Leylâ Erbil, söz konusu Türkiye edebiyatın neresinde duruyor?

Leylâ Erbil: Çok muazzam bir soru. Bunun için bir saat falan konuşuruz. Türkiye edebiyatın Dünya edebiyatındaki yeri henüz belli değil; oturmuş bir yeri yok bence. Dışarda üç-beş yazarız ancak dikış tutturmuş. Benim yerim yok Dünya edebiyatında örneğin. Benim birkaç öyküm çevrildi. Bir romanımdan birkaç küçük parça çevrildi. Dolayısıyla orada tanınmak diye bir durum söz konusu değil. Üstelik beni PEN Yazarlar Derneği Nobel adayı seçti. 2002'de ve 2004'te Yazar Kemal ile birlikte. Neden böyle olduysa ise dokunmayayım. Türkiye edebiyatın neresinde durduğumu ise benim söylemem hoş bir şey değil; kendi kendimi övmek gibi olacak. Çünkü ben iyi

bir yerde olduğumu sanıyorum, ama bu medyatik bir yer değil! Yani, Türkiye edebiyatın yöneticileri tarafından, Türkiye edebiyatın merkezindeki insanlar tarafından bütünüyle kabul edilmiş bir yer değil orası. Onun için soru biraz riskli. Şimdi ben kendime ait bir şeyler söylesem, düşmanlar üretirim, düşmanlıktan da çok korkuyorum!

Erkinalp Kesikli: Leylâ Erbil genç yazarlardan umutlu mu? Kimleri beğeniyor? Çağdaş Türkiye Edebiyatı nereye gidiyor?

Leylâ Erbil: Çok iyi bir yere doğru gidiyor. Yeni yetişen kuşaklarla olsun, eski ustalarımızla olsun son yıllarda çok canlandığını ve iyi bir yere gittiğini düşünüyorum. Sınırlar kalktı, kalemlerimize özgürlük geldi ve yeni kuşaklara da geldi bu. Ben bakıyorum, yeni kuşaklar eskilerden çok daha cesur atılımlarla yazıyorlar. Olgunlukları, yetkinlikleri ve üslupları henüz kurulmamış olabilir ama ben onlara şans veriyorum içimden. Yeni deyince, Selim İleri benden yirmi yaş küçüktür; onu da genç mi sayalım, bilmiyorum ama çok sevdiğim bir yazardır. Burhan Günel'in iyi bir kalemdir. Ama daha yeni kuşaklara doğru gelsek tümünün izlediğim için isim vermeyi pek istemiyorum ve unuttuğum da... Cem Mumcu çok iyi. Edebiyat dilini son derece iyi kuran bir yazar. Ayfer Tunç çok iyi. Sema Kaygusuz, Müge İplikçi, Eray Karınca, Cem Akas çok değişik... Bunlar benim aklıma ilk gelenler.

EK: Tezer Özlü'den, onunla aranızdaki bağdan söz eder misiniz? Gençcek yaşta yitip giden bu kadının hayatınızdaki en önemli insanlardan biri olduğuna

sanıyorum.

LE: Tezer benden kaç kuşak küçük bir yazardı! Ben onu çok özgür bir yazar olarak görüyorum bizim edebiyat çizgimiz içerisinde; özgür bir yer var. Az yazabildi ne yazık ki! Ama yazdığı her satır, daha çoğu yaşam deneyimleriyle örtüşen bir sahiciliğe sahiptir. O deneyimleri yazınsallığa dönüştürmedeki benzersizliği hayranlık uyandırıcıdır. Yazdıkları sağlam ve kalıcıdır. Diliyle de, içeriğiyle de her şeyiyle bütünlüklü bir edebiyattır onunki. Yaşamını çok yakından bildiğim bir yazar. Çok uzun şeyler anlatılabilir. Uzatmak istemiyorum. Ayrıca çok yakın bir dostum oldu, benim çok sevdiğim. Bana güç veren bir dostumdur. Onun eksikliği her zaman duyuyorum. Bugün başkalaşan yazın dünyasının ortasında onun eksikliğini her zaman duyuyorum. Bugün başkalaşan yazın dünyasının ortasında onun eksikliğiyle karşı karşıyayım. Edebiyatta dayanışmayla dolu dostluk görmüştük.

SSÖ: Peki ya Sait Faik ile tanışmanız ve dünyayı şiire tercih edişiniz? Çünkü başlarda öykünün yanında şiir de yazıyordunuz ve sizi bu çabadan vazgeçiren Sait Faik olmuştu, Ahmed Arif'in şiir oluşunuz konusundaki ısrarına rağmen.

LE: Sait Faik ile tanışıp onun etkisinde kalmam çok doğal. Tanışmadan önce de hayran olduğum bir yazar. Sait Faik, Türkiye edebiyatın en büyük ismi bence. Türkiye'nin, dünyasının mitosaşmış bir adı. Benim gençliğimde, onun son yıllarında karşılaşmış hayran olduğum bir yazar. Ondan çok etkilendim, fakat sanıyordum ki benim edebiyatım

onun edebiyatıyla eş damardan başladı ve sonra ayrıldı. Onu, o geleneği ne derece devam ettiren bir yazarım, bu konuda bir iddida bulunamam. Başka bir edebiyat diye düşünüyorum benimki.

SSÖ: Elif Şafak, Türkçenin evilmeye zorlanması; Osmanlıca mirastan sıyrılarak Türkçenin kelime hazinesini ile oynaması ile ilgili çabaları dilin budanması yorumunu getiriyor. Kitaplarında yeni Türkçe sözcüklerle, Osmanlıca sözcük ve deyimleri harmanlıyor. Dilin sözcük varlığını oynamasına ilişkin çabaları Leylâ Erbil nasil bakıyor? Bunu, yeni anlaşıldığı önemsideği kadar nasil anladığınızı da önemseneyir bir yazar olduğunuzu düşündüğüm için soruyorum.

LE: Ben böyle bir yorumunu görmedim, biliyorum. Kitaplarında Osmanlıca deyimlere yer vermesi onun bileceği bir iş. Bir yazarın dilinin özgürlük alana başka bir yazar karışmamalı diye düşünüyorum. Sözlük varlığıyla oynamasından neyi kastediyseniz?

SSÖ: Genel kullanımda bulunan yabancı kökenli sözcükler yerine, Arapça ve Farsça kökenli sözcükler yerine örneğin, yeni Türkçe sözcüklerin üretilmesinden ve bunda bazen çok uç noktalara varılmasından söz ediyorum.

LE: Türkçenin kelime hazinesini ve söz dizimi kurallarını değiştirmen üzerine söylenenler, Türkçenin en büyük ozanlarını Behçet Necatigil'in onur duyduğum saptamasıdır. (Edebiyatımızda İsimler Sözlüğü, Behçet Necatigil) Henüz *Hallaç* çıkmıştı ama bu büyük ozan bu ilk kitaptan bile, aradaki onca kuşak farkına karşın, dilde yapmak istediğim yeniliğin ayrıntıya varmıştı. Işıklar içinde yatınsın. Elif Şafak'a gelince, hiçbir kitabım okumadım ama o, dili harmanlamayı seviyor olabilir. Her yazarın dili istediği gibi harmanlamasına karşı bir yasak yok. Ancak başkalarının diline tiraz edip de ortalığı kendi dilini sürme hakkını kendilerine bulanların da şunlara kulak vermesi gerekebilir: Dil, üzerinde kelimelerle yapılacak, telif, sınırları önceden belirlenmiş kışe bir alan değil özgür bir alandır. Türkçeden Osmanlıca kalkmasın, dil budanmasın bir bir niyetle yazmak bana göre işaale ilişkileridir. Dil bilinci diye önemli bir kavram var. Ancak gerinde içinde Osmanlıca, şua buca geçen metinler neden olmasın? Yoksa düpedüz anadili gibibil diğibaska dil de yazabilir insan, fark etmiyorsa. Elif Şafak'ın kitaplarını okumadım ama *Zaman Online*'da kendisi ile yapılan bir röportaj gözüme ilişmişti. Yanıtları Cem Mumcu'nun kitabındaki "Hezimizin içinde bir dil, bir deli vardır." Sözünu ve kitaptaki deliliğibulaşmış bütün metinlerisavnan bir konuşma sanki! Zaten Şafak'ın kendi kitabına verdiği ad, *Araf*. Cem Mumcu'nun 2002'de yayımlanan, *Mualakata Araf'ta*

ve *Düşlerdesini* anımsatıyor insana! Genç yazarlarda böyle gizli etkilenmeler görülür; bazıları hayranlık duydukları yazarların adlarını saygıyla belirtiyor Zaman'da konuşmasında. Ayrıca kendisinin sekiz çeşit delilik sahibi olduğunu da saklamaması. Biraz aşırıya kaçıyor mu acaba; yazar deliliği kullanılır ama kendisi de deli olsa, bu kadar beğenilen, övülen gerçek bir yapıtı ortaya koyabilir miydi? Medyanın kıskırtmalarına aldanmamalı, sonra adama ne oldum delisi derler! Benim dilime gelince yazmayı seçtiğim yarı, sakatlanmış insana bağlı olarak sıra dışı olmakla birlikte, ben dil denince, arı duru bir Türkçenin sesini duyanları yeğlerim. Bu, başka bir dil bilincidir.

EK: Pinar Kır, Türkçe edebiyat okurunun kolay okumalara alıştığını ve bir otušta bitiren bir kitabın kesinlikle iyi bir kitap olmadığını savunuyor. Sizce göre iyi bir kitabın özellikleri nelerdir?

LE: Ben hak veriyorum Pinar'a; böyle kolaylıkla alıştı okur ama onu da görsel yazına bağılıyorum.

Televizyon çıktıktan sonra, o kolaylığa alıştıktan sonra, dönüp kitabı okumak iyice zor geldi onlara.

Yeni yetişenler arasında öyle çocuklar var ki hiç kitap okumadık diyorlar. Türkçe edebiyattan hiçbir şey okumadık ama işte yazar olacağız, şair olacağız, ozan olacağız, bunu olacağız. Nasıl olacak? Hiçbir şey okumadan olacak! Böyle bir şey inanmıyorum.

Bunların politikada karşılığı var. 24 Ocak

Kararları geldi Turgut Özal'la birlikte. Ondan sonra da biliyorsunuz kolaycılık başladı. Zengin olmak, para kazanmak ve bunlar için emek harcamamak... Böyle bir ahlak getirdi 24 Ocak Kararları. Serbest piyasa ekonomisi dedikleri şeyin ahlakı buydu ve ondan sonra daha kolayla kaçan bir okur ve yazar kitlesi türedi. Buna karşın bu kadar çok kitabın satın alınması, okunmasını da anlamıyorum. Keşke! Gerçek okur ve modayla da gelebilir bir gün. Gerçek okur mu?

SSÖ: Kadınlar, erkeklere nazaran daha çok ezilmişlerdir bu ülkede ve sanıyorum ki bu durum dünya görüşlerine ve dolayısıyla edebiyat anlayışlarına da yansımıştır bu kadınlar. Buradan hareketle "kızın yazar" belirlemesinin doğruluğuna inanıyorum. Siz ne dersiniz?

LE: Tabii ki kadın yazar diye bir şey var. "Kadın yazar diye bir şey yoktur, yazar vardır," diye bir şey vardır, diye mantıkla baktığınız zaman doğru geliyor. Yazar diye bir şey vardır, kadını erkeği olur mu? Olur. Kadın toplumda ikinci cins olarak yaşadık "kadın yazar" ayrımı olacık ve bu durum değişmeyecektir. Ama düşünün, fiziksel farklılıklar var ortada. Aynı şeyi bir "erkek yazar" yaşıyor mu? İslami ülkelerde kadın yükleken ağırtaştır daha fazla. Bunun tek tuturunu konuşmak lazım. Çinsel tabularla dolu

bir ülke. Bütün bunları yok sayıp kadını erkeğin eşitliğinden söz etmek doğru değil.

EK: Tahir Yücel, bir panelde dünya dillerine çevrilmiş Türkçe öykü antolojisinin bulunmayışından yakınırken, bunun sebebini de o ülkenin insanlarını dünya edebiyatına karşı olan ilgisizliğine bağlıyor. Bu görüşü siz nasil yorumluyorsunuz?

LE: Evet, Türkiye'yle ilgilenmiyorlar, bu doğru. Yani tamamen politik şeylerden çıkarık bu böyle oluyor. Ekonomi nerede ağır basmıyorsa, güç neredeseyse, edebiyat da var; para getirirse, evet, var. Her şeye yansıyor. Dolayısıyla Türkiye'yi gerektiği gibi değerdendirtiliyor. Edebiyatını da yok sayıyorlar. Çok doğru bir şey söylüyor Tahir Yücel. Emperyalizmin güç böyle oldukça, herhalde bizim gibi ülkeler bu sıkıntıları çekecekler daha.

EK: Füsün Akatlı "80 sonrasının öykücülerinin, bireysel çışklar yapmayı, bir dergi ya da kulüp etrafında toplanmaya tercih ettiklerini belirtiyor ve bunu "80 sonrası Türkçe öykü yazarlarının kendilerini yüksek sesle ve net bir biçimde ifade edememelerinin en temel sebeplerinden biri olarak görüyor. Sizin bu konudaki görüşleriniz neler?

LE: Biliyorum, ben katılmayaacağım buna. Yani bir dergi çevresinde beraber olmak dünyaya açılmanın bir yolu muydu? Öncelikle açılabilir mi? Ben kendi hesabıma hemen hemen bütün dergiler izleyen bir yazarım. Bu, bana dünyaya açılmak açısından hiçbir şey katmadı; eğer o anlamdaya, yani soru oysa.

EK: Şöyle açıklayalım, örneğin birkaç şair ve yazar bir dergi kurular ve bu derginin aracılığıyla dünyaya seslerini daha net bir şekilde anlatma olanağı bulurlar.

LE: Dünyaya mı, bizim dışımızdaki dünyaya?

EK: Bize ve bizim dışımızdaki dünyaya.

LE: Türkiye'ye, evet, ama dünyaya diğer -belki diye Yugoslavya'ya bir derginin aracılığıyla... Açıldığı dünyanın diline çevrilmesi gerekir. Onun dışında biliyorum. Ben Amerika'ya gittiğim zaman, bir panelde şöyle dedim: "...Ben Amerika Edebiyatı'nı sizden daha iyi biliyorum," dedim. Orada Amerikalı bir yazarla konuşuyorduk. "İngiliz edebiyatını da öyle... Ama siz bizi tanıyorsunuz," dedim. O "Bizim ihtiyacımız yok, biz İngiliz dilini biliyoruz ve İngiliz dilidir hüküm dil," dedi. Ona bu gücü veren, emperyalizmin, kapitalizmin diliydi ve mukayese bile etmeye gerek görmüyor; "Benim dilim var; dünyaya hakim!" O zaman burada diller çatışma içinde. Bu risk var. Burada yırtıp çışmak çok zor bir şey. Ya gerçekten de deha olacaksınız ya bu işi çok büyük bir ceht göstererek yapacaksınız ya da iyi bir tezgahlar olacaksınız!... Şimdilerde biraz dönüp bakıyorlar gerçi.

***Röportaj uzunluğu sebebiyle bu ve önümüzdeki ay iki parça halinde yayımlanacaktır.**

Saklambaç

"E nayıl!" diye bağırdı ebe. Sesli saklambaç oynuyorlardı. Ebe olan Mesut, saklananların isimlerini sesleniyordu. Çocuklar saklandıkları yerden yalnızca birer kez "Efendim?" diyecek, Mesut ise sesin geldiği yönü bulup saklananları tek tek ebeleyecekti.

Adil, içine girdiği gömme dolapata, kışkıların arasında, rulo yapılmış eski bir halının arkasına saklanmış, halının canavara benzeyen desenlerine bakmamaya çalışarak ağır naftalin kokusunu solurken kendisine seslenen Mesut'u duydu. "Enayıl!" diye bağırdı Mesut. Adil'in "Efendim?" diye seslenmesiyle rabita tahtalının her yerinden çocuk kahkahaları yükseldi. En çok da Mesut gülüyordu "Vala enayi bu yal!" diyerek. Kuzenlerin en küçüğü olan Adil, bir hisimla fırladı dolaptan. "Yalancısınız hepinizi!" diye bağırdı. Gözlerinin doluğunu saklayarak evden çıkıp kendini sokağa attı.

Ailenin en küçüğü olmak, eşek şakalarının başrolü olmak demektir. Adil, beş yaşında olduğu için çok sinirliydi kendisine. Daha büyük olsaydı kandıramazlardı onu. Çeçen gün öğretmişti kuzenleri ona enayi sözcüğünü. "Çok akıllı, temiz kaplı demek. Aynı adın gibi," demişlerdi, "Bundan sonra senin lakabın Enayıl!" Ama şimdi hepsi gülyordu ona. Demek ki başka bir anlamı vardı bunun. Bilmeyordu anlamını. Küçük olduğu için... Büyüdü olsa...

Büyüdü Adil. Rabita tahtalı evin en küçük odasına

büyüdü. Çok okudu büyüken, çok sözcük öğrendi. Kimsenin onu kandıramayacağı kadar çok... Öyle çok sözcük öğrendi ki harika cümleler kurar oldu. Divandan bozma yatağında sayfalarca yazdı aklını kağıtlara. Atlarına gururla ismini düştü yazdıklarının. O büyüdüğüce sayfalar büyüdü adeta. Kuzenleri bile "Adil şahane yazar!" diyerek övündüler onunla. Yazacak çok şey vardı hayatta. Hayatın üstesinden ancak böyle gelebiliyordu zaten. Yazmazsa içinde bir ur gibi büyüyordu hayat. Şiirler, denemeler, öyküler yaza yaza bir gün bir baktı, yazmak mesleği olmuş. Velhasılkelam, emkeğini sözcüklerden çıkarır oldu.

İlk aşkında ilk şiirini, ilk aldatıldığında ilk intihar mektubunu yazdı. İntihar mektubu "Sana inat ölmüyorum ulan," diye bitiyordu. İlk satış hedefli cümlelerini yirmi birinde kurdu, bir çikolata markası için... İlk romanına başladığında yirmi ikisindeydi. Bitirip çok atığında yirmi yedi. Yenisine başladığında otuzundaydı. Bitirip baştan yazmaya karar verdiğinde otuz dört.

Otuz dördünde biri için dünyanın rengi az çok bellidir. Otuz dördünde biri neye değer verdiğini

durumlar, aşkın nereden, nasıl vuracağı ve daha bir çok şey, öyle çok da sürpriz değildir artık.

Adil, artık kendisini aldatan bir sevgiliyi kanıta gerek duymadan bilirdi. Ama aldatıldığında emin olmadan ayrılmazdı kimseden. "Önyargılı davranma," der, kendini durdururdu. İnat gibi de aldatıldı, neredeyse her seferinde. Aldatıldıkça eksilir, eksildikçe yazdıkları çoğalırdı.

İlk aşkında ilk şiirini, ilk aldatıldığında ilk intihar mektubu yazdı. İntihar mektubu "Sana inat ölmüyorum ulan," diye bitiyordu.

Adil, artık onu kullanan bir dostu da kanıta gerek duymadan bilirdi. Ama kullanıldığında emin olması için illiklerine dek sömürölme beklerdi. Kötü gün dostuydu Adil. İyi günül gören, buhar oluyordu. Dostlarının iyi günlerinden çok şey öğrendi. Öğrendikçe yazdı, yazdıkça hazmetti.

Bir gün, çalıştığı ofise yeni bir patron geldi. Tanıştı, memnun oldu. Ama tanışmakla, birini tanımak bir mi? Tanıdıkça memnuniyet azaldı. Hoş bir adam değildi yeni patron. Yüksek yerlerde tanındıkları vardı. Onların işlerini görmek için şirketi adeta bir propaganda fabrikasına dönüştürmüştü. Adil her gün, inanamadığı şeyleri mütthiş cümlelerle anlatıp inanılır kılmak için işe gidiyordu artık. Bazı

yeni iş tanımı. Her sabah, günün yazılacak konusunu posta kutusuna düşürdüğünde, midesine de bir ateş topu düşüyordu. Çikolata için yazmak başkaydı, bunları yazmak başka... İş burada kalmadı.

Gün geçtikçe uzaşay sonunda hiç bitmeyen mesailer, adam kayırmalar, aşağılamaları iyice zorlaşan çalışma şartları tek onun değil, artık tüm çalışanların canına tak etmişti. Bir ögile arasında çalışanlar: "Çikalam odasına, konuşalım patronla. Yeterli" dediler. Ögile arası bitiminde patronun odasında toplanmaya karar verdiler.

Biri otuz geçe Adil patronun odasındaydı. Henüz kimse gelmemişti. Etrafa ilk kez, kimse yokken rahatça göz gezirdi. Oda rüküş bir zenginliği taşıyordu. Duvara ipek bir hali asılmıştı. Desenleri, yakından bakınca canavarlara benliyordu. Adil'i çocukluğuna götürdü halı. Onların evinde de vardı eskiden bunun bir benzeri. Burnuna naftalin kokusu dolduğunu hissetti. Kendi kendine gülmüştü. Cözü masadakisaate kaydırdığında, on dakika geçmişti. Tek başıydı. Hayal kırıklığı ve öfkelenmiş karışık bir mide yanmasıyla kapıya yöneldi, tam çıkacaktı ki patron geldi.

"Ne var?" dedi patron. Adil, "Ee..." diye geveledi.

"Ee, ne? İsim var. Söyle." Adil boğazına yükselen yanmayı yutkunarak midesine geri gönderip "Oturabilir miyim?" dedi ve koltuğa çıktı. "Aslında biz hep beraber gelecektik..." diye girdi söze. "Sanırım arkadaşlarımız cesareti kırıldı," diye devam etti. Adamın merakını cezbediğini fark edince sözcükleri sıraladı. Dertlerini anlattı, çözüm önerileri sundu. Yerinde bir konuşma olmuştu. Ne uzun ne kısa...

Kovuldu Adil. Tazminatını alıp çıktı.

İlk defa sözcükleri bir gazetebe basıldığında, otuz dört yaşındaydı evin en küçüğü Adil. Cümle cümle dökmüştü propagandalarını, yalanlarını eski patronun. Yüksek yerlerdeki tanıdıkları sözcük sözcük işlemiş, sakladıkları skandalları şiiir gibi dizimiş, yazısını basmaya hevesli bir gazeteye, altına ismi yerine "Enayi" diye imza atıp göndermişti. İlk kez sözcüklerinin altında ismi yazıyordu Adil'in... En çok okunan yazısı bu oldu. Olsundu, ne de olsa enayi, çok akıllı, temiz kalpli demekti. Tıpkı adı gibi. Muavafak hissediyordu. Nihayet... sobelemişti.

Mehmet Ali & Akşamsefası

BAVUL FATİH PINAR

F'den S'ye

Bugün Selahattin Demirtaş'ın cezaevinden BirGün gazetesi için yazdığı mektubu okudum. Cezaevi zihniyeti tiye aldığı 'Cezaevi Kullanma Kılavuzu' başlıklı mektubu şöyle başlıyor: "Cezaevine ilk girişte üstünüzü arayıp içeri sokulması yasak olan her şeyinize el koyuyorlar. Ama tutuklanmanıza gerekçe gösterilen 'düşüncelerinize' el koymayıyorlar, içeri sokabiliyorsunuz. İlginç bir uygulama."

Ve şöyle bitiyor: "Burada da 'hayat kısa, kuşlar uçuyor', burada da 'ejderha olan kâr etmiyor geceleri', burada da 'gerçek aşk vazgeçmemektir.'"

Bu bana iki şeyi hatırlattı. Birincisi, Demirtaş'ın ilk gördüğüm gün: 10 Ekim 2015 günü Diyarbakır'ın Sur ilçesinde ilan edilen ve dört gün süren sokağa çıkma yasağı sürecinde başından vurularak yaşamını yitiren 12 yaşındaki Helin Şen'in taziye evi. Demirtaş'ın metaneti Helin'in anesisi dışında herkes morali olmuştu. Ben o sırada fotoğrafta gördüğümüz Helin'in anesinin sözlediklerini kaydediyordum: "... Benim kızım daha yeni on ikisini doldurmuştu. Kızım yeni uykudan uyanmıştı, esofmanı üstündeydi." Sur'daki yasak sürecinde yasaları anlatmaya çalıştığım kısa belgesel, Helin'in anesinin bu sözleriyle başlıyor ve Demirtaş'ın ziyareti sonrasında yaptığı konuşma esnasında uzerimizden geçen savaş kuşaklarını bitiyordu.

İkincisi ise, yıllar önce okuduğum John Berger'in cezaevinden mektuplar şeklinde yazdığı zulme ve tutuslağa rağmen özgürlüğü ve umudu anlattığı kitabı A'dan X'e oldu. Bugün tekrar dönüp okudumunda;

Hayal erimizdeki geleceği kürtajla yok etmeye çalışanların mutlaka kaybedeceklerini ve ancak o geleceğin bir gün geleceğine inanmanın bizi insan kıldığını,

Düşmanlığın ancak düşman ıcat ettiğini, cehennemin, yoksullara sefaletlerini unutturmak için para babaları tarafından ıcat edildiğini, ancak bu planların cennete gideleceğini, günümüzde artık bu yataca ihtiyacı kalmadığını,

yaşadığımız dünyanın para babası olmayanları için cehennemle çevrildiğini,

Bir müebbet mahkûma umutla bekletti arasındaki farktan bahsedilebileceğini, bekletinin bedene, umudun ruha dair olduğunu ve bir beden bekletisinin umut kadar uzun sürebileceğini, aşkın, bir insanı dünya ne kadar güzelse o kadar güzel kılabileceğini, bir sarmaşık gülünün güneşi görebilmek, güneşi görüp geçi açılmak için nasıl beş metre uzadıgını ve beş metre uzamak için tam yüz otuz diken çıkardığını,

Hayat denen muazzam hediyein hakkını verilebilmenin ancak mücadeleye inanmakla mümkün olabileceğini, adaletsizliği meşrulaştıran kötü yasaların zorla dayatılmasına itiraz etmek, onları yok saymak gerektiğini, öleceğini düşünmek yerine, dalgalrın üzerinde salınan bir teknenin güvertesinde ve güneşli gökkubbenin altında sevgilisine seslendiğini hayal etmenin mümkün olduğunu, yokluğun hiçbir olmadığını, buna inanmaya çalışmanın ise ancak keder vereceğini, iki metrekarlık bir hücrede karyolaya yığıldığı kitapların üzerine çıkan bir adamın omzunun duvara değmekten iz bırakabileceğini ve bunu sırf altında yaşadığımız gökyüzünü görebilmek için yaptığını,

Asıl korkanların, duvarlar arasına hapsedilenler değil, korkularından insanları duvarlar arasına hapsedenler olduğunu, eylet tutuşarak çoğalan insanların tankları ve helikopterleri durdurabileceğini, öldürülen bir insanın sessizliğiyle konuşulabileceğini,

Bir şeyin çok olduğu yerden, ihtiyaç olduğu kadar alınmasının hırsızlık değil paylaşım olduğunu, insanı insan yapan yegane şeyin sevgi olduğunu ve bir kez daha her şeyin bir insanı sevmekle başlayacağını öğrendim.

John Berger'in, Galeano'ya 'Sağolasın Eduardo' diye seslendiği gibi, 'Sağolasın Selo' diye seslenmek istedi.

Ücretsiz PDF olarak indirilebilir: <https://www.pdfdrive.org>

Öteki

Zafer Algöz

Zafer Algöz'ün hayali, tiyatro oyuncusu değil pilot olmak. Askeri okula gitmek için inatlaşırken, aile baskısıyla konservatüvara gönderildi. Öteki Zafer Algöz sizlerle...

Haşır Dı Bilekbord kariyerinizde yeni bir pencere. Tepkiler, yorumlar nasıl?

Kitap, beklentilerimin üstünde bir kitleye ulaştı. Dost ortamlarında, sohbetlerde "Ya şunu bir daha anlat" dedikleri hikâyeleri kitap haline getirmek için yola çıkmıştım, şu an 11. baskısı bitmek üzere. Beni haşırıtı yani. Yazdıklarının insanlar tarafından takdir edilip, beğenilip okunması hoşuma gitti. Yazarken, bir stand-up gösteri tadında olsun istedim. Okuyanların "Abi çok güzel kitap ama üç saatte bitti, nasıl bitti bi de anlamadık," demeleri hoşuma gidiyor. Sinemada, bir tiyatro oyununda ya da bir kitabı okurken "Ne kadar da uzun yazmış" deniyorsa, bu, insanların sıkıldığı anlamına gelir. Ama "Su gibi akıp gitti, nasıl bir filmi anlamadık" ya da "Nasıl bir oyundu anlamadık, nasıl bir kitapçı su gibi akıp gitti" demeleri, yapmak istediğimle birebir örtüşüyor. Çok mutluym; kitabın beğenilmesi, ittifatlar alması "İlla ikincisini yaz" diye zorlamaları...

İkincisi de geliyor mu? Başladınız mı yazmaya?

Evet ikincisi de olacak. Henüz yazmaya başlamadım ama hikâyeleri belirledim. Konu başlıkları halinde notlar alıyorum. Bir kere yazmaya başladım mı, çok hızlı yazabiliyorum. İlk kitabımı da altı-yedi günde bitirdim. Onun için ikincisinin yazımının uzun sürmeyeceğini düşünüyorum. İsmi de belli. "Keş On Di Teybl"

İpucu alabilir miyiz?

Çok eski bir oyuncu, rejisör olan Ertuğrul Iğın'ın hikâyesiyle, bir kumarbaz hikâyesiyle başlayacak. Ertuğrul Iğın, döneminde "Devlet konservatuarından mezun olmuş harika çocuklardı." Vakti zamanında konservatüradaki Batı batı Sanatlarını sanatlarını Türkiye'ye getirip adapteetsin, oyuncu, operacı yetiştirtsin, klasik müzik dünyasını topluma kazandırsın diye Karl Lebert gelmiş Türkiye'ye. İki tane asistan seçmiş kendisine; ki, bir tanesi rahmetli Mahir Canova, bir tanesi de rahmetli Ertuğrul Iğın. Iğın, opera ve bale konusunda Karl Lebert'e asistanlık yaparmış. Mahir Canova da tiyatrodaki. Mahir hoca İngilizce bilirdi ama Ertuğrul hoca İngilizce, Fransızca, Almanca ve İtalyanca bilirdi. Fakat müthiş bir kumar tutkusuydu. Zamanında, bir anda kimseye söylemeden ortaktan kaybolmuş, bütün dünyayı dolaşmış, rulette kırmızı sıyahın sırrını bulmak adına ne paralar batırmış ve neticesinde Türkiye'ye döndü 78 yaşında vefat etmişti. Onunla bazı oyunlarda oynama fırsatım oldu. Bana anlattığı pek çok hikâye oldu. Onlarla ilgili bir derleme yapacağım. Yazdığım ilk hikâye, onun hikâyesi olacak.

Genelde olumlu eleştiriler alan bir sanatçısınız...

Her zaman değil. (gülüyor)

Olumsuz yorumlar geldiğinde ne hissediyorsunuz?

İyi bir rol; güzel, bakımlı, saf bir yarış atıdır, ama atı finiş götürecek adamın iyi bir jokey olması lazım.

Aklı başında olumsuz eleştiriyi, aklı başında olmayan olumlu eleştiriden daha kıymetli bulurum. İddialı bir iş oyunculuğu. İddialı olduğumuz durumda insanların sizi eleştirmesinden daha doğal bir şey olamaz. Akıcılık yapılan eleştiriyi değerlendirim ama aptalca olanları kıymete alırm.

Bu kadar iddialı bir iş yapmak hep var mıydı kafanızda?

Ortaokulda Hava Harp Okulu'na gitmeyi kafama koymuştum. Fakat annem, babam beni tiyatro oyunculuğuna yönlendirdiler.

Enteresan. Genelde tam tersi olur ebeveynlerin yönlendirmeleri...

Evet anne-babalar pek istemezler tiyatro mesleğini. Hele bizim zamanımızda hiç istemezlerdi. Tesadüfen ortaokulda rehberlik ders rehber öğretmenimizin bir faaliyetiyle tiyatro yeteneğim ortaya çıktı. Ondan sonra öğretmenlerim ve ailem beni tiyatroya yönlendirdiler. Şansım babama o zaman devlet memuru olduğu için Türkiye'nin birçok ilini dolaştım. Mesela ilkökulu Trabzon'da okudum, ortaokul ve liseyi Bursa'da, konservatüvan Ankara'da, Bursa'da da Devlet

Tiyatroları'nın açtığı çocuk ve gençlik tiyatrosu kursları vardı, bayağı konservatüvar eğitimi veriyorlardı. Hocaların zorluğu ve anne baba baskısıyla oraya gittim. Ondan sonra bu mesleği seçmeye karar verdim.

Anne-baba baskısıyla mı yönlendirilmişle mi?

İkisi de var. Hem yönlendirme hem baskı var.

Yani tiyatro oyuncusu olmak istememiş miydiniz?

Bir karar vermemiştim. Ben Hava Harp Okulu'na gireceğim dedim ve hatta ilk sınavına girdim, kazandım da. İkinci sınav için bir hayli zaman vardı. Annem-babam yoğun bir baskı yaparak tiyatroya yönlendiriler ve ben de konservatüvare girdim.

Çekinceleri neydi?

Çekinceleri, o aralar çok fazla eğitim uçağının düşmesi. Analık duygusuyla "Oğlum gidecek, düşecek, ölecek" falan diye düşünüyordum annem. Babam da "N'apıcan sen pilot olup, gel sen iyisi oyunculuk yap, yeteneğin var," deyip, beni hep oyunculuğa doğru sürdüler. Neticesinde tiyatroya oyuncusu oldum. Ama iyi ki de oyuncu olmuşum.

Oynamayı hayal ettiğiniz bir karakter var mı?

Birçok oyuncunun belki de hayal bile edemeyeceği çok önemli roller oynadım tiyatrodan. Ama Quasimodo'yu, Notre Dame'in kamburunu Kamburu'nu oynamak isterdim. Entersen bir karakter. Yüzüne baktığınız zaman insanı ürktecek bir deformasyon oluşmuş, sizi korkutacak bir karakter ama ve içinde altın gibi bir yürek var. Çok katmanlı bir rol yani. Dişli rol derler öyle roller için tiyatrodan. Onu oynamak isterdim.

Zorlayıcı roller daha mı cazibeli oluyor?

Ee tabii. Oynadığınız bir rolle boğuştuğunuz, ama akl yordüğünüz ve çok derin bir araştırma yaptığınız zaman , sonrasında mutlu oluyorsunuz. Mesela Mozart'ı oynamadan önce; oynarken onun bir özelliğini yansıtabilir miyim diye düşünerek nasıl bir adam olduğuya ilgili veoyanarken onun bir özelliğini yansıtabilir miyim diye, hayatıyla ilgili birçok farklı kaynakları araştırmaya yaptım. Bir yerde Tourrette sendromu Sendromu denen bir hastalığı olduğuna okudum. Bu sendromun, Mozart'ın durup durukken anlaşılmaz, garip reflekslerle bulmasına neden olduğunu öğrendim. Tourrette, Amadeus'un uyumsuz el-kol hareketleri yapmasına, aniden çocuk gibi çok yüksek sesle konuşmaya başlamasına, sinirlenince ya aklarını devamlı birbirine vurmalarına, küfür etmesine ve sonra ettiği küfürünutunup normal olarak hayatına devam etmesi gibi durumları neden oluyordu. Ben de adamın özelliklerini, getirip, oynadığım role yavaş yavaş yapıştırmaya başladım. Can Gürzap o zaman oyunu yönetiyordu. Onun da çok hoşuna gitti, ben de çok keyif alıyordum oynarken. Yani rolün oyuncuyu zorlaması lazım. Çünkü iyi bir rol; güzül, bakımlı, bir yer var atıdır, ama atı finişe götürecekt adamın iyi bir jokey olması lazım.

Öbür türlü üstünde sırtır. "Bu rol buna fazla gelmiş, taşıyamadı," dersin.

Ünlü olduğunuz için kendinizi kısıtlanmış hissediyor musunuz?

Eski aktörlerden Paul Newman "Şöhretli olmak, Alzheimer olmak gibidir. Herkes sizi tanır, siz kimseyi tanımazsınız," diyor. Hakikaten öyledir. Bir yere gidiyorsunuz, insanlar sizi tanıyor, sevgi gösteriyorlar, fotoğraf çekirmek istiyorlar, ama bunun yeri, zamanı, bulduğunuz ortam önemli değil, kıymetli değil. Ailenizle yemek yiyorunuz, adam dediğiniz mesele saygı göstermeyip fotoğraf çekirmek istiyor. Dün de mesela Harun'un (Kolçak) cenazesine gittim. İnanamadım. Adam cenazede selfie çektiyor istiyor. Bir iki tanesini tersledim. "Burasi selfie yapilacak bir yer degil. Kıymetli bir arkadaşımızın cenazesine geldik lütfen böyle şeyler teklim etmeyin," dedim. "Aa peki," falan dediler, sonra bir baktım o insanlar tabutla da selfie çektiyorlar.

Bu çılgınlık ne demek gerek, "Selfie selfie çılgınlığı" deniyor buna şimdilerde...

Bu şursuzluk.

Laf lafi, konu konuyu açtı ama biz hala 'ötekli'**Zafer Algöz'ü merak ediyoruz. Neye kızır, neye üzülür, aşk hakkında ne düşünüyor?**

Beni saygısızlık sinirlendirir. İnsanın cahil olduğu bir konu hakkında, bilenlerle iddialı konuşması, ikna olmaması sinirlendirir. Bir de bizim işimiz beklemele alakalı ya, hep şunu söylerim ki insan ömrünün dörtte üçü beklemele geçer, hep bekleriz yani. Onun için ben bir yere gittiğimde, nedensiz bekletilmekten bekletildiğimde sinir olurum. Bugün İber Hoca (Ortaylı) çok güzel bir laf etti. Dedi ki; "İstanbul gibi büyük bir metropolde benim paramı çalın ama zamanımı çalmayın," dedi. Çok doğru söylüyor, zaman çok kıymetli. Ben de nedensiz yere böyle bekletilmekten çok sıkılan ve duralan bir insanım. İşinde disiplinli bir adamımdır. Geç gideyim, insanları bekleteyim; olmaz bende. Kimsinen de bana bunu yaşıtmaya hakkı yoktur. Onun dışında çok sinirli, agresif bir insan değildimdir. Daha çok sakın, arkadaş ortamında canlı, güler yüzlü, sohbet etmeyi seven birisiyim. Aşk-meşk işlerine gelince... Aşk, bir insanın acı çekmekten zevk alması. Tuhaftır bir şey, yani acıyı yersin, bilirsın ne kadar acı olduğunu, ağzını dilini yakacasına ama vazgeçemeyin, ya ben acıyı çok seviyorum dersin. Aşk da öyle bir şey. Özünde mutluluk olduğuna inanmıyorum. Kavuşunca aşk bitiyor AşkAşk Veyse! in dediği gibi. Yerini sevgi, arkadaşlık, dostluk diye derelerendiziğiniz başka renklerle bırakıyor...

Asla vazgeçmem dediğiniz bir şey var mı?

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi: <https://raney.org>

Mafya babalarının gazete röportajlarında projelerini açıkladığı, cezaevine cenaze sokmaya çalıştığı, birbirlerini öldürmek için randevulaştığı zamanları. Son mafya dedikoduları gazeteköşerlerinden takip ediyor, başında "Mafya tatiklerinin tabutu bayrağa sarılır mı?" tartışmaları yapıyorlar.

Her sabah gözümü açar açmaz aklıma ilk gelen şey o gün kimin kime posta koyduğunu, hangi kuytuda kimin vurulduğunu. Her Allah'ın günü koşa koşa gidip gazetemi almaktan, satır aralarına varınca da ark sokakların kirlisi hasırlaşma haberlerini aramaktan, bulunca tüm hikâyeyi dramatize edip konunun öznesi haline gelme hayalinden kendimi alamıyorum. Her saniye televizyonda mafyanın cinayet haberlerini bekler oluştum. Adeta içimi süreklî kemiren bir kabadayılık illettine tutulmuşum, kafamı tutuyamayordum.

Esasında çoğunluğu taşradan kente göçmüş, varoluş mücadelesine kavgaıyla meşruyet kazandırmış; zamanla enstrümanlarını yurruktan bıcağa, ardından silaha evirmiş; bir sonraki adımda hükimiyet kitesini arttırıp alt kademelerden kurtulma hayalleri kuran, elinde çok da fazla oynayacak kartı olmayan, asabi, hiperarşive sadık, kavruk tenli çocukların şehrin ceplerine hüküm olma çabasıydı bir nevi bu hikâye ve hiç de özenilecek değildi. Özgünde derin bir kültür barındırmıyordu. Yoksulluk temeldin başlıyor ama tarihin birer çayfasında gördüğünü gibi gücü elde ettikten sonra hiçbir yoksulluğa deva olmuordu. Ezilenlerin oluşturdugu bir zümreydi ama amacı sadece ezmekti. Bütün bunları biliyordum bilmesina ama karşı konulmaz bir şekilde de bu girdabın içine çekiliyordum. Sanki yakalanınca girilen yer içinde farelerin cirit attığı, pis, karanlık ve "gerçek" bir hapishane değilmiş gibi bir insan başka birisini vuruyor, öldürüyor olmasına sinematik bir anlam yüklüyordum.

Kısa süre içinde kurtulmam gerekiyordu yavaş yavaş derimi yırtan bu paslı teneke. Bu işin sonunun iyiyi getirmeyi biliyordum ve müdahale etme zamanı çoktan gelip de geçmişti. Kafamda kurguladığım dünyanın gerçek olmadığını kendime ada da olsa ispat etmek zorundaydım ve bunun aklıma gelen sadece bir yolu vardı: Onlardan birisi olmak.

Bu yazı geçen sayıda MİRGÜN Cabas'ın yazdığı Gerisi Send'e köşesine gönderiler arasında seçilmiştir.

DEDEM BENİM, ŞAPŞIĞIM

2012 YAZINDA TELEVİZYONDA YAPTIĞIM BİSKİLET-GEZİ PROĞRAMI 2 TEKER 1 YER'İN EKİŞİEHİ ÇEKİMLERİNDE FUZULİNLER KÖYÜNE DE UĞRADIK. BEN ORADA KÖY KAHVESİNDE AŞABEYLERLE AĞALARLA SOHBET EDİYORDUM, ÇAY İÇİYORDUM. HEP YAPTIĞIM ŞEY ORADA DA BİR AŞABEYLİM VAR, GÜLEÇ YÜZLÜ BİR AŞABEY, SANKİ BÖYLE SENELER ÖNCE BUNA ÇOK MUTLU BİR ANINDA İNANMIŞ, YÜZÜ ÖYLE GÜLEÇ KALMIŞ. ORADA DA KAPICALAR VAR, BEN DE SORDUM, "BU KAPICALARA SELEN GİDEN OLIYOR MU, RAŞBET GÖRÜYÖR MU" DİYE. "VALLA" DEDİ, "ANTALYA'DAN BİR AŞABEYLİM GELİYORDU HER SENE ŞİFA İÇİN, VERFAT ETTİ GELMEZ OLUŞ" DEDİ. BEN BU OLAYDAN BİR SENE KADAR SONRA, YANI 2013 YAZINDA, YİNE OUDUNAMADIM, BİSKİLETİMLE TEK BAŞIMA TÜRKİYE TURUNA ÇIKTIM. DENİZLİ, MUĞLA, (MÜĞLA'DAN DA KOPAMIYORDUM), ANTALYA, ANTALYA'DAN DA EKİŞİEHİ'E GİTTİM. EKİŞİEHİ'E DE GİDİNCE DE DEDİM Kİ, "BEN" DEDİM "ŞU FUZULİNLER KÖYÜNE BİR UĞRAYAYIM, ŞU GÜLEÇ YÜZLÜ AĞCAMI BİR GÖREYİM". RAMAZAN AYIYDI, HAYALET KÖY, KÖYÜN İÇİNDE KİMSE YOK, KÖYÜN İÇİNDE BİSKİLETİMLE ÖYLE SEZİNİYORDUM, CAMININ AYLUSINDA BİR AŞABEY GÖRDÜM, GÜLÜYÖR. DEDİM "BU O". KÖYDE GÖRDÜĞÜM İLK İNSAN, ARADİĞİM İNSAN OLABİLİR Mİ. OLABİLOİ ÇÜNKÜ SEBEBİ DE VARMİŞ. BENİ GÖRDÜĞÜNE SEVİNDİ ŞALIBA AMA HANI EMİN DE OLAMADIM. ÇÜNKÜ YANI, BÜREKLİ GÜLEÇ, BİLEMİYORSUN Kİ. "N'APİYORSUN" DEDİM. "KÖYÜ BEKLİYORDUM" DEDİ. KÖYÜ BEKLİYORDUM DEDİĞİ ASLINDA ŞU, ANTALYA'DAN BİR AŞABEYLİM GELMEK, ONU BEKLİYORDUM. BEN HAYATIMDA BU KADAR KARARLI BİR BEKLEYİŞ GÖRMEDİM. HALUKİ YANI BİLMİYOR Kİ, ANTALYA'DAN BEN GELMİŞİM. SİNEMATOGRAFİK BİR ANDI. BU OLAYDAN BİR AY KADAR SONRA BEN EKİŞİEHİ'E GİR KEZ DAHA GİTTİM. ARKADAŞLARIMIN DÜŞÜNÜ VARDI, GELİN DE DAMAT DA ARKADAŞIM. ŞİMDİ BEN EKİŞİEHİ'E GİDİNCE DE DEDİM Kİ, BEN DEDİM ŞU FUZULİNLER KÖYÜNE BİR UĞRAYAYIM, ŞU GÜLEÇ YÜZLÜ AĞCAMI BİR GÖREYİM. BEN AĞCAMI GÖRMEDEN EDEMİYORDUM. AĞCA DEDİĞİM DE DEDE, YETMİŞ DÖRT YAŞINDA BİR DEDE, BEN ŞALIBA BİR DEDEYE AŞIK OUDUM. NE BİLEYİM, ONU MUTLU ETMEK İSTİYORDUM MESELA. AMA ÇOK DA MUTLU ETMEK İSTEMİYORDUM.

ÇÜNKÜ ZATEN MUTLU. ZATEN SİNİRODA. ÇATLATACAK MIYIM ADAMI BU YÜZDEN DE HEDİYE SEÇİMİNDE DE SON DERECE DİKKATLİ DAVRANIYORDUM. MESELA O GİDİŞİNDE RENKLİ ŞEKERLEMELEER GÖTÜRÜDÜM. ÇÜNKÜ RENKLİ ŞEKERLEMELEER OUDUR. HEKESİ MUTLU EDER, AMA ÇOK DA MUTLU DA ETMEZ. BU OLAYDAN İÇ AY KADAR SONRA BEN EKİŞİEHİ'E GİR KEZ DAHA GİTTİM. BU DEFA OYUNUM VARDI VE BEN EKİŞİEHİ'E GİDİNCE DE DEDİM Kİ, KİPİR KİPİRİM, YESİMOE DURAMIYORDUM, BEN DEDİM ŞU FUZULİNLER KÖYÜNE BİR UĞRAYAYIM, DEDECİĞİMİ, BİTANECİĞİMİ, BEBİŞİMİ, ŞAPŞIĞIMI, ŞAPŞIK ŞAPŞIK DE TAVIRLARI VAR, GİDEYİM BİR GÖREYİM. YALNIZ BU DEFA BİRİZ KAFKA KARİSTİRCİ BİR HEDİYE GÖTÜRMEYİ TERCİH ETTİM. KABAK KEMANE LOKUMU GÖTÜRÜDÜM. ÇÜNKÜ KABAK KEMANE OUDUR. KABAK KEMANE BİR YANDAN DA MENŞELİ ORTA ASYAYA DAYANAN, İLKENİZDE DE DAHA ÇOK BATI ANADOLULI, EĞE DOLAYLARINDA YAYGIN OLARAK KULLANILAN, TELLİ, YAYLI, DERİ KAPAKLI BİR ÇALGİDİR. HER TÜRLÜ KAFKA KARİSTİRCİ. İSTEDEM Kİ KABAK KEMANE KARŞISINDA NE DÜŞÜNCEĞİNİ BİLEMESİN. ÇÜNKÜ HER DEFA SINDA ONUN NE DÜŞÜNÜDÜĞÜNÜ DÜŞÜNMEKTEN BEN HARAP OLIYORDUM. İSTEDEM Kİ, BİRİZ DA O YIPRANSIM. ÇÜNKÜ BU İLİŞKİDE ÖRSELENEN TARAF HEP BEN OLIYORDUM. BAKTI ŞÖYLE BİR KABAK KEMANEYE, "BUNUN" DEDİ "KABAĞI, YÜZDE DOKSAN BİZİM BURADAN GİTMİŞTİR" DEDİ. BEN O AN HATIRLADIM Kİ, FUZULİNLER KABAĞIYLA ÜNLÜ. HATTA FUZULİNLER KABAĞIYLA O KADAR ÜNLÜ Kİ, FUZULİNLER KARAKŞIZ BİR HİÇ, O KADAR ÜNLÜ. YANI DEDECİĞİM KARAK KEMANE KARŞISINDA HİÇ SARPILMADI, YİNE ACI ÇEKEN TARAF BEN OUDUM. BU İLİŞKİ NEĞEVE GİDİYOR ÇOK MERAK EDİYORDUM, VE ÜRKÜTÜCÜ BİR BOYUT DA KAZANMAYA BAŞLADI. BEN MESELA DEDEMİ KISKANDIĞIMI FAKK ETTİM. EN SON GİDİŞİMİZDE, BİR ARKADAŞIMLA BERABER GİTMİŞTİK, DÖNÜŞTE, ARKADAŞIMIN ARABAŞIYLA

DÖNÜYÖRÜZ, O KULLANIYOR ARABAYI, "DEDENİN" DEDİ, "NE KADAR GÜZEL GÖZLERİ VARDI" DEDİ. BEN BİR UYUZ OUDUM ARKADAŞIMA. GÜZELSE GÜZEL GÖZLERİ VAR, SANA NE OLIYOR ARKADAŞIM YA, SANA NE OLIYOR. O GÖZLER SADECE BENİM İÇİN BAKACAK YESİL YESİL, BİTMİŞTİR.

Gerisi Sende

Öyküyü tamamen #bavuldergi Etiketle - Paylaş
Mehtap suya daldığı noktadan ayaklarına kadar ulaşıyor, yumuşacık kumsalın üzerinde
bileklerini öpüyordu. Yaşamla ölüm arasında
"gel-git"ler gibiydi temasları mehtabın ve suyun.
Kendisi gibiydi; gelmiş ve gidiyordu... Nereden
geldiğini bilmiyordu ama suya gittiği kesindi...

Yazan: Nermin Bezmen ve

Öyküyü tamamlayıp gerisisende@gmail.com adresine
bildiriniz. Seçilen öykü gelecek ay dergimizde
yayınlanacaktır.

Laleli'den dünyaya doğru
giden bir tramvaydayız
Birden nasıl oluyor sen
yüreğimi elliyorsun

CEMAL SÜREYA

Gün olur, alır başımı
giderim,
Denizden yeni çıkmış
ağların kokusunda.

**ORHAN
VELİ**

• İmtiyaz Sahibi: BRG Basın/Yayın Reklam ve Ort. San. Tic.Ltd Şti'dine Ümit Bektaş
• Sorumlu Yazı İşleri Müdürü: Kemal Can Kayar
• Yayın Kurulu: Önder Abay, Banu İnce, Umur Yıldız
• Edebiyat Danışmanı: Onur Behramoğlu
• Editörler: Duygu Temel, Gizem Çalık
• Sokak Ekibi: Can Binali Aydin, Onur Tunçay, Efe Subaşı, Meral Çınar, Selin Kalkan, Merve Başva
• Reklam ve İletişim: reklambirgajans.com
• Kapak İllüstrasyonu: Ethem Onur Bilgiç
• Arka Kapak İllüstrasyonu: Onur Yürek
• Grafik Tasarım: Erdal Bektaş
• İletişim: 0212 260 5878 - iletisim@bavuldergi.com - reklambirgajans.com
• Adres: Çarşıoğlu Mahallesi, Barbaros Bulvarı, Petek Apartmanı, No:73 Kat:3 Beşiktaş
• Basılı: UNIPRINT Basım/Sana'yive Tic.A.Ş.
• Adres: Ömerli Mah. Hadimköy - İstanbul Cad. No:159
• Hadimköy Amavutköy 34555 İstanbul / TÜRKİYE
• Tel: +90 212 798 2840 / Faks: +90 212 798 2063 - www.apa.com.tr
• Genel Dağıtım: DİPPO 0212 66 22 11 0
• ISSN: 2149-8113 Aylık yaygın süreli yayındır.

BAVUL

Anlık İleti

Kemal: Lezzetli yemek yemezse Umur'un başı ağrıyor.
Mecburiyetten yiyor çocuk.

Yeşim: Entellikten Kemal,

Önder: Kemal senin akademisyen olduğun ülke sorgulanmalı
kardeşim.

Onur: Kanyon'da tango izliyorum herkes çok mutlu. Kendimi
tangoya başlayacak kadar esmer buluyorum.

Kemal: Onur sen de kabl, bir dakikalığına dünya güzelleşsin.

Gizem: Yazı hiç sevmiyorum. Çünkü yazın lahmacan yenmiyor.

Merve: Lahmacun yiyemiyorsan karpuz ve Gizem. Hem sağlıklı
hem de kokmuyor.

Umur: Alanya'da tatile gidebildiğim süreç yazıları seviyorum.
Tatilsiz bir yaz hatadır.

Efe: Bu tatile gitmek son beş yılın modası bence, Instagram
kullanımı bu kadar yaygın olmasa tatile de gidilmezdi.

Can Binali: Biz çocukken tatil diye köye giderdik. Büyüdükçe gerçek
tatilin havuz önünde bacaklarının fotoğrafının çekilmesi olduğunu
öğrendim.

Selin: Son yüz bin yılın en sıcak gününden Ben Kuştepe'de haber
peşinde koşuyorum. Bu sıcaklar bana yapılmış bir komplodur.

Meral: Tüm yaşatılarım evlenip iki çocuk sahibi olduğum için tüm
sosyal medya hesaplarımı kapattım. Artık sinirlerim bozuluyor.

Önder: Bir editörün iyi patatesli bök yapmasını önemserim.

Onur: Ben rüyamda tatil gördüm. Havuz içerisinde şemsiyeli
kokteyli içiyordum. Şimdi ise akbil doldurmaya gidiyorum.

Efe: Az ödüllü bir sanat filmi gibi rüya görmüşsün kardeşim. Tebrik
ederim.

Kemal: Kendinize küçük hedefler koyun. Bugünkü hedefim laiklik
kelimesini tam dört kez cümle içinde kullanmak.

Duygu: Bu yaz ilk "asfaltta yumurta pişirme" haberini hangi haber
kanalı yapacak acaba? Sabahtan beri bu haberi bekliyorum.

Can Binali: Hayalim gemiyle dünyayı dolaşmak ama beni gemi
tutuyor. Böyle saçma bir gerekçeden dolayı başka bir hayal bulmak
zorundayım.

Pınar: Arkadaşlar son girdiğim işten de bu sabah istifa ettim. Artık
istifa etmek için işe giriyormuşum gibi hissediyorum.

Gizem: Son okuma gecesine katılıp kenarda köşede uyuyan
arkadaşlar gözden kaçmıyor. Haberiniz olsun.

Önder: Bu sabah yeni sayılı karşıyoruz. Herkesin eline sağlık
arkadaşlar. İyi okumalar.

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://raney.org>

BAVUL

İsterseniz kitaplıklarınıza
kilit vurun; ama
zihninin özgürlüğüne
vurabileceğiniz ne bir
kilit var ne de bir sürgü,
ne de kapatabileceğiniz
bir kapı.

Virginia Woolf

YOL
17